

STORTINGET

Innst. 16 S

(2023–2024)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen
om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024,
kapitler under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet,
Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet
og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18)

Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024)

Innhold

Side

1.	Innledning	1
2.	Oppfølgingen av anmodningsvedtak	2
2.1	Vedtak 35 nr. 54 (2021–2022) Bustader for studentar i kommunale arealplanar.....	3
2.2	Vedtak 88 (2022–2023) Husleigelovutval.....	3
2.3	Vedtak 452 punkt 5 (2022–2023) Materialbankar for ombruk av byggevarer.....	3
2.4	Vedtak 667 (2022–2023) Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser.....	4
2.5	Vedtak 710 (2022–2023) Marine grunnkart.....	4
2.6	Vedtak 931 (2022–2023) Bostøtte.....	4
2.7	Vedtak 930 (2022–2023) Bostøtte og trygdeutbetaling.....	5
3.	Rammeområde 1 – Statsforvaltning	5
3.1	Innledning.....	10
3.2	Generelle merknader.....	10
3.2.1	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.....	10
3.2.2	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	10
3.2.3	Generelle merknader fra Høyre.....	11
3.2.4	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	11
3.2.5	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	12
3.2.6	Generelle merknader fra Rødt.....	12
3.3	Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 1.....	12
3.3.1	Kap. 20 Statsministerens kontor.....	12
3.3.1.1	Post 1 Driftsutgifter.....	12
3.3.2	Kap. 21 Statsrådet.....	13
3.3.2.1	Post 1 Driftsutgifter.....	13
3.3.3	Kap. 24 Regjeringsadvokaten.....	13
3.3.3.1	Post 1 Driftsutgifter.....	13
3.3.3.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter.....	13
3.3.4	Kap. 3024 Regjeringsadvokaten.....	13
3.3.4.1	Post 1 Erstatning for utgifter i rettssaker.....	13
3.3.5	Kap. 1 H.M. Kongen og H.M Dronningen.....	13
3.3.5.1	Post 1 Apanasje.....	13
3.3.5.2	Post 50 Det kongelige hoff.....	13
3.3.5.3	Post 51 Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff.....	13
3.3.6	Kap. 2 H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen.....	13
3.3.6.1	Post 1 Apanasje.....	13
3.3.7	Kap. 577 Tilskudd til de politiske partier.....	14
3.3.7.1	Post 1 Driftsutgifter.....	14
3.3.7.2	Post 70 Sentrale organisasjoner.....	14
3.3.7.3	Post 71 Kommunale organisasjoner.....	14
3.3.7.4	Post 73 Fylkesorganisasjoner.....	14
3.3.7.5	Post 75 Fylkes ungdomsorganisasjoner.....	14
3.3.7.6	Post 76 Sentrale ungdomsorganisasjoner.....	14
3.3.8	Kap. 1500 Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.....	14
3.3.8.1	Post 1 Driftsutgifter.....	14
3.3.8.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	14
3.3.8.3	Post 50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.....	14
3.3.8.4	Post 51 Gjennomstrømningsmidler til forskningsinstitutter.....	14
3.3.8.5	Post 70 Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	14
3.3.9	Kap. 1510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon.....	15

	Side
3.3.9.1	Post 1 Driftsutgifter 15
3.3.9.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> 15
3.3.9.3	Post 22 Fellesutgifter..... 15
3.3.9.4	Post 45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> 15
3.3.9.5	Post 46 Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i> 15
3.3.10	Kap. 4510 (tidl. 3510) Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon 15
3.3.10.1	Post 2 Diverse inntekter 15
3.3.10.2	Post 3 Brukerbetaling 15
3.3.11	Kap. 1511 Prosjekter knyttet til nytt regjeringskvartal 15
3.3.11.1	Post 25 Prosjektstyring, <i>kan overføres</i> 15
3.3.11.2	Post 30 Ombygging Ring 1, <i>kan overføres</i> 15
3.3.12	Kap. 1512 Diverse fellestjenester..... 16
3.3.12.1	Post 23 Husleie for fellesarealer m.m. 16
3.3.12.2	Post 27 Sak- og arkivløsning, <i>kan overføres</i> 16
3.3.13	Kap. 1520 Statsforvalterne (tidl. 525) 16
3.3.13.1	Post 1 Driftsutgifter 16
3.3.13.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> 16
3.3.14	Kap. 4520 (tidl. 3525) Statsforvalterne..... 16
3.3.14.1	Post 1 Inntekter ved oppdrag 16
3.3.15	Kap. 1530 (tidl. 530) Byggeprosjekter utenfor husleieordningen 16
3.3.15.1	Post 31 Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> 16
3.3.15.2	Post 33 Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> 16
3.3.15.3	Post 36 Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i> 17
3.3.15.4	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> 17
3.3.16	Kap. 1531 (tidl. 531) Eiendommer til kongelige formål 17
3.3.16.1	Post 1 Driftsutgifter 17
3.3.16.2	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> 17
3.3.17	Kap. 1533 (tidl. 533) Eiendommer utenfor husleieordningen 17
3.3.17.1	Post 1 Driftsutgifter 17
3.3.17.2	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> 17
3.3.18	Kap. 4533 (tidl. 3533) Eiendommer utenfor husleieordningen..... 18
3.3.18.1	Post 2 Diverse inntekter 18
3.3.19	Kap. 1540 (tidl. 540) Digitaliseringsdirektoratet 18
3.3.19.1	Post 1 Driftsutgifter 18
3.3.19.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> 18
3.3.19.3	Post 22 Bruk av nasjonale fellesløsninger 18
3.3.19.4	Post 23 Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i> 18
3.3.19.5	Post 25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i> 18
3.3.19.6	Post 26 Stimulab, <i>kan overføres</i> 18
3.3.19.7	Post 27 Tilsyn for universell utforming av ikt, <i>kan overføres</i> 18
3.3.19.8	Post 29 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i> 18
3.3.19.9	Post 71 IT-tilskudd 18
3.3.20	Kap. 4540 (tidl. 3540) Digitaliseringsdirektoratet..... 18
3.3.20.1	Post 3 Diverse inntekter 18
3.3.20.2	Post 5 Bruk av nasjonale fellesløsninger..... 18
3.3.20.3	Post 7 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn 18
3.3.21	Kap. 1550 (tidl. 545) Datatilsynet..... 18
3.3.21.1	Post 1 Driftsutgifter 19
3.3.22	Kap. 1551 (tidl. 546) Personvernemnda 19
3.3.22.1	Post 1 Driftsutgifter 19

3.3.23	Kap. 1560 (tidl. 502) Tariffavtalte avsetninger.....	19
3.3.23.1	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	19
3.3.23.2	Post 70 Kompetanseutvikling mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	19
3.3.23.3	Post 71 Opplæring og utvikling av tillitsvalgte	19
3.3.23.4	Post 72 Pensjonskostnader tjenestemannsorganisasjonene.....	19
3.3.24	Kap. 2445 Statsbygg	19
3.3.24.1	Post 24 Driftsresultat	19
3.3.24.2	Post 30 Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	19
3.3.24.3	Post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	19
3.3.24.4	Post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	19
3.3.24.5	Post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	19
3.3.24.6	Post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	19
3.3.24.7	Post 39 Byggelånsrenter, <i>kan overføres</i>	19
3.3.24.8	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19
3.3.24.9	Post 49 Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	19
3.4	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger/alternative statsbudsjetter under rammeområde 1.....	20
4.	Rammeområde 6 – Innvandring, regional utvikling og bolig	22
4.1	Innledning	27
4.2	Generelle merknader	27
4.2.1	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.....	27
4.2.2	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	27
4.2.3	Generelle merknader fra Høyre.....	28
4.2.4	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	30
4.2.5	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	31
4.2.6	Generelle merknader fra Rødt.....	31
4.3	Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 6.....	33
4.3.1	Kap. 490 Utlendingsdirektoratet.....	33
4.3.1.1	Post 1 Driftsutgifter	33
4.3.1.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak.....	33
4.3.1.3	Post 22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	34
4.3.1.4	Post 23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	34
4.3.1.5	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	34
4.3.1.6	Post 46 Investeringer i Schengen IKT-systemer, <i>kan overføres</i>	34
4.3.1.7	Post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak.....	34
4.3.1.8	Post 70 Stønader til beboere i asylmottak.....	34
4.3.1.9	Post 71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer.....	35
4.3.1.10	Post 72 Assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	35
4.3.1.11	Post 73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak.....	35
4.3.1.12	Post 74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	35
4.3.1.13	Post 75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	35
4.3.1.14	Post 76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, <i>kan overføres</i>	35
4.3.2	Kap. 3490 Utlendingsdirektoratet.....	36
4.3.2.1	Post 1 Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	36
4.3.2.2	Post 3 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter.....	36
4.3.2.3	Post 4 Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	36
4.3.2.4	Post 5 Refusjonsinntekter.....	36
4.3.2.5	Post 6 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	36
4.3.2.6	Post 7 Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter.....	36
4.3.2.7	Post 8 Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter.....	36

	Side
4.3.3	Kap. 491 Utlendingsnemnda 36
4.3.3.1	Post 1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i> 36
4.3.3.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i> 36
4.3.4	Kap. 500 Kommunal- og distriktsdepartementet..... 36
4.3.4.1	Post 1 Driftsutgifter 36
4.3.4.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> 36
4.3.4.3	Post 50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m. 36
4.3.4.4	Post 70 Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> 37
4.3.5	Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling..... 37
4.3.5.1	Post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene..... 37
4.3.5.2	Post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling 38
4.3.5.3	Post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet 38
4.3.5.4	Post 64 Pilot nærtjenestesentre, <i>kan overføres</i> 38
4.3.5.5	Post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer 38
4.3.5.6	Post 66 Bygdevekstavtaler, <i>kan overføres</i> 38
4.3.5.7	Post 67 Utviklingstiltak i Andøy kommune..... 38
4.3.5.8	Post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon 38
4.3.5.9	Post 71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer 38
4.3.5.10	Post 74 Klynger og innovasjon..... 39
4.3.5.11	Post 76 Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i> 39
4.3.6	Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling 39
4.3.6.1	Post 1 Driftsutgifter 39
4.3.6.2	Post 73 Merkur, <i>kan overføres</i> 39
4.3.7	Kap. 560 Samiske formål..... 39
4.3.7.1	Post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv 39
4.3.7.2	Post 51 Divvun 40
4.3.7.3	Post 55 Samisk høyskole..... 40
4.3.8	Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter..... 40
4.3.8.1	Post 1 Driftsutgifter 40
4.3.8.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> 40
4.3.9	Kap. 3563 Internasjonalt reindriftssenter 40
4.3.9.1	Post 2 Diverse inntekter 40
4.3.10	Kap. 567 Nasjonale minoriteter 40
4.3.10.1	Post 60 Romer, <i>kan overføres</i> 40
4.3.10.2	Post 70 Nasjonale minoriteter, <i>kan overføres</i> 40
4.3.10.3	Post 72 Jødiske samfunn i Norge..... 40
4.3.10.4	Post 73 Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur, <i>kan overføres</i> 40
4.3.10.5	Post 74 Kultur- og ressurscenter for norske romer 41
4.3.10.6	Post 75 Romanifolket/taterne, <i>kan overføres</i> 41
4.3.11	Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak..... 41
4.3.11.1	(NY) Post 60 Tilskudd til samarbeid om vann og avløp 41
4.3.11.2	Post 70 Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> 42
4.3.11.3	Post 76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, <i>kan overføres</i> 42
4.3.11.4	Post 78 Boligtiltak, <i>kan overføres</i> 42
4.3.11.5	Post 79 Heis og tilstandsvurdering, <i>kan overføres</i> 43
4.3.12	Kap. 585 Husleietvistutvalget..... 43
4.3.12.1	Post 1 Driftsutgifter 43
4.3.13	Kap. 3585 Husleietvistutvalget 43
4.3.13.1	Post 1 Gebyrer 43
4.3.14	Kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet..... 43
4.3.14.1	Post 1 Driftsutgifter 43

	Side	
4.3.14.2	Post 22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling, <i>kan overføres</i>	43
4.3.15	Kap. 3587 Direktoratet for byggkvalitet.....	43
4.3.15.1	Post 4 Gebyrer	43
4.3.15.2	Post 85 Diverse inntekter	43
4.3.16	Kap. 590 Planlegging og byutvikling	44
4.3.16.1	Post 65 Områdesatsning i byer, <i>kan overføres</i>	44
4.3.16.2	Post 71 DOGA	44
4.3.16.3	Post 72 Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	44
4.3.16.4	Post 81 Kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	44
4.3.17	Kap. 595 Statens kartverk.....	44
4.3.17.1	Post 1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	44
4.3.17.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45</i>	45
4.3.17.3	Post 30 Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	45
4.3.18	Kap. 3595 Statens kartverk	45
4.3.18.1	Post 1 Gebyrinntekter tinglysing	45
4.3.18.2	Post 2 Salg og abonnement m.m.	45
4.3.18.3	Post 3 Samfinansiering	45
4.3.19	Kap. 2412 Husbanken	45
4.3.19.1	Post 1 Driftsutgifter	46
4.3.19.2	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	46
4.3.19.3	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	46
4.3.19.4	Post 71 Tap på lån.....	46
4.3.19.5	Post 72 Rentestøtte.....	46
4.3.20	Kap. 5312 Husbanken	46
4.3.20.1	Post 1 Gebyrer m.m.....	46
4.3.20.2	Post 11 Diverse inntekter	46
4.3.21	Kap. 5615 Husbanken	46
4.3.21.1	Post 80 Renter.....	46
4.3.22	Kap. 670 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.....	46
4.3.22.1	Post 1 Driftsutgifter	46
4.3.23	Kap. 671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	47
4.3.23.1	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	47
4.3.23.2	Post 60 Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	47
4.3.23.3	Post 61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	48
4.3.23.4	Post 62 Kommunale integreringstiltak	48
4.3.23.5	Post 70 Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging.....	49
4.3.23.6	Post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	49
4.3.23.7	Post 72 Kvalifiseringsordninger for tolker mv.	49
4.3.23.8	Post 73 Tilskudd	49
4.3.24	Kap. 3671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere.....	49
4.3.24.1	Post 4 Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter.....	49
4.3.25	Kap. 672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	49
4.3.25.1	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	50
4.3.25.2	Post 22 Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	50
4.3.25.3	Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	50
4.3.25.4	Post 60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	50
4.3.25.5	Post 61 Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	50
4.3.26	Kap. 3672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	50
4.3.26.1	Post 1 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	50

4.4	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger/alternative statsbudsjetter under rammeområde 6.....	51
5.	Rammeområde 18 – Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	55
5.1	Innledning	55
5.2	Generelle merknader	55
5.2.1	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.....	55
5.2.2	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	55
5.2.3	Generelle merknader fra Høyre.....	56
5.2.4	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	56
5.2.5	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	57
5.2.6	Generelle merknader fra Rødt.....	58
5.3	Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 18.....	58
5.3.1	Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner	58
5.3.1.1	Post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59
5.3.1.2	Post 60 Innbyggertilskudd	59
5.3.1.3	Post 61 Distriktstilskudd Sør-Norge	61
5.3.1.4	Post 62 Distriktstilskudd Nord-Norge	61
5.3.1.5	Post 64 Skjønnstilskudd.....	61
5.3.1.6	Post 65 Regionsentertilskudd	61
5.3.1.7	Post 66 Veksttilskudd.....	61
5.3.1.8	Post 67 Storbytilskudd.....	61
5.3.2	Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner	61
5.3.2.1	Post 60 Innbyggertilskudd	62
5.3.2.2	Post 62 Nord-Norge-tilskudd	63
5.3.3	Kap. 573 Kommunestruktur	63
5.3.3.1	Post 62 Delingskostnader	63
5.3.4	Kap. 575 Ressurskrevende tjenester	63
5.3.4.1	Post 60 Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	63
5.3.4.2	Post 61 Tilleggskompensasjon	63
5.3.5	Kap. 578 Valgdirektoratet	63
5.3.5.1	Post 1 Driftsutgifter	63
5.4	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger/alternative statsbudsjetter under rammeområde 18.....	64
6.	Forslag fra mindretall.....	65
7.	Komiteens tilråding.....	65

Vedlegg

STORTINGET

Innst. 16 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Rune Støstad, Siri Gåsemyr Staalesen, Terje Sørvik og lederen Lene Vågslid, fra Høyre, Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad og Mari Holm Lønseth, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Kathrine Kleveland, fra Fremskrittspartiet, Helge André Njåstad og Erlend Wiborg, fra Sosialistisk Venstreparti, Birgit Oline Kjerstad, og fra Rødt, Tobias Drevland Lund, viser til Stortingets forretningsorden § 43 om fagkomiteenes behandling av statsbudsjettet.

Komiteen viser til at regjeringen la frem Prop. 1 S (2023–2024) 6. oktober 2023 og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024) 10. november 2023. Komiteen viser til at regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet 3. desember 2023 inngikk et forlik med Sosialistisk Venstreparti om statsbudsjettet for 2024. Komiteen viser videre til Stortingets behandling av Innst. 2 S (2023–2024) 4. desember 2023, med vedtak samme dag om nettorammebeløp for hvert enkelt rammeområde.

Komiteen behandler i denne innstillingen regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 under rammeområde 1 (Statsforvaltning), rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling og bolig) og rammeområde 18 (Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.) etter den vedtatte inndelingen i rammeområder, jf. Innst. 1 S (2023–2024). Komiteen fremmer på denne bakgrunn forslag om bevilgninger under de rammeområdene som er tildelt kommunal- og forvaltningskomiteen.

Komiteen viser til at den avholdt muntlig høring i saken 23. og 24. oktober 2023. Komiteen viser videre til vedlagte kopi av retdebrev fra Finansdepartementet av 6. november 2023.

2. Oppfølgingen av anmodningsvedtak

Oversikt over anmodningsvedtak under komiteens ansvarsområde. Utdrag av tabeller fra Prop. 1 S (2023–2024)

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
Arbeids- og inkluderingsdepartementet			
2022–2023	580	Betre og raskare integrering i hele landet	Ja
2020–2021	530	Rapportering om barn etterlate i utlandet	Nei
Justis- og beredskapsdepartementet			
2020–2021	206	Klarare skilje mellom konvensjonsstatus (asyl) og subsidiært vern	Nei
2020–2021	207	Plan for effektiv motarbeiding av irregulær migrasjon	Ja
2020–2021	208	Klarlegging av identitet	Nei
Kommunal- og distriktsdepartementet			
2022–2023	14	Husbankens arbeid med energiltak for låginntektshusholdningar	Ja
2022–2023	15	Gebyrfri søknad om byggesak for energioppgradering	Ja
2022–2023	24	Unntak frå søknadsplikta etter plan- og bygningslova for mindre solenergianlegg	Nei
2022–2023	88	Husleigelovutval	Ja
2022–2023	196	Konsekvensar ved eit norsk forbod mot atferdsbasert reklame	Nei
2022–2023	197	Lagring av biometriske data frå sosiale medieplattformer	Nei
2022–2023	380	Evaluering av støttetiltaka for Aust-Finnmark	Ja
2022–2023	383	Statlege arbeidsplassar til Finnmark	Ja
2022–2023	452	Materialbankar for ombruk av byggevarer	Ja
2022–2023	453	Innrapportering av avfallsmengdene frå bygge- og anleggsbransjen	Ja
2022–2023	454	Strategi for massehandtering	Nei
2022–2023	455	Digital marknadsplass for overskotsmassar	Nei
2022–2023	583	Tilgjengeliggjering av data ved inngåing av offentlege kontraktar	Nei
2022–2023	584	Deling av data med stor samfunnsmessig verdi	Ja
2022–2023	651	Oppfølging av vedtak nr. 383 (2022–2023)	Ja
2022–2023	667	Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar	Ja
2022–2023	710	Marine grunnkart	Ja
2022–2023	819	Kapitalkostnadar ferjeavløysingsprosjekt	Ja
2022–2023	820	Eit meir utjamnande inntektssystem for kommunane	Nei
2022–2023	821	Evaluering av inntektssystemet for fylkeskommunar	Nei
2022–2023	823	Namdalen og distriktstilskot Nord-Noreg	Nei
2022–2023	824	Evaluering av frikommuneforsøk	Nei
2022–2023	826	Terskelbeløpet i Merkur-ordninga	Ja
2022–2023	922	Etablering av solceller og/eller lokalprodusert energi på nye statlege byggeprosjekt	Nei
2022–2023	930	Bustøtte og trygdeoppgjær	Nei
2022–2023	931	Meir treffsikker bustøttesordning	Nei
2022–2023	934	Etablering av solceller og/eller lokalprodusert energi på nye næringsbygg	Nei
2021–2022	35 nr. 7	Lokal energiproduksjon, energieffektivisering og ladeinfrastruktur i burettslag	Ja
2021–2022	35 nr. 15	Nullutslepp eller fossilfrie anleggsplassar i planreglar	Nei
2021–2022	35 nr. 27	Levekår i byar	Ja
2021–2022	35 nr. 35	Blankoskøyter og plikt til tinglysing	Nei
2021–2022	35 nr. 42	Auka openheit i verksemda til private tilbydarar av offentleg finansierte velferdstenester	Nei

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2021–2022	35 nr. 43	Krav om organisering i sjølvstendig rettssubjekt for selskap som leverer offentlig finansierte velferdstenester	Nei
2021–2022	35 nr. 54	Bustader for studentar i kommunale arealplanar	Nei
2021–2022	363	Kompensere kommunane og fylkeskommunane som følgje av smitteverntiltak	Ja
2021–2022	413	Leiarlønningar i staten	Nei
2021–2022	726	Energifleksibel oppvarming	Nei
2021–2022	792	Frikommuneforsøk	Ja
2021–2022	828	Meirutgifter til pandemien i kommunane og fylkeskommunane	Ja
2020–2021	1209	Klarare reglar for krav til sløkkevatn	Ja
2020–2021	1252	Helsetenester nytta utanfor bustadkommunen	Nei
2018–2019	55	Opplysningsplikt for statsrådar og statssekretærar	Nei
2016–2017	845	Sørsamisk språk	Ja
2015–2016	646	Unntak frå plan- og bygningslova og grannelova ved nasjonal flyktningkrise	Nei

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til regjeringen Støres rapportering på ulike anmodningsvedtak i Prop. 1 S (2023–2024). Disse medlemmer velger å særskilt kommentere anmodningsvedtak nr. 667 og 452 punkt 5 i denne saken, men påpeker at anmodningsvedtak som ikke er omtalt, ikke med det anses som tilstrekkelig fulgt opp. Disse medlemmer viser for øvrig til at endelig behandling av anmodningsvedtakene vil finne sted i Meld. St. 4 (2023–2024) i kontroll- og konstitusjonskomiteen. Disse medlemmer viser i den anledning også til kommunal- og forvaltningskomiteens uttalelse, som vil bli gitt som en del av kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av Meld. St. 4 (2023–2024).

2.1 Vedtak 35 nr. 54 (2021–2022) Bustader for studentar i kommunale arealplanar

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at vedtak 35 nr. 54 (2021–2022) lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere forslag til endringer i plan- og bygningsloven om at studentboliger blir et eget formål i kommunale arealplaner, innen utgangen av 2022.»

Fleirtalet viser til at Kommunal- og distriktsdepartementet meiner det er nødvendig å kartlegge verknadene av eit lovforslag meir for å kunne konkludere om departementet skal sende eit lovforslag på høyring. Fleirtalet viser til at dette ifølgje vedtaket skulle vore gjort innan utgangen av 2022. Fleirtalet viser til semje om at regjeringa skal gjennomføre dei nødvendige vurderingane for å kunne sende eit forslag på høyring innan revidert nasjonalbudsjett 2024.

2.2 Vedtak 88 (2022–2023) Husleigelovutval

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt, viser til at vedtak 88 (2022–2023) lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et Husleielovutvalg som går gjennom Husleieloven for å vurdere hvordan den kan styrke leietagernes rettigheter, sikre grunnleggende botrygghet og at loven samsvarer bedre med dagens situasjon på leiemarkedet. Utvalget settes ned våren 2023, og en ny lov skal behandles i inneværende stortingsperiode.»

Fleirtalet viser til at husleigelovutvalet er sett ned. Fleirtalet meiner likevel oppmodingsvedtaket ikkje kan utkvitterast før ny lov har blitt fremja for Stortinget i løpet av inneverande periode.

2.3 Vedtak 452 punkt 5 (2022–2023) Materialbankar for ombruk av byggevarer

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til stortingsvedtak 452 punkt 5 (2022–2023), som lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for etablering av materialbanker for ombruk av byggevarer, i samarbeid med aktører i bransjen og øvrige nordiske land.»

Disse medlemmer merker seg at regjeringen har satt i gang pilotprosjekter om samordning og inngått et klimapartnerskap med anleggs- og eiendomsnæringen, men bemerker samtidig at disse tiltakene som presenteres ikke er i samme skala som forslaget la opp til. Disse medlemmer viser til at det er uavklart hva som inngår i klimapartnerskapet med anleggs- og eien-

domsnæringen, og at etablering av materialbanker foreløpig ikke inngår i dette samarbeidet. Disse medlemmer bemerker også at Samordningsrådet for digitalisering i byggenæringen ble etablert under regjeringen Solberg, og at en etablering av en materialbank ikke er en naturlig oppgave for rådet. Disse medlemmer viser til at forslaget handlet om å få flere aktører til å samarbeide om etablering av flere materialbanker, og at dette aktivt skulle legges til rette for.

2.4 Vedtak 667 (2022–2023) Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til Vedtak 667 (2022–2023), som lyder:

«Stortinget ber regjeringen i retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser om ikke å side- stille større byer og byområder med Oslo når det gjelder hvor nye og omlokaliserte statlige arbeidsplasser og virksomheter skal lokaliseres.»

Disse medlemmer merker seg at departementet mener at anmodningsvedtaket er fulgt opp. Disse medlemmer er uenige med departementet i den vurderingen. Disse medlemmer mener det er et selvstendig mål å flytte makt og myndighet ut av Oslo og ut i hele landet. Det er viktig for å sikre gode tjenester og spre makt og kompetansearbeidsplasser. Disse medlemmer mener derfor statlige arbeidsplasser bør lokaliseres i både større og mindre byer, og at det må foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Disse medlemmer mener det primære målet er å sørge for økt utflytting og nyetablering av statlige arbeidsplasser utenfor Oslo-området. Disse medlemmer mener regionbyene, for eksempel Bergen, Trondheim og Stavanger, spiller en viktig rolle for vekst og verdiskaping i hele landet og for å bidra til vekst i sitt omland. Sammen med kommuner i distriktene rundt, er regionbyene viktige for å skape gode, sterke regioner og for å hindre sterkere sentralisering til det sentrale Østlandsområdet. Disse medlemmer mener regjeringens nye statlige retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser undergraver regionbyenes rolle og i praksis kan bidra til å svekke regionenes vekstkraft. Disse medlemmer merker seg at departementet i oppfølgingen av dette anmodningsvedtaket viser til at praktiseringen av retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser fortsatt likestiller Oslo og de ulike storbyområdene i Norge.

Disse medlemmer viser til at regjeringen påstår at de ikke har innført en sidestilling av Oslo med de andre store regionbyene. Disse medlemmer viser til at regjeringen har endret de statlige retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser, hvor det er nevnt at

nye statlige arbeidsplasser som hovedregel ikke skal lokaliseres i Oslo eller de andre store byene. Disse medlemmer mener denne endringen av de statlige retningslinjene for lokalisering innebærer en sidestilling, og viser til at et flertall i Stortinget mener dette. Disse medlemmer merker seg at regjeringen foreløpig ikke har fulgt opp vedtak fattet av et flertall i Stortinget.

2.5 Vedtak 710 (2022–2023) Marine grunnkart

Medlemmen i komiteen frå Raudt viser til Prop. 1 S (2023–2024) Kommunal- og distriktsdepartementet og omtalen av Vedtak 710 (2022–2023). Vedtaket lyder:

«Stortinget ber regjeringa setje fart på arbeidet med å lage marine grunnkart for alle norske fjordar og kystområde innafor grunnlinja.»

Denne medlemmen viser til budsjettproposisjonen for 2024 og at det ikkje er sett av midlar til å vidareføre arbeidet med marine grunnkart. Det vil seie at institusjonane som var med på prosjektet, no truleg må legge arbeidet med marine grunnkart på is. At departementet fylgjer med, er ikkje å sette fart, men å sette på vent. Denne medlemmen meiner det er svært urovekkande at arbeidet med marine grunnkart stanser opp i ein situasjon der kommunane manglar skikkeleg verifisert kunnskap om sine marine areal, og stadig nye aktørar søkjer om å få ta sjøareala i bruk. Denne medlemmen meiner at oppmodningsvedtaket ikkje er utkvittert av regjeringa.

2.6 Vedtak 931 (2022–2023) Bostøtte

Flertallet i komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at vedtak 931 (2022–2023) lyder:

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2024 fremme forslag om endringer i bostøtteregulverket som gjør ordningen mer treffsikker for husholdninger med lave inntekter og høye boutgifter.»

Flertallet viser til at det ikke er lagt frem forslag om endringer i bostøtteregulverket som gjør ordningen mer treffsikker for husholdninger med lave inntekter og høye boutgifter. Flertallet viser til at ekspertgruppens rapport ble lagt frem våren 2022 og at regjeringen ikke har fremmet forslag til endringer ifm. statsbudsjettet for 2024 slik vedtaket forutsatte. Flertallet forutsetter derfor at regjeringen fremmer forslag snarest og senest i løpet av våren 2024.

2.7 Vedtak 930 (2022–2023) Bostøtte og trygdeutbetaling

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt, viser til at vedtak 930 (2022–2023) lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at ingen mister bostøtte som følge av etterbetalingen for de årlige trygdeoppgjørene.»

Fleirtalet viser til at Kommunal- og distriktsdepartementet har gitt instruks til Husbanken om å skjer-

me alle etterbetalinger i juni 2023, slik at ingen tapar bustøtte på etterbetalinger etter trygdeoppgjøret. I omtalen av vedtaket i Meld. St. 4 (2022–2023) og i Prop. 1 S (2023–2024) skriv regjeringa at «Det er ikkje tilstrekkelig greidd ut om og eventuelt korleis ei permanent skjermingsordning kan etablerast. Departementet vil kome tilbake til Stortinget på eigna måte». Fleirtalet viser til at oppmodingsvedtaket er tydeleg på at ingen skal miste bustøtte som følgje av etterbetalinga for dei årlege trygdeoppgjora. Fleirtalet forventar difor at ei permanent skjermingsordning kjem på plass før revurdert nasjonalbudsjett 2024.

3. Rammeområde 1 – Statsforvaltning

Oversikten nedenfor viser budsjettforslagene fra regjeringen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), for rammeområde 1.

90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 1

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023–2024) med Tillegg 2
Utgifter			
<i>Det kongelige hus</i>			
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen	
	1	Apanasje	14 768 000
	50	Det kongelige hoff	258 482 000
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	6 000 000
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen	
	1	Apanasje	12 292 000
<i>Regjeringen</i>			
20		Statsministerens kontor	
	1	Driftsutgifter	107 671 000
21		Statsrådet	
	1	Driftsutgifter	180 299 000
24		Regjeringsadvokaten	
	1	Driftsutgifter	119 438 000
	21	Spesielle driftsutgifter	16 553 000
<i>Kommunal- og distriktsdepartementet</i>			
577		Tilskudd til de politiske partier	
	1	Driftsutgifter	7 891 000
	70	Sentrale organisasjoner	364 019 000
	71	Kommunale organisasjoner	39 201 000
	73	Fylkesorganisasjoner	85 668 000
	75	Fylkes ungdomsorganisasjoner	31 036 000
	76	Sentrale ungdomsorganisasjoner	12 349 000

		Prop. 1 S (2023–2024)
Kap.	Post Formål	med Tillegg 2
<i>Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet</i>		
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	
	1 Driftsutgifter.....	251 356 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	24 251 000
	50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.	101 700 000
	51 Gjennomstrømningsmidler til forskningsinstitutter	48 437 000
	70 Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	600 000
1510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	
	1 Driftsutgifter.....	762 891 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	76 066 000
	22 Fellesutgifter.....	151 491 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	66 510 000
	46 Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i>	12 958 000
1511	Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal	
	25 Prosjektstyring, <i>kan overføres</i>	4 520 000
	30 Ombygging av Ring 1, <i>kan overføres</i>	545 000 000
1512	Diverse fellestjenester	
	23 Husleie for fellesarealer m.m.	129 809 000
	27 Sak- og arkivløsning, <i>kan overføres</i>	66 447 000
1520	Statsforvalterne	
	1 Driftsutgifter.....	2 271 829 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	89 047 000
1530	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	
	31 Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	169 000 000
	33 Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	4 385 000 000
	36 Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	59 081 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 146 900 000
1531	Eiendommer til kongelige formål	
	1 Driftsutgifter.....	31 788 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	42 523 000
1533	Eiendommer utenfor husleieordningen	
	1 Driftsutgifter.....	27 947 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	35 000 000
1540	Digitaliseringsdirektoratet	
	1 Driftsutgifter.....	159 610 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 370 000
	22 Bruk av nasjonale fellesløsninger	179 000 000
	23 Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i>	422 308 000
	25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	136 329 000
	26 Stimulab, <i>kan overføres</i>	5 202 000
	27 Tilsyn for universell utforming av ikt, <i>kan overføres</i>	19 133 000
	29 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	137 500 000
	71 IT-tilskudd.....	8 922 000
1550	Datatilsynet	
	1 Driftsutgifter.....	82 241 000
1551	Personvernemnda	
	1 Driftsutgifter.....	2 778 000
1560	Tariffavtalte avsetninger mv.	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	1 000 000
	70 Kompetanseutvikling mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 000 000

		Prop. 1 S (2023–2024)
Kap.	Post Formål	med Tillegg 2
	71 Opplæring og utvikling av tillitsvalgte.....	233 100 000
	72 Pensjonskostnader tjenestemannsorganisasjonene.....	43 000 000
<i>Statens forvaltningsbedrifter</i>		
2445	Statsbygg	
	24 Driftsresultat:.....	-334 642 000
	1 Driftsinntekter.....	-6 364 000 000
	2 Driftsutgifter.....	2 695 358 000
	3 Avskrivninger.....	1 614 000 000
	4 Renter av statens kapital.....	1 720 000 000
	30 Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	439 000 000
	31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	100 000 000
	32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	277 000 000
	33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	5 306 140 000
	34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	850 000 000
	39 Byggelånsrenter, <i>kan overføres</i>	667 000 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	352 985 000
	49 Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	77 019 000
Sum utgifter rammeområde 1		20 932 813 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3024	Regjeringsadvokaten	
	1 Erstatning for utgifter i rettssaker.....	22 237 000
4510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	
	2 Diverse inntekter.....	44 293 000
	3 Brukerbetaling.....	73 446 000
4520	Statsforvalterne	
	1 Inntekter ved oppdrag.....	89 047 000
4533	Eiendommer utenfor husleieordningen	
	2 Diverse inntekter.....	5 366 000
4540	Digitaliseringsdirektoratet	
	3 Diverse inntekter.....	2 285 000
	5 Bruk av nasjonale fellesløsninger.....	179 000 000
	7 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn.....	137 500 000
Sum inntekter rammeområde 1		553 174 000
Netto rammeområde 1		20 379 639 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1500 post 1	kap. 4500 post 1
kap. 1510 post 1	kap. 4510 postene 2 og 3
kap. 1520 post 1	kap. 4520 post 2
kap. 1520 post 21	kap. 4520 post 1
kap. 1533 post 1	kap. 4533 post 2
kap. 1540 post 1	kap. 4540 post 3

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1540 post 21	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 22	kap. 4540 post 5
kap. 1540 post 23	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 27	kap. 4540 post 4
kap. 1540 post 29	kap. 4540 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride bevilgninger til investeringstiltak

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer netto gevinst fra salg av eiendommer.

IV

Fullmakt til å omdisponere bevilgninger til investerings-tiltak

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan omdisponere:

1. under kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33
2. under kap. 1531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 1 til 45
3. under kap. 1533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 1 til 45
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

V

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

1. følge opp fullmakter under andre departementer om oppstart av byggeprosjekt ved å:

bestille og forplikte staten utover budsjettåret i disse investeringsprosjektene:	budsjettkapittel og post	innenfor en kostnadsramme på:
NTNU Campussamling	kap. 1530 post 31	7 239 mill. kroner
Rehabilitering av Bergen tinghus	kap. 2445 post 31	1 180 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for det enkelte prosjekt. Kostnadsrammene er oppgitt i prisnivå per 1. juli 2024. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

2. følge opp allerede igangsatte byggeprosjekter ved å:

bestille og forplikte staten utover budsjettåret i disse prosjektene:	budsjettkapittel og post	innenfor tidligere vedtatt kostnadsramme på:
UiO Livsvitenskapsbygget	kap. 1530 post 33	13 014,9 mill. kroner
UiO Vikingtidsmuseet	kap. 1530 post 33	3 903,4 mill. kroner
Norsk havteknologisenter	kap. 1530 post 33	5 393,6 mill. kroner
Oslo fengsel, avdeling Ullersmo	kap. 2445 post 33	642,7 mill. kroner
Fagskole for brann- og redningspersonell	kap. 2445 post 33	746,0 mill. kroner

bestille og forplikte staten utover budsjettåret i disse prosjektene:	budsjettkapittel og post	innenfor tidligere vedtatt kostnadsramme på:
Blått bygg ved Nord universitet	kap. 2445 post 33	638,8 mill. kroner
22. juli-senteret	kap. 2445 post 33	541,9 mill. kroner
Samlokalisert nybygg for Samisk videregående skole og reindriftsskole i det samiske nasjonalteateret Be-aivváš i Kautokeino	kap. 2445 post 33	536,5 mill. kroner
Byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal	kap. 2445 post 33	23 971,5 mill. kroner
Energiløsningen for nytt regjeringskvartal	kap. 2445 post 33	3 211,0 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for det enkelte prosjekt. Kostnadsrammene er oppgitt i prisnivå per 1. juli 2024. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VI

Brukerutstyrsprosjektet for nytt regjeringskvartal, byggetrinn 1

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan bestille og forplikte staten utover budsjettåret for gjennomføring av brukerutstyrsprosjektet for prosjekt nytt regjeringskvartal, byggetrinn 1, innenfor tidligere vedtatt kostnadsramme på 351,9 mill. kroner (prisinivå per 1. juli 2024) på kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VII

Ombygging av Ring 1

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan følge opp ombygging av

deler av Ring 1 i Oslo kommune ved å bestille og forplikte staten utover budsjettåret innenfor tidligere vedtatte kostnadsramme på 3 597 mill. kroner (prisinivå per 1. juli 2024) på kap. 1511 Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal, post 30 Ombygging av Ring 1. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VIII

Brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at de er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer
2. foreta bestillinger og pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 400 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
1540	Digitaliseringsdirektoratet	
	25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	131,2 mill. kroner

X

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen i Statsbygg

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

1. postere til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen
2. føre inn- og utbetalinger knyttet til bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen

3. føre utlegg som skal viderefaktureres og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen
4. føre innbetalinger fra oppdragsgiver som delfinansierer innbetalinger mot mellomværendet med statskassen. Innbetalingene blir nettoført på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

XI

Diverse fullmakter vedrørende eiendom

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

1. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner
2. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49
3. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke blir realisert.

3.1 Innledning

Komiteen viser til Stortingets vedtak 4. desember 2023, der netto utgiftsramme for rammeområde 1 er fastsatt til 20 379 639 000 kroner.

For nærmere omtale av de enkelte poster vises det til Prop. 1 S (2023–2024) for Kommunal- og distriktsdepartementet og Finansdepartementet, og til Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.2 Generelle merknader

3.2.1 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET, SENTERPARTIET OG SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til budsjettforliket av 3. desember 2023 mellom de tre partiene, der det er foreslått omfordelende og sosiale tiltak for å gi folk trygghet i en krevende tid. Det gjøres viktige velferdsgrep som blant annet gratis halvdagsplass i SFO for tredjeklassinger og økt barnetrygd for barn over seks år. Grupper som opplever en særskilt krevende situasjon, får mer til neste år, for eksempel barnefamilier, studenter og mottakere av uføretrygd og arbeidsavklaringspenger. Flertallet er også enig om å øke låneramma til Husbanken betydelig, både generelt og til bygging av stu-

dentboliger, startlån og til å bygge utleieboliger for vanskeligstilte i boligmarkedet. Flertallet fremhever også at den grønne omstillingen styrkes ved at det opprettes en egen ordning under Eksportfinansiering Norge for å styrke satsingen på ny grønn industri i Norge, i tillegg til en betydelig styrking av ordninger under Enova.

3.2.2 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 er et budsjett som gir folk trygghet og bidrar til rettferdig fordeling. Budsjettet legger grunnlag for en helhetlig politikk for kommuner og fylker i hele landet, med mål om utvikling både for byområder og distrikter. Grepen i budsjettet bidrar til omstilling og fornying i offentlig sektor, som gir innbyggerne gode tjenester, valgfrihet og medbestemmelse. I en krevende tid med kraftig prisvekst, bidrar budsjettet til å få kontroll på prisveksten, skape trygghet rundt folks økonomi og arbeidsplasser og utjevne sosiale og geografiske forskjeller.

Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag til statsbudsjett fordeler bedre, tar vare på våre grunnleggende velferdstjenester og sikrer at Norge står sterkere gjennom en urolig tid. Det er et tydelig mål å oppnå mer velferd og mindre administrasjon, mer lokal frihet og mindre detaljstyring. Budsjettforslaget ruster Norge for fremtiden ved å bidra til grønn industribygging, kutt i klimagassutslipp i tråd med våre internasjonale forpliktelser og at arbeidstakere, bedrifter og offentlig sektor er klare for omstillingen også fremover. Disse medlemmer viser til at regjeringen har startet arbeidet med en ny nasjonal digitaliseringsstrategi, at det opprettes et eget Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og at digitalisering er et viktig politisk område for denne regjeringen. Norge skårer høyt på digital infrastruktur i internasjonale undersøkelser, og regjeringen har høye ambisjoner for digitalisering av offentlig sektor.

Disse medlemmer mener vårt velferdssamfunn, med en stor og sterk offentlig sektor, må tilby brede universelle velferdsordninger som treffer flest mulig på best mulig måte. Disse medlemmer vil at offentlig sektor skal styres på grunnlag av verdier som tillit, åpenhet og samarbeid, og mener at gode og trygge velferdstjenester bygges best i et tett samarbeid mellom brukere og ansatte dersom de ansatte får mer tid og tillit til å gi hjelp og møte brukernes behov.

Disse medlemmer vil peke på at det likevel er for mange ansatte i velferdstjenestene som i dag i for stor grad må bruke tid og ressurser på papirarbeid, på kontrollrutiner og på å rapportere den samme informasjonen flere ganger. Disse medlemmer viser til at

regjeringen i Hurdalsplattformen varsler en tillitsreform i offentlig sektor som handler om å gi de ansatte tid og tillit til å gi brukerne og innbyggerne bedre velferd og bedre tjenester til rett tid. Arbeidet med tillitsreformen er en integrert del av regjeringens arbeid med å fornye og utvikle offentlig sektor. Reformen skal gjennomføres i tett samspill med partene i arbeidslivet, brukerorganisasjoner og ledelsen i alle store offentlige virksomheter. Målene i offentlig sektor skal være tydelige og relevante, og tillitsreformen skal gi økt tillit og handlefrihet til førstelinja og ryggraden i velferdsstaten, som for eksempel lærerne, sykepleierne, helsefagarbeiderne, politibetjentene og fastlegene.

Disse medlemmer viser til at tillitsreformen bygger på kortere beslutningslinjer og mer handlefrihet. Den innebærer også at regjeringen ikke vil sette i gang sentraliserende reformer som skaper store enheter med lange ansvarskjeder og økt grad av byråkrati. Regjeringens mål er derimot å gi større frihet til kommunale og regionale myndigheter, som er de viktigste tjenesteyterne. Frikommuneforsøkene som er utlyst og som mange kommuner har kommet med forslag til, skal gjennomføres i de kommende årene. Det er et utviklingsprosjekt basert på lokale initiativer og utvikling, og er en viktig del av tillitsreformen. Disse medlemmer imøteser dette arbeidet.

3.2.3 GENERELLE MERKNADER FRA HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det norske samfunnet er inne i en betydelig omstillingsfase. Omlegging fra en sterkt oljebasert økonomi til et grønt, nyskapende og bærekraftig næringsliv, og den demografiske utviklingen i befolkningen, krever at offentlig forvaltning i både stat, fylke og kommune må være omstillingsdyktig og bruke ressursene effektivt og i samsvar med innbyggenes behov.

Disse medlemmer viser til at det er viktig å ha en videre satsing på en enklere hverdag for folk flest med en fortsatt fornying, forenkling og forbedring av offentlig sektor. Det må legges til rette for videre innovasjon, omstilling og digitalisering, og det må opprettholdes et høyt digitaliseringstempo. Disse medlemmer mener det er et stort potensial for en mer effektiv bruk av fellesskapets midler, og mener derfor at dette arbeidet må forsterkes i årene som kommer. Disse medlemmer merker seg at regjeringen oppretter et nytt departement, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, fra og med 1. januar 2024. Disse medlemmer mener at en satsing på og prioritering av digitalisering ikke krever et nytt departement, men kan gjøres innenfor Kommunal- og distriktdepartementets organisering. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg hadde to digitaliseringsministere uten å opprette et departement.

Disse medlemmer påpeker at digitaliseringen av offentlige tjenester i praksis er en desentraliseringsreform, ved at de offentlige tjenestene flytter nærmere innbyggerne. Disse medlemmer mener at ny teknologi må tas i bruk for at innbyggere og næringsliv skal kunne få gode offentlige tjenester også i fremtiden. Disse medlemmer viser til at samarbeid på tvers av sektorer, offentlig og privat, vil være avgjørende for å kunne utnytte potensialet i digitaliseringen. Disse medlemmer mener at morgendagens behov for offentlig sektor ikke løses med gårsdagens løsninger, og påpeker på den bakgrunn at innovasjon i offentlig sektor er viktig.

Disse medlemmer viser videre til at det er viktig å legge til rette for levende lokalsamfunn over hele landet. Et sterkt lokalt folkestyre gir folk og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling. Disse medlemmer mener at arbeidet med å redusere statlig detaljstyring og byråkrati, spre makt og myndighet og bygge samfunnet nedenfra må prioriteres. Samtidig er det avgjørende å opprettholde et velfungerende statsapparat som ivaretar de oppgaver og funksjoner som det er naturlig at løses på statlig nivå. Disse medlemmer påpeker at det er viktig å opprettholde den norske tradisjonen med sterke velferdskommuner med et stort reelt selvstyre.

3.2.4 GENERELLE MERKNADER FRA FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at det norske samfunnet er inne i en betydelig omstillingsfase. Det må skapes flere arbeidsplasser i privat sektor for å sikre velferdsmodellen vår. Det er ikke bærekraftig på sikt om offentlig sektor fortsetter å vokse raskt også i årene som kommer. Det må gjøres forenklinger i regelverk for å redusere behovet for offentlige ansatte, og gjøre det enklere for både næringsliv, privatpersoner og for kommunene. Den demografiske utviklingen i befolkningen krever at offentlig forvaltning i både stat og kommune må være omstillingsdyktige og bruke ressursene effektivt og i samsvar med innbyggenes behov. Det er et stort potensial for en mer effektiv bruk av fellesskapets midler. Et sterkt lokalt folkestyre gir folk og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag. Statlig detaljstyring og byråkrati må kuttes, og makt og myndighet må spres til lokalpolitikere. Disse medlemmer vil legge ned Statsforvalteren og overføre oppgavene til kommunene. Disse medlemmer vil ha et statsapparat som ivaretar de oppgaver og funksjoner som det er naturlig at løses på statlig nivå, fremfor å legge seg opp i detaljer som naturlig hører til det lokale selvstyret.

Disse medlemmer viser til viktigheten av en digital satsing for å nå målene om å effektivisere offentlig

sektor. Det er likevel slik at digitalisering av ulike sektorer er tilnærmet umulig uten en forenkling av lovverket. Dette gjelder særlig innenfor byggesøknader og planprosesser. Lover, vernebestemmelser, innsigelser, dispensasjoner og forskrifter må forenkles. Dette gjelder for flere sektorer. Disse medlemmer mener det må legges til rette for forenklinger i byggesaksbehandlingen. Regjeringen bør også jobbe for at kommunene får beholde mer av verdiene som er skapt i kommunen. Regjeringen bør gjennomgå og fjerne byråkratiske løsninger som hindrer mennesker, næringsliv og kommuner i å disponere egen eiendom. Disse medlemmer mener det er behov for en effektiviseringsreform i offentlig sektor.

3.2.5 GENERELLE MERKNADER FRA SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til behovet for å endre styrings-systemer i offentlig forvaltning og å gjennomføre styring basert på tillit, faglig kvalitet og gode resultater. Dette medlem mener det er viktig å gjennomføre en tillitsreform også i statlig og kommunal forvaltning, og at det er mer effektivt å basere forvaltningen på tillit enn kontrollsystemer basert på New Public Management. Dette medlem mener dette må skje på både statlig og kommunalt nivå, der de ansattes faglige handlingsrom styrkes på bekostning av markedsprinsipper og byråkratisk kontroll, slik at ressurser blir brukt på å gi god service til folk og samfunn, at den faglige kompetansen blir benyttet, og at samarbeid mellom ulike etater fungerer smidig.

Dette medlem mener at problemet i lokal eller statlig forvaltning ikke er kvalitetskrav og rettigheter, men underfinansiering og rapportering. Dette medlem viser til at Nav-skandalen har avdekket et stort retts-sikkerhetsproblem for vanskeligstilte mennesker i møte med statlig forvaltning. Dette medlem mener retts-sikkerheten til vanskeligstilte fortsatt er utsatt, og viser til at Datatilsynet 28. november 2023 varslet at de vil gi Nav et rekordstort gebyr på 20 mill. kroner på grunn av en rekke personvernlovbrudd, og at tilgangsstyringen og loggkontrollen er for dårlig. Dette medlem mener at retts-sikkerhetsproblematikken gjør seg gjeldende på flere områder i både statlig og kommunal sektor, og at dette er noe regjeringen må ta på største alvor. Dette medlem viser til rapporten Rikets digitale tilstand 2023 som avdekker at én av fem opplever digitalt utenforskap i Norge. Dette medlem mener dette viser at det er viktig for retts-sikkerheten å tilrettelegge for at ikke all saksbehandling og brukerkontakt skal foregå digitalt.

3.2.6 GENERELLE MERKNADER FRA RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til at en veldrevet statsforvaltning er viktig for å ivareta sentrale

funksjoner i staten og det norske samfunnet. Dette medlem viser til at en forutsetning for det er en tillits-basert styring av offentlig sektor heller enn mål- og resultatstyring. Dette medlem viser til at i løpet av de siste tiåras politiske trend har det skjedd omfattende endringer av organisasjons- og ledelsesformer i arbeidslivet, også innenfor staten. Dette har skjedd med metoder og modeller som er hentet fra New Public Management (NPM) og Human Resources Management (HRM). Offentlige etater og foretak drives i for stor grad som om de var kommersielle hvor bunnlinja er styrende, ikke tjenestene. Dette medlem mener New Public Management hverken fører til bedre eller billigere tjenester, men derimot fører det oftest til dårligere lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte og oppsplittede fagmiljøer. Dette medlem avviser New Public Management som organisasjonsmodell for offentlige tjenester. Dette medlem registrerer at regjeringen har varslet en tillitsreform i offentlig sektor og i staten. Dette medlem mener arbeidet med tillitsreformen haster å få gjennomført. Dette medlem mener en tillitsbasert styring av offentlig sektor ikke er forenlig med kontroll- og overvåkingsregimer knyttet til individuell arbeidsinnsats. Dette medlem mener det er bra at regjeringen har skrotet ABE-reformen, men mener det er riktig og viktig å følge nøye med om budsjettene i staten står i stil med de oppgavene som skal gjennomføres. Dette medlem mener det er riktig at oppgavene innenfor statlige virksomheter utføres i egenregi, og mener det må gjelde alle tjenester, fra renhold til IKT. Dette medlem mener det er riktig å jobbe for å holde kostnadene knyttet til et nytt regjeringsskivartal i Oslo så lave som mulig.

3.3 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under ramme-område 1

Kapitler under Finansdepartementet

Regjering

3.3.1 KAP. 20 STATS MINISTERENS KONTOR

3.3.1.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til Prop. 1 S (2023–2024), der det går fram at posten dekker driftsutgifter for kontoret, og at posten er økt med 10,9 pst., eller 10,587 mill. kroner sammenlignet med fjorårets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

3.3.2 KAP. 21 STATSRADET

3.3.2.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til Prop. 1 S (2023–2024), der det går fram at posten skal dekke godtgjørelse til regjeringsmedlemmene, statssekretærene og politiske rådgivere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der man foreslår å kutte i godtgjørelsen for medlemmer av regjeringen med 9,3 mill. kroner. Det tilsvarer om lag 20 pst. i statsministerens godtgjørelse og om lag 30 pst. reduksjon i andre regjeringsmedlemmers godtgjørelse, i tråd med forslag fra Rødt om godtgjørelsesstruktur for regjeringen. Dette medlem vil understreke at politikerløningene over altfor lang tid har fått vokse seg for høye.

3.3.3 KAP. 24 REGJERINGSADVOKATEN

3.3.3.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til Prop. 1 S (2023–2024), der det går fram at bevilgningen går til lønns- og driftsutgifter hos Regjeringsadvokaten og at posten er økt med 6,6 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser også til Regjeringsadvokatens årsrapport 2022 som kom i mars 2023, der det blir vist til at det fortsatt er en generell tendens til at rettssakene i snitt blir mer arbeidskrevende og tar lengre tid, og at kostnadene til advokater i samfunnet fortsetter å øke. Regjeringsadvokaten rapporterer at som følge av at Helsedirektoratet etter avtale prosederer en større andel av sakene om psykisk helsevern selv, kan Regjeringsadvokaten i større grad bruke ressursene på saker av større prinsipiell betydning for regjering og forvaltning.

3.3.3.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.4 KAP. 3024 REGJERINGSADVOKATEN

3.3.4.1 Post 1 Erstatning for utgifter i rettssaker

Komiteen viser til Prop. 1 S (2023–2024), der det framgår at posten dekker inntekter i saker der staten blir tilkjent saksomkostninger.

Kapitler under Kommunal- og distriktsdepartementet

Det kongelige hus

3.3.5 KAP. 1 H.M. KONGEN OG H.M. DRONNINGEN

Komiteen viser til at bevilgningene dekker apanasjen, Det kongelige hoff og særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff. Forslaget til bevilgninger under kap. 1 utgjør 279,25 mill. kroner for 2024.

3.3.5.1 Post 1 Apanasje

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og de respektive partienes generelle merknader.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der man har foreslått å kutte i apanasjen med 30 pst. sammenlignet med regjeringens forslag.

3.3.5.2 Post 50 Det kongelige hoff

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og merker seg at bevilgningen er foreslått økt med 3 mill. kroner utover pristigning grunnet lønn og drift av sikkerhetsrelaterte IKT-tiltak. Komiteen viser ellers til de respektive partienes generelle merknader.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der man har foreslått å ikke øke bevilgningen til Det kongelige hoff fra 2023-nivået.

3.3.5.3 Post 51 Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) om at bevilgningen skal dekke investeringer til nytt IKT-system for å forbedre IKT-sikkerhet. Det er foreslått 6 mill. kroner til prosjektet.

3.3.6 KAP. 2 H.K.H. KRONPRINSEN OG H.K.H. KRONPRINSESSEN

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke kronprinsparets personlige utgifter, inkludert utgifter til drift og vedlikehold av private eiendommer.

3.3.6.1 Post 1 Apanasje

Komiteen viser til at det i proposisjonen foreslås en bevilgning på 12,3 mill. kroner for 2024.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der man har foreslått å kutte i apanasjen med 30 pst. sammenlignet med regjeringens forslag.

3.3.7 KAP. 577 TILSKUDD TIL DE POLITISKE PARTIER

3.3.7.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

3.3.7.2 Post 70 Sentrale organisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

3.3.7.3 Post 71 Kommunale organisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

3.3.7.4 Post 73 Fylkesorganisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

3.3.7.5 Post 75 Fylkes ungdomsorganisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

3.3.7.6 Post 76 Sentrale ungdomsorganisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Kapitler under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

3.3.8 KAP. 1500 DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.8.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen har vedtatt å opprette et nytt departement fra og med 1. januar 2024. Disse medlemmer mener at midlene heller kunne vært brukt på å gi innbyggerne bedre tjenester. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 reduserer post 1 med 50 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt etterlyser en helhetlig plan fra regjeringen for å ta tilbake privatiserte tjenester i staten i egenregi. Dette medlem viser til at private tilbydere i stor grad benyttes til tjenester innen renhold, IKT, juridisk rådgivning på personalområdet og omstilling i statlig sektor. Dette medlem er av den

oppfatning at mest mulig skal gjøres i egenregi i statlig sektor.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lage en helhetlig plan for å ta tilbake privatiserte tjenester i egenregi i statlig sektor samt å pålegge statlige virksomheter å redusere bruken av private tilbydere på områder der virksomhetene kan utføre oppgaver med egne ansatte.»

3.3.8.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.8.3 Post 50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen forslår å kutte prosjektet «klart språk i juridisk utdanning». Disse medlemmer mener at et klart og forståelig språk i offentlig sektor er med på å styrke demokratiet og innbyggeres mulighet til medbestemmelse. Disse medlemmer viser til at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og Universitetet i Oslo inngikk en tiårig intensjonsavtale i august 2016 med formål om å innføre klart juridisk språk som en del av undervisningen, forskningen og formidlingen ved Det juridiske fakultet. En av effektene ville være at studenter som ble uteksaminert fra Det juridiske fakultet, ville ha utviklet ferdigheter i å skrive klare og forståelige juridiske tekster. Disse medlemmer viser til at det foreslåtte kuttet, og dermed å si opp intensjonsavtalen med UiO om klarspråk i juridisk utdanning og forskning, vil få som konsekvens at departementets støtte avsluttes to år og ni måneder tidligere enn opprinnelig planlagt. Disse medlemmer mener dette vil være svært uheldig og vil derfor ikke avslutte denne avtalen. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 har foreslått å øke satsingen på post 50 med 3 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

3.3.8.4 Post 51 Gjennomstrømningsmidler til forskningsinstitutter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.8.5 Post 70 Diverse formål, kan overføres, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at buildingSMART er en arena for innovasjon og digitalisering av bygg- og anleggsnæringen som sikrer bedre flyt av digitale produktdata i byggenæringen. BuildingSMART er en pådriver for utvikling av digitale verktøy som kan brukes i planlegging, bygging eller drift av infrastruktur og bygningsmasse. Disse medlemmer mener det er viktig å prioritere en grønnere og mer digitalisert bygg- og anleggsbransje og viser videre til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 har økt post 70 med 2 mill. kroner til buildingSMART sammenlignet med regjeringens forslag.

3.3.9 KAP. 1510 DEPARTEMENTENES SIKKERHETS- OG SERVICEORGANISASJON

Komiteen vil vise til at Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) skal levere gode og effektive fellestjenester til departementene og Statsministerens kontor. Komiteen vil vise til at DSS leverer tjenester innenfor hovedområdene HR-tjenester, digitale tjenester, fasilitetstjenester (inkludert innkjøp) og vakt- og resepsjonstjenester (inkludert tekniske sikkerhetssystemer).

3.3.9.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at bevilgningen dekker utgifter til lønn og andre driftsutgifter for DSS. I tillegg dekker bevilgningen utgifter til fellestjenester for departementsfellesskapet og Statsministerens kontor.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 har foreslått å redusere post 1 med 23 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett 2024.

3.3.9.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.9.3 Post 22 Fellesutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.9.4 Post 45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.9.5 Post 46 Sikringsanlegg og sperresystemer, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.10 KAP. 4510 (TIDL. 3510) DEPARTEMENTENES SIKKERHETS- OG SERVICEORGANISASJON

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.10.1 Post 2 Diverse inntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.10.2 Post 3 Brukerbetaling

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.11 KAP. 1511 PROSJEKTER KNYTTET TIL NYTT REGJERINGSKVARTAL

3.3.11.1 Post 25 Prosjektstyring, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.11.2 Post 30 Ombygging Ring 1, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Stortinget flere ganger har behandlet forslag om å stanse bygging av det som med stor sannsynlighet er landets dyreste veitunnel per meter, men at stortingsflertallet, inkludert regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet, har motsatt seg dette. Statsbudsjettet for 2024 er antagelig siste mulighet til å stanse prosjektet før spaden stikkes i jorden, og Rødt foreslår derfor å gjøre dette i sitt alternative statsbudsjett. Oslo kommune har selv bedt om at byggeprosjektet stanses, blant annet med henvisning til det vedtatte lokale målet om 30 pst. trafikkreduksjon i hovedstaden. Statens vegvesen og Oslo kommune planlegger midlertidige tiltak i minst tre år når dagens tunnel stenges for trafikk, og det er et åpent spørsmål hvorfor disse midlertidige tiltakene ikke i stedet kan gjøres permanente eller at man i det minste kan teste dem ut for en periode, før man avgjør om ny tunnel egentlig trengs. Hvis ny tunnel bygges, vil åpningen av ny tunnel reelt sett innebære den største kapasitetsøkningen på veinettet i Oslo sentrum på en generasjon. Det planlagte

byggeprosjektet er aldri blitt vurdert eller prioritert i Nasjonal transportplan, og det er ikke blitt gjort en ordinær samfunnsøkonomisk analyse av lønnsomheten.

3.3.12 KAP. 1512 DIVERSE FELLESTJENESTER

3.3.12.1 Post 23 Husleie for fellesarealer m.m.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.12.2 Post 27 Sak- og arkivløsning, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.13 KAP. 1520 STATSFORVALTERNE (TIDL. 525)

Komiteen viser til at Statsforvalteren er Kongens og regjeringens representant i fylket, og skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp.

Statsforvalterembetene utfører fagoppgaver for tretten departementer.

Komiteen registrerer at Statsforvalterens felles-tjenester (STAF) har ansvar for styrings-, drifts- og utviklingsoppgaver innen det administrative området for statsforvalterne.

Komiteen viser til at Statsforvalteren er det eneste regionale organet med fullmakt til å ta samordningsinitiativ overfor andre statlige etater på samme nivå. Oppgaven er i hovedsak begrunnet ut fra ønsket om en effektiv statsforvaltning og hensynet til brukerne, og handler om statens evne til å realisere nasjonale mål på tvers av nivåer og sektorer, og samordning av statens styring av kommunene.

3.3.13.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 har foreslått å redusere post 1 med 68,1 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor Fremskrittspartiet foreslår å kutte 500 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til mange kommuner opplever at Statsforvalteren blander seg inn i det lokale selvstyret ved å fremme innsigelser eller gjøre om lokale vedtak. Disse medlemmer mener kommunene selv er de beste til å ivareta politiske spørsmål og at flytting av makt fra staten til kommunene er med på å styrke lokaldemokratiet. Disse medlemmer ser det som helt nødvendig at kommuner selv skal få bestemme over utvikling av næring og arealer dersom samfunnet skal lykkes med tilflytting til distriktene. Statsforvalterens innsigelsesmu-

lighet i blant annet arealsaker eller åpningstider for handelsstanden er ødeleggende for lokal vekst. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ønsker å legge ned Statsforvalteren, som er en byråkratisk og tungrodd organisasjon, og kuttet viser en retning mot avvikling av Statsforvalteren slik vi kjenner den i dag. Disse medlemmer vil påpeke at Fremskrittspartiet vil ha et organ som driver tilsyn med kommunene slik at folk kan klage når de mener kommunen ikke leverer de lovpålagte tjenestene som skaper omsorg og trygghet.

3.3.13.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.14 KAP. 4520 (TIDL. 3525) STATSFORVALTERNE

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.14.1 Post 1 Inntekter ved oppdrag

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.15 KAP. 1530 (TIDL. 530) BYGGEPROSJEKTER UTENFOR HUSLEIEORDNINGEN

Komiteen viser til kapitlet som gjelder byggeprosjekter der Statsbygg er byggherre, mens oppdragsgiverne har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av bygningene etter at de er ferdigstilt.

Komiteen viser for øvrig til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.15.1 Post 31 Igangsetting av byggeprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.15.2 Post 33 Videreføring av byggeprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.15.3 Post 36 Kunstnerisk utsmykking, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

3.3.15.4 Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.16 KAP. 1531 (TIDL. 531) EIENDOMMER TIL KONGELIGE FORMÅL

Komiteen viser til at bevilgningen dekker utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av de statlige kongelige eiendommene som H.M. Kongen har disposisjonsrett til.

3.3.16.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), og de respektive partienes generelle merknader.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der man har foreslått å kutte posten med 20 pst. sammenlignet med regjeringens forslag.

3.3.16.2 Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtale i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), og de respektive partiers generelle merknader. I 2024 vil innvendig restaurering av Gamlehaugen og restaurering og rehabilitering av tverrfløy sør og nord i Stallgården, samt istandsettelse av Stallgårdens omkringliggende arealer ved Det kongelige slott bli prioritert. I tillegg kommer forberedelser til arbeid med utskifting av tak på sørlig fløy på Slottet og utbedring av Slottsplassen.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der man har foreslått å kutte posten med 20 pst. sammenlignet med regjeringens forslag.

3.3.17 KAP. 1533 (TIDL. 533) EIENDOMMER UTENFOR HUSLEIEORDNINGEN

Komiteen viser til at kapitlet omfatter forvaltning av kulturhistoriske eiendommer utenfor den statlige husleieordningen. Samlet bygningsareal er om lag 32 000 kvm og inkluderer Håkonshallen og Rosenkrantzårnet på Bergenhus festning, Munkholmen, Austråttborgen, Grotten, Bjørgan prestegard, statens eiendommer etter Røros kobberverk, Villa Stenersen, Kle-

menskirken, Stavern fort på Citadelløya, Sjømennenes minnehall, fjell- og ødestuer, Bygdøy kongsgård og det nasjonale minnestedet etter 22. juli på Utøyakaia. Statsbygg skal utøve faglig godt vedlikehold av eiendommene i nært samarbeid med vernemyndighetene. Det er konstatert betydelig vedlikeholdsetterslep ved flere av eiendommene. Statsbygg utarbeider løpende tilstandsanalyser og har en plan for en bærekraftig kulturminnefaglig sikring av porteføljen i en 10-årsperiode (2020–2029). Det er fra 2019 satt av 35 mill. kroner årlig til ekstraordinært vedlikehold og oppgradering av bygningsmassen, jf. Prop. 1 S (2018–2019) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

3.3.17.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at bevilgningen dekker utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av bygningsmassen. I 2022 ble det utført vedlikeholdstiltak ved blant annet Stavern fort på Citadelløya, Munkholmen kommandantbolig og Håkonshallen. Komiteen viser til at det er foreslått en bevilgning på 27,9 mill. kroner på denne posten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at flere av de historiske bygningene har dyre oppvarmingskostnader som ikke blir gjort noe med siden Stortinget har stemt ned Fremskrittspartiets forslag om makspris på strøm. Derfor er det en stor ekstrabelastning for drifterne av bygningene som staten bør bidra mer til.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å gi strømstøtte til kulturhistoriske eiendommer og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

3.3.17.2 Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen dekker utgifter til restaureringsarbeid ved eiendommene. I 2022 utførte Statsbygg ekstraordinært vedlikehold og oppgradering av bygningsmassen, blant annet på Rosenkrantzårnet, staten sine eiendommer på Røros, rehabilitering av eiendommene på Bygdøy (Hengsenga og Villa Gjøa), Villa Stenersen, Munkholmen og Austråttborgen. Det nasjonale minnestedet etter 22. juli på Utøyakaia ble ferdigstilt i 2022. Komiteen viser til at det i 2024 foreslås en bevilgning på 35 mill. kroner til ekstraordinært vedlikehold og oppgradering av bygningsmassen. Bevilgningen skal blant annet gå til rehabilitering av bygningsmassen på Bygdøy kongsgård, Håkonshallen, ved Villa Stenersen og på Munkholmen.

3.3.18 KAP. 4533 (TIDL. 3533) EIENDOMMER UTENFOR HUSLEIEORDNINGEN

3.3.18.1 Post 2 Diverse inntekter

Komiteen viser til at på denne posten føres i hovedsak inntekter fra parkering ved Bygdøy kongsgård.

3.3.19 KAP. 1540 (TIDL. 540) DIGITALISERINGS-DIREKTORATET

3.3.19.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

3.3.19.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.19.3 Post 22 Bruk av nasjonale fellesløsninger

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.19.4 Post 23 Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.19.5 Post 25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.19.6 Post 26 Stimulab, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at det er viktig å prioritere arbeidet for en bærekraftig og innovativ offentlig sektor som tilpasser seg brukernes behov. Disse medlemmer viser videre til at Stimulab er en stimuleringsordning for innovasjon og tjenstedesign i offentlig sektor. Formålet er en bedre og mer effektiv offentlig sektor med mer relevante, treffsikre og samordnede tiltak for brukerne. Stimulab skal prioritere prosjekter som krever samarbeid mellom flere aktører og har problemstillinger som lett faller mellom flere stoler, på grunn av sektoransvar, manglende finansiering, samordningsutfordringer eller annet som for eksempel livshendelsene som er beskrevet i «En digital offentlig sektor – digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025». Disse medlemmer viser til

Høyres alternative statsbudsjett for 2024, der det er foreslått å øke satsingen på post 21 med 10 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

3.3.19.7 Post 27 Tilsyn for universell utforming av ikt, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.19.8 Post 29 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.19.9 Post 71 IT-tilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.20 KAP. 4540 (TIDL. 3540) DIGITALISERINGS-DIREKTORATET

3.3.20.1 Post 3 Diverse inntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.20.2 Post 5 Bruk av nasjonale fellesløsninger

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.20.3 Post 7 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.21 KAP. 1550 (TIDL. 545) DATATILSYNET

Komiteen viser til at Datatilsynet både har tilsyns- og ombudsoppgaver, der tilsyn, saksbehandling og andre virkemidler brukes for å kontrollere at regelverket i blant annet personopplysningsloven, pasientjournalloven, helseregisterloven, helseforskningsloven, politiregisterloven og lov om Schengen informasjonssystem følges, og at mangler rettes opp.

Komiteen vil understreke at et sterkt vern om den enkeltes privatliv er avgjørende for frihet og demokrati. Frihet forutsetter vern mot utilbørlig registrering, overvåkning og inngripen i privatlivet. Komiteen viser til at både tillit og sikkerhet er verdier som skal ivaretas i arbeidet med personvern. Komiteen ønsker å påpeke at teknologi og digitalisering kan utfordre personvernet, men at det også kan gi nye muligheter til å sikre personvernet.

Komiteen viser for øvrig til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.21.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.22 KAP. 1551 (TIDL. 546)**PERSONVERNEMNDA**

Komiteen viser til at Personvernemndas oppgaver er å behandle klager over vedtak fattet av Datatilsynet. Oppgaven er en del av den nasjonale håndhevingen av personvernregelverket. Personvernemnda har sju medlemmer som er oppnevnt for fire år.

3.3.22.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtale i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024), og de respektive partiers generelle merknader. Det foreslås i proposisjonen å bevilge 2,8 mill. kroner i 2024.

3.3.23 KAP. 1560 (TIDL. 502) TARIFFAVTALTE AVSETTINGER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.23.1 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.23.2 Post 70 Kompetanseutvikling mv., kan overføres, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.23.3 Post 71 Opplæring og utvikling av tillitsvalgte

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

3.3.23.4 Post 72 Pensjonskostnader tjenestemannsorganisasjonene

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

Statens forvaltningsbedrifter

3.3.24 KAP. 2445 STATSBYGG**3.3.24.1 Post 24 Driftsresultat**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.24.2 Post 30 Prosjektering av bygg, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024. Disse medlemmer viser til at byggingen av nytt regjeringskvartal har vært et kostbart byggeprosjekt. Disse medlemmer er opptatt av en ryddig prosess rundt prosjekteringen av byggetrinn 2 for nytt regjeringskvartal der man får et godt sluttresultat med en forståelig og nøktern pengebruk.

3.3.24.3 Post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.24.4 Post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.24.5 Post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.24.6 Post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.24.7 Post 39 Byggelånsrenter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.24.8 Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.3.24.9 Post 49 Kjøp av eiendommer, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

3.4 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger/alternative statsbudsjetter under rammeområde 1

Tabell 1a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 1. Bare poster med avvik er med. Avvikstall i parentes. Forslaget fra regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet har subsidiær tilslutning fra Sosialistisk Venstreparti, og er derfor komiteens tilråding. Øvrige forslag uttrykker alternativbudsjettene standpunkter.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
Utgifter rammeområde 1 (i tusen kroner)							
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen						
	1 Apanasje	14 768	14 768 (0)	14 768 (0)	14 768 (0)	9 768 (-5 000)	10 368 (-4 400)
	50 Det kongelige hoff	258 482	258 482 (0)	258 482 (0)	258 482 (0)	243 482 (-15 000)	240 082 (-18 400)
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen						
	1 Apanasje	12 292	12 292 (0)	12 292 (0)	12 292 (0)	7 292 (-5 000)	8 592 (-3 700)
20	Statsministerens kontor						
	1 Driftsutgifter	107 671	107 671 (0)	107 671 (0)	106 671 (-1 000)	102 671 (-5 000)	107 671 (0)
21	Statsrådet						
	1 Driftsutgifter	180 299	180 299 (0)	180 299 (0)	178 499 (-1 800)	160 299 (-20 000)	170 999 (-9 300)
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet						
	1 Driftsutgifter	251 356	251 356 (0)	201 356 (-50 000)	251 356 (0)	251 356 (0)	251 356 (0)
	50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.	101 700	101 700 (0)	104 700 (+3 000)	101 700 (0)	101 700 (0)	101 700 (0)
	70 Diverse formål	600	600 (0)	2 600 (+2 000)	600 (0)	600 (0)	600 (0)
1510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon						
	1 Driftsutgifter	762 891	762 891 (0)	739 891 (-23 000)	755 291 (-7 600)	762 891 (0)	762 891 (0)
1511	Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal						
	30 Ombygging av Ring 1	545 000	545 000 (0)	545 000 (0)	545 000 (0)	0 (-545 000)	10 000 (-535 000)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
1520	Statsforvalterne						
	1 Driftsutgifter	2 271 829	2 271 829 (0)	2 203 729 (-68 100)	1 771 829 (-500 000)	2 271 829 (0)	2 271 829 (0)
1530	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen						
	31 Igangsetting av byggeprosjekter	169 000	169 000 (0)	169 000 (0)	169 000 (0)	174 000 (+5 000)	169 000 (0)
	36 Kunstnerisk utsmykking	59 081	59 081 (0)	59 081 (0)	0 (-59 081)	59 081 (0)	59 081 (0)
1531	Eiendommer til kongelige formål						
	1 Driftsutgifter	31 788	31 788 (0)	31 788 (0)	31 788 (0)	31 788 (0)	25 388 (-6 400)
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	42 523	42 523 (0)	42 523 (0)	42 523 (0)	42 523 (0)	34 023 (-8 500)
1540	Digitaliseringsdirektoratet						
	1 Driftsutgifter	159 610	159 610 (0)	159 610 (0)	158 110 (-1 500)	159 610 (0)	159 610 (0)
	26 Stimulab	5 202	5 202 (0)	15 202 (+10 000)	5 202 (0)	5 202 (0)	5 202 (0)
2445	Statsbygg						
	30 Prosjektering av bygg	439 000	439 000 (0)	439 000 (0)	389 000 (-50 000)	439 000 (0)	439 000 (0)
	Sum utgifter rammeområde 1	20 932 813	20 932 813 (0)	20 806 713 (-126 100)	20 311 832 (-620 981)	20 342 813 (-590 000)	20 347 113 (-585 700)
Inntekter rammeområde 1 (i tusen kroner)							
5447	Salg av eiendom utenfor statens forvaltnings- bedrifter						
	40 Salgsinntekter	0	0 (0)	514 000 (+514 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Sum inntekter rammeområde 1	553 174	553 174 (0)	1 067 174 (+514 000)	553 174 (0)	553 174 (0)	553 174 (0)
	Sum netto rammeområde 1	20 379 639	20 379 639 (0)	19 739 539 (-640 100)	19 758 658 (-620 981)	19 789 639 (-590 000)	19 793 939 (-585 700)

4. Rammeområde 6 – Innvandring, regional utvikling og bolig

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop 1 S Tillegg 2 (2023–2024) for rammeområde 6.

90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 6

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023–2024) med Tillegg 2
Utgifter			
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>			
490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter.....	1 297 957 000
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak.....	2 274 108 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse.....	31 542 000
	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	7 079 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	45 416 000
	46	Investeringer i Schengen IT-systemer, <i>kan overføres</i>	64 520 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak.....	515 463 000
	70	Stønader til beboere i asylmottak.....	563 887 000
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer.....	9 519 000
	72	Assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	32 298 000
	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak.....	14 325 000
	74	Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	87 894 000
	75	Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, <i>kan overføres</i>	20 313 000
	76	Internasjonalt migrasjonsarbeid, <i>kan overføres</i>	27 220 000
491		Utlendingsnemnda	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	287 951 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	7 382 000
<i>Kommunal- og distriktsdepartementet</i>			
500		Kommunal- og distriktsdepartementet	
	1	Driftsutgifter.....	296 275 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	53 144 000
	50	Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.....	73 741 000
	70	Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	2 293 000
553		Regional- og distriktsutvikling	
	60	Kompetanse og arbeidskraft i distriktene.....	62 940 000
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling.....	802 091 000
	63	Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet.....	145 403 000
	64	Pilot nærtjenestesentre, <i>kan overføres</i>	5 000 000
	65	Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer.....	120 559 000
	66	Bygdevektsttaler, <i>kan overføres</i>	76 931 000
	67	Utviklingstiltak i Andøy kommune.....	20 000 000
	69	Mobilisering til forskningsbasert innovasjon.....	66 332 000
	71	Investeringstilskudd for store grønne investeringer.....	101 528 000
	74	Klynger og innovasjon.....	28 322 000
	76	Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	18 659 000
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling	
	1	Driftsutgifter.....	35 599 000
	73	Merkur, <i>kan overføres</i>	69 531 000

		Prop. 1 S (2023–2024)
Kap.	Post Formål	med Tillegg 2
560	Samiske formål	
	50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv	641 721 000
	51 Divvun	12 919 000
	55 Samisk høyskole	8 150 000
563	Internasjonalt reindriftssenter	
	1 Driftsutgifter	6 613 000
	21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres	3 141 000
567	Nasjonale minoriteter	
	60 Romer, kan overføres	6 937 000
	70 Nasjonale minoriteter, kan overføres	10 117 000
	72 Jødiske samfunn i Norge	13 806 000
	73 Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur, kan overføres	12 679 000
	74 Kultur- og ressurs-senter for norske romer	18 266 000
	75 Romanifolket/taterne, kan overføres	5 825 000
581	Bolig- og bomiljøtiltak	
	70 Bostøtte, overslagsbevilgning	3 895 246 000
	76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, kan overføres	162 720 000
	78 Boligtiltak, kan overføres	26 799 000
	79 Heis og tilstandsvurdering, kan overføres	27 810 000
585	Husleietvistutvalget	
	1 Driftsutgifter	40 150 000
587	Direktoratet for byggkvalitet	
	1 Driftsutgifter	127 708 000
	22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling, kan overføres	36 370 000
590	Planlegging og byutvikling	
	65 Områdesatsing i byer, kan overføres	152 650 000
	71 DOGA	43 813 000
	72 Bolig- og områdeutvikling i byer, kan overføres	20 870 000
	81 Kompetansetiltak, kan overføres	6 714 000
595	Statens kartverk	
	1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21 og 45	967 776 000
	21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45	360 308 000
	30 Geodesiobservatoriet, kan overføres	31 500 000
<i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>		
670	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1 Driftsutgifter	377 140 000
671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	48 940 000
	60 Integreringstilskudd, kan overføres	23 627 135 000
	61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, overslagsbevilgning	1 788 725 000
	62 Kommunale integreringstiltak	291 393 000
	70 Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	2 645 000
	71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	217 493 000
	72 Kvalifiseringsordninger for tolker	21 513 000
	73 Tilskudd	20 150 000
672	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres	85 665 000
	22 Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	34 225 000

		Prop. 1 S (2023–2024)
Kap.	Post Formål	med Tillegg 2
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000
	60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	2 262 211 000
	61 Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	1 045 000
<i>Statsbankene</i>		
2412	Husbanken	
	1 Driftsutgifter.....	382 678 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 431 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	83 730 000
	71 Tap på lån	30 100 000
	72 Rentestøtte.....	400 000
Sum utgifter rammeområde 6		43 205 449 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3490	Utlendingsdirektoratet	
	1 Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	2 192 000
	3 Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	33 201 000
	4 Asylmottak, ODA-godkjente utgifter.....	2 634 796 000
	5 Refusjonsinntekter.....	2 878 000
	6 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	14 325 000
	7 Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter	29 588 000
	8 Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter	34 839 000
3563	Internasjonalt reindriftssenter	
	2 Diverse inntekter	3 141 000
3585	Husleietvistutvalget	
	1 Gebyrer.....	3 271 000
3587	Direktoratet for byggkvalitet	
	4 Gebyrer.....	42 705 000
	85 Diverse inntekter	115 000
3595	Statens kartverk	
	1 Gebyrinntekter tinglysing.....	477 700 000
	2 Salg og abonnement m.m.	149 106 000
	3 Samfinansiering	204 439 000
3671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	4 Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter	12 779 000
3672	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	1 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter.....	40 261 000
5312	Husbanken	
	1 Gebyrer m.m.....	6 890 000
	11 Diverse inntekter	86 652 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>		
5615	Husbanken	
	80 Renter.....	5 581 000 000
Sum inntekter rammeområde 6		9 359 878 000
Netto rammeområde 6		33 845 571 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 490 post 1	kap. 3490 post 5
kap. 491 post 1	kap. 3491 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

IV

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan inngå avtaler med varighet utover 2024 om midlertidig drift av innkvartering for ut-

lendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2024 eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering utover det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 3,0 mrd. kroner i 2024, og forpliktelsene utover 2024 skal ikke overstige en samlet ramme på 3,0 mrd. kroner.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 2
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 595 post 1	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VI

Samfinansiering

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte prosjekter før finansieringen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, forut-

satt at det er inngått en bindende avtale med betryggende sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten begrenses oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 3 Samfinansiering.

VII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Statens kartverk fullmakt

til å foreta bestillinger av kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 40 mill. kroner.

VIII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
567	Nasjonale minoriteter	
	74 Kultur- og ressurscenter for norske romer	4,1 mill. kroner
581	Bolig- og bomiljøtiltak	
	76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller	77,2 mill. kroner
	78 Boligtiltak	26,3 mill. kroner
590	Planlegging og byutvikling	
	72 Bolig- og områdeutvikling i byer	22,3 mill. kroner

IX

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

1. tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet, post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer og post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon
2. tildele midler til Innovasjon Norge som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer og post 74 Klynger og innovasjon.

X

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romani-folket/taterne fra 2024 til 2025.

XI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen i Husbanken

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetalinger knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen samt tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

XII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 670 post 1	kap. 3670 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

4.1 Innledning

Komiteen viser til Stortingets vedtak 4. desember 2023, der netto utgiftsramme for rammeområde 6 er fastsatt til 33 923 571 000 kroner.

For nærmere omtale av de enkelte poster vises det til Prop. 1 S (2023–2024) Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024) fra Finansdepartementet.

4.2 Generelle merknader

4.2.1 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET, SENTERPARTIET OG SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til partienes generelle merknad under rammeområde 1.

4.2.2 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

En rettferdig og ansvarlig innvandrings- og integreringspolitikk

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at norsk migrasjonspolitikken må være forutsigbar og ansvarlig, og at det bør legges vekt på stabilitet og kontinuitet. I dag er over 100 millioner mennesker på flukt i verden. Retten til å søke asyl og beskyttelse fra forfølgelse er en grunnleggende menneskerettighet. Disse medlemmer mener det er avgjørende at Norge viser solidaritet med og tar vår del av ansvaret for verdens flyktninger.

Disse medlemmer viser videre til at Norge aldri har tatt imot så mange flyktninger og fordrevne som vi har gjort siden krigen i Ukraina startet i februar 2022. Både politi, utlendingsmyndigheter, kommuner, fylkeskommuner og frivillige over hele landet har gjort en enorm innsats for å ta imot flyktningene.

Disse medlemmer viser til at de ekstraordinært høye asylankomstene fra Ukraina over tid har ført til økt press på mottaksapparat og kommunale tjenester. Flere kommuner opplever nå mangel på tilgjengelige boliger og et stort press på helsetjenester og skole. Disse medlemmer viser til at regjeringen jobber tett på situasjonen og hele tiden vurderer tiltak for å håndtere ankomstene. For disse medlemmer er det avgjørende at vi fremover klarer å ivareta flyktningene på en god måte, samtidig som vi sikrer bærekraften i både mottaksapparatet og velferdstjenestene.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiets og Senterpartiets hovedmål i integreringspolitikken er å få flere i arbeid, bygge sterke fellesskap, fremme like-

stilling og bekjempe negativ sosial kontroll. Integreringspolitikken må innrettes på en måte som gir raskeste vei til jobb og selvforsørgelse. Alle må få gode muligheter til å lære seg norsk på et nivå som arbeidslivet krever, og introduksjonsprogrammet må være arbeidsrettet og individuelt tilpasset den enkelte.

Distriktpolitikk

Disse medlemmer vil føre en forsterket og fornyet distriktpolitikk, som gir folk i hele landet muligheter til å leve gode liv. Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 inneholder nye distriktpolitiske virkemidler som innebærer styring av infrastruktur, flere arbeidsplasser og billigere og bedre tjenester i distriktene. Disse medlemmer viser videre målet om at folketallet skal øke i distriktskommuner, jf. Meld. St. 27 (2022–2023), og mener den forsterkede distriktpolitikken er viktig.

Disse medlemmer mener det må være et mål for distriktpolitikken at alle lokalsamfunn skal ha rom for utvikling og verdiskaping. Tider med kriser og krig gir en påminnelse om at det er viktig for Norge som nasjon at det bor folk i hele landet. Disse medlemmer mener derfor det er viktig med et særskilt fokus på tiltak som legger til rette for bosetting og aktivitet i de nordligste delene av Norge.

Disse medlemmer viser til at Norge er rikt på både menneskelige ressurser og naturressurser. Fordi naturressursene er spredt, vil gjerne arbeidsplassene også ligge spredt. Disse medlemmer vil føre en aktiv og framtidsrettet næringspolitikk for å legge til rette for aktivitet i hele Norge.

Bypolitikk

Disse medlemmer vil ha byer som gir alle tilgang til mulighetene og mangfoldet som byene tilbyr. Bypolitikken må styrke det inkluderende fellesskapet og åpenheten byene står for, og sørge for gode fellesskapstjenester som er tilgjengelige for alle.

Disse medlemmer viser til at de store byene er motorer i sine regioner, og har stor betydning for befolkning og næringsliv også i nærliggende distrikter. Disse medlemmer viser til at by og land er gjensidig avhengig av hverandre, og vil ha en bypolitikk som legger til rette for et godt samarbeid mellom storbyene og omlandet rundt.

Disse medlemmer viser til at ulikhetene i levekår er store i flere byer, og har økt over tid. I flere byer er det en tendens til at mennesker med lavinntekt bor konsentrert i bestemte områder. Opphopning av levekårsutfordringer kan gi lokalsamfunn et preg av forfall og mangel på trygge og tilgjengelige fellesarenaer for barn og unge. Når levekårsforskjellene øker mellom bydeler og nabolag, får vi mer delte byer. Disse medlemmer mener bypolitikken må ha som mål å snu

denne negative utviklingen og bedre levekår og sosial mobilitet.

Bolig

Disse medlemmer mener det er et offentlig ansvar at alle skal ha mulighet til å bo i en egnet bolig. Et eget sted å bo til en overkommelig pris er for mange avgjørende for å kunne leve et selvstendig og godt liv. Disse medlemmer viser til at Hurdalsplattformen varsler en mer aktiv boligpolitikk. Regjeringens mål er at flere skal få mulighet til å eie egen bolig, utvikle gode bomiljø, legge til rette for å bygge flere boliger og ha en klimavennlig byggenæring.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har startet arbeidet med en ny stortingsmelding om boligpolitikk som vil bli lagt frem for Stortinget i 2024.

Urfolk og nasjonale minoriteter

Disse medlemmer viser til at norsk, norsk tegnspråk, samiske språk og de nasjonale minoritetsspråkene kvensk, romanes og romani utgjør rammen for kulturtrykk i det norske samfunnet. Alle disse minoritetsspråkene er under press. Disse medlemmer ønsker at Norge skal være et foregangsland når det gjelder ivaretagelse av nasjonale minoriteter og urfolks rettigheter.

Disse medlemmer viser til Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, som tydelig viser et stort behov for å gjenoppbygge tillit og forsoning mellom den samiske og kvenske befolkningen og majoritetssamfunnet.

Disse medlemmer mener det er avgjørende å sikre gode rammevilkår for samiske språk, kultur, næringsliv og samfunnsliv. Kommunene har en avgjørende rolle i å utvikle de samiske samfunnene, og en sterk kommuneøkonomi er derfor viktig for å ivareta samiske rettigheter. Et sterkt folkevalgt organ i Sametinget er viktig for den demokratiske legitimiteten nasjonalt, og for å løfte spørsmål som berører urfolk, i internasjonale fora.

4.2.3 GENERELLE MERKNADER FRA HØYRE

Innvandring og integrering

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at Norge skal føre en streng, rettfærdig og bærekraftig innvandringspolitikk innenfor rammene av våre internasjonale forpliktelser. Disse medlemmer viser til at Europa står i den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig og viser videre til at krigen i Ukraina har ført til den raskeste økningen av mennesker som har lagt på flukt i Europa siden annen verdenskrig. Disse medlemmer viser til at tall fra FN i mai 2023 anslo at det var mer enn 110 millioner flyktninger og fordrevne i hele verden. Disse medlemmer viser til at det har

kommet nesten 70 000 flyktninger fra Ukraina til Norge siden krigen startet i februar 2022. Videre viser disse medlemmer til at UDI har lagt fram tre scenarioer over hvor mange som vil komme fra Ukraina til Norge i 2024. Mellomscenarioet UDI legger fram, anser de som mest sannsynlig og dette scenarioet anslår at det vil komme mellom 20 000 og 50 000 fra Ukraina neste år. UDI planlegger per november 2023 for at det kommer 30 000 ukrainere og 5 000 andre asylsøkere til Norge i 2024.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) sendte i november ut anmodningstallene til kommunene for 2024 og ber der kommunene ta imot til sammen 37 000 flyktninger i 2024. Disse medlemmer viser til at de som har kommet til Norge fra Ukraina har reist raskt fra hus og hjem for å komme seg i trygghet. De vet ikke hvor lenge de skal bli i Norge, de kjenner ikke norsk kultur og mange har ikke noen venner eller kjente i landet. Disse medlemmer viser til at denne flyktninggruppen skiller seg fra tidligere flyktningkriser. Demografien skiller seg ut ved at det er mange kvinner, barn og flere eldre.

Disse medlemmer viser til at svært mange av menneskene som er på flukt, er internt fordrevne. Disse medlemmer er bekymret over økningen i antallet mennesker på flukt de siste årene. Disse medlemmer mener derfor at det er viktig at Norge fortsatt tar en aktiv rolle for å begrense behovet for å legge på flukt gjennom å hjelpe i nærområdene, styrke et felleseuropeisk samarbeid om blant annet identitetskontroll og returarbeid og bidra gjennom FNs kvoteflyktningssystem.

Disse medlemmer merker seg at flere legger på flukt og at Europa nå opplever det høyeste migrasjonspresset siden 2015/2016. Dette kommer på toppen av at mange har flyktet fra krigen i Ukraina. Disse medlemmer mener Norge må forberede seg på en potensiell ny flyktningkriser, og mener dette krever særlig beredskap fra norske myndigheters side.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen ikke har budsjettet for å ta imot så mange flyktninger som de selv anslår at vil komme i 2024. Disse medlemmer mener dette skaper unødvendig uforutsigbarhet i en allerede uforutsigbar situasjon for kommuner og lokalsamfunn landet over. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg valgte å komme til Stortinget med en tilleggsproposisjon under flyktningkrisen i 2015. Proposisjonen kom før årsskiftet 2016, slik at Stortinget hadde oversikt over de økte kostnadene som kom som følge av flyktningkrisen. Disse medlemmer viser til at en slik tilleggsproposisjon ga Stortinget oversikt over hvilke andre satsinger som måtte utsettes for å håndtere de økte uforutsette kostnadene for å håndtere flyktningkrisen. Disse medlemmer mener dette ga en mer forutsigbar situasjon for mottaksap-

paratet. Disse medlemmer merker seg at regjeringen nå har valgt å løse dette på en annen måte, og at de reelle utgiftene for flyktningmottak i 2024 først er klarlagt i forbindelse med behandling av revidert nasjonalbudsjett. Disse medlemmer mener dette innebærer at Stortinget i realiteten ikke får oversikt over de reelle kostnadene som vil påløpe knyttet til mottak av flyktninger, og at kommunene ikke får tilstrekkelig trygghet for at regjeringen vil stille opp når kommunene nå har store utfordringer med bosetting. Disse medlemmer merker seg også at regjeringen i begrenset grad vil svare på hva kostnadene blir dersom det kommer så mange flyktninger som UDI anslår, og viser til budsjettspørsmål 994.

Disse medlemmer understreker at regjeringen Solberg i tillegg gjennomførte flere tiltak for å forberede Norge på en ny migrasjonsbølge etter 2015. Blant annet har UDI oppdatert en rekke beredskapsplaner, det er etablert ankomstsenter i Råde, økt grad av biometri i utlendingssaker og innvandringspolitikken er strammet inn. Disse medlemmer understreker videre at det ved en større migrasjonsstrøm til Norge vil være behov for gode beredskapsplaner fra myndighetene og effektiv saksbehandling. Disse medlemmer viser til at frivilligheten og idretten vil spille en viktig rolle for å gi flyktninger en meningsfull hverdag. Disse medlemmer vil bruke alle gode krefter i samfunnet for å skape et best mulig tilbud for de som kommer til Norge. Integreringstilbudet bør også gi flyktningene kompetanse som de kan ta med tilbake til Ukraina for å bygge opp landet, den dagen det blir aktuelt.

Disse medlemmer mener det er viktig å holde fast på en styrt bosetting i Norge. Disse medlemmer merker seg at mange kommuner er positive til å bosette flyktninger. Disse medlemmer vil spesielt fremheve kommunenes arbeid med å bosette flyktninger i 2023. Disse medlemmer merker seg at det må antas at bosettingsbehovet vil være høyt også i 2024. Disse medlemmer er bekymret for at regjeringen ikke gjør tilstrekkelig for å holde bosettingstakten oppe i 2024. Allerede i 2023 har flere kommuner problemer med å bosette det antallet som regjeringen og IMDi har anmodet dem om. Disse medlemmer mener det er viktig at opphold på asylmottak for personer som skal ha opphold i Norge, er kort for å sikre at barn kommer i gang med skolegang og voksne kan komme raskt i arbeid. Disse medlemmer mener det trengs flere tiltak fra regjeringen om kommunene skal lykkes med sitt bosettingsarbeid.

Disse medlemmer mener at det er viktig å legge til rette for at innvandrere raskt blir integrert i det norske samfunnet. Disse medlemmer mener at flere skal delta aktivt i samfunns- og arbeidslivet. Det å være i jobb eller utdanning har en egenverdi for den enkelte. Det er også nødvendig for vårt velferdssamfunn at de

som kan jobbe, jobber. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, der det ble foreslått en integreringspakke på omtrent 133 mill. kroner. Disse medlemmer mener at denne pakken vil bidra til at flere lærer seg norsk og kommer i arbeid, og vil øke innsatsen mot negativ sosial kontroll. Disse medlemmer understreker at personer som innvandrer til Norge, må få forståelse av og respektere grunnleggende norske verdier. Disse medlemmer mener i tillegg at fritidsaktiviteter er viktige for å skape en arena for inkludering og motvirke at barn og unge faller utenfor.

Regional utvikling

Disse medlemmer vil legge til rette for vekst og verdiskaping i hele landet. Disse medlemmer viser til at distriktspolitikk og næringspolitikk henger tett sammen, og at det viktigste for bosetting i distriktene er å ha gode vilkår for utvikling av arbeidsplasser i næringslivet og tilgang på riktig kompetanse. Disse medlemmer mener derfor at det er viktig å prioritere forutsigbare rammevilkår ved å redusere skattene.

Disse medlemmer viser til at det i dag er et stort behov for kompetent arbeidskraft i Norge. Navs bedriftsundersøkelse 2023 viser at arbeidslivet har behov for 53 000 mennesker, samtidig står 250 000 utenfor både utdanning og arbeid.

Disse medlemmer viser videre til regjeringens nye begrensninger i adgangen til innleie. Disse medlemmer viser til at disse endringene påvirker små og mellomstore bedrifter i særlig stor grad, og spesielt i distriktene. Disse medlemmer viser til at mange bransjer er avhengige av å leie inn arbeidskraft grunnet sesongvariasjoner, store prosjekter som skal gjennomføres, produksjonstopper og rekrutteringsutfordringer.

Videre fremhever disse medlemmer viktigheten av at det finnes en bransje som for mange fungerer som en inngangsport til arbeidslivet. Målet er flere i jobb, og flere i hele, faste stillinger. Disse medlemmer peker på at innleie for mange er en første fot innenfor arbeidslivet. Rundt 40 pst. av ansatte innen bemanningsbransjen kommer rett fra arbeidsledighet. For særlig denne gruppen er bemanningsbransjen viktig. Alternativet for mange er nemlig ikke en hel, fast stilling, rett og slett fordi de trenger arbeidserfaring og noen attester å vise til.

Disse medlemmer viser til at Regelrådet, som er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet, i mars 2022 uttalte at forslaget til endringer i regelverket for inn- og utleie av bemanningsforetak unnlater å gjøre en fullstendig samfunnsøkonomisk analyse av alle de uheldige virkningene departementet selv viser til i Prop. 131 L (2021–2022). Videre viser Regelrådet til at det burde vært en utredning av andre alternative tiltak opp mot

forbud for å se om målene kan oppnås med mindre inn-
gripende tiltak.

Disse medlemmer mener også at det er flere andre utfordringer for å skape og opprettholde levende bygder og distrikter. For det første er tilgangen på nok og relevant arbeidskraft en gjennomgående utfordring i distriktsområdene. For det andre står landet overfor demografiske utfordringer med sterk vekst i antall eldre, og samtidig en begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper. Disse medlemmer merker seg at denne utfordringen vil merkes først og mest i kommuner med minst befolkning.

Disse medlemmer viser til de tre strategiene for å skape levende lokalsamfunn i hele Norge som regjeringen Solberg la fram: én for kysten, én for fjell- og innlandet og én for småbyer og større tettsteder. Disse medlemmer oppfordrer dagens regjering til å følge opp disse strategiene for å få en helhetlig distriktpolitikk som i sum vil bidra til vekst og aktivitet i næringslivet, likeverdige tjenester og attraktive bo- og arbeidsmarkedsregioner i hele Distrikts-Norge. Disse medlemmer viser til at god distriktpolitikk oppstår som resultat av summen av rammevilkår for kommuner og fylkeskommuner, gode samferdselsløsninger, offensiv næringspolitikk, en landbrukspolitikk som tar hele landet i bruk, et godt og desentralisert utdanningstilbud og de særskilte distriktpolitiske virkemidlene.

Disse medlemmer påpeker at digitalisering er et viktig og målrettet virkemiddel for å gi innbyggere mulighet til å bo og leve i hele landet. Disse medlemmer påpeker at digitaliseringen av offentlige tjenester i praksis er en desentraliseringsreform, ved at de offentlige tjenestene flytter nærmere innbyggerne.

Disse medlemmer viser til at differensiert arbeidsgiveravgift er et av de mest effektive distriktpolitiske virkemidler, som bidrar til å øke sysselsetting i distriktene og redusere avstandsulemper for næringslivet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg bidro til at samer og nasjonale minoriteter kunne utvikle sitt språk, kultur og samfunnsliv. Disse medlemmer mener at det er viktig å fortsette denne satsingen, og en forutsetning for det er å prioritere og utvikle de tre samiske språkene.

Bolig

Disse medlemmer viser til at det er en sterk tradisjon for å eie egen bolig i Norge, og selveierdemokratiet er en av bærebjellene i det norske samfunnet. Det bidrar til et mangfoldig privat eierskap, til økt sparing og gode bomiljø. Å eie egen bolig gir større økonomisk trygghet og forutsigbarhet for familiene og kan derved ha positiv effekt på barns oppvekst. Omtrent 80 pst. av innbyggerne eier bolig, og tall viser at 90 pst. eier sin egen bolig i løpet av livet. Disse medlemmer viser til at det har blitt vanskeligere for unge å komme inn på

boligmarkedet, særlig i pressområdene. Økte boligpriser kombinert med utlånsforskriften bidrar til behov for økt oppsparing av egenkapital. Samtidig er det mange førstegangskjøpere som har betjeningsevne, men ikke tilstrekkelig egenkapital til å kunne kjøpe egen bolig. Det er derfor viktig å se på tiltak som kan legge til rette for at denne gruppen enklere kan komme inn på boligmarkedet. Disse medlemmer viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett for 2024 er foreslått et prøvprosjekt for å hjelpe personer i lavinntektsgrupper inn på boligmarkedet. Det foreslås å opprette en ordning hvor Husbanken «matcher» egenkapitalen til den som skal kjøpe bolig.

Disse medlemmer viser videre til representantene fra Høyres Representantforslag 263 S (2022–2023), jf. Innst. 106 S (2023–2024), der Høyre legger fram ti forslag til ny boligpolitikk.

Disse medlemmer viser til at befolkningen i Norge øker raskt, særlig i og rundt de største byene. Det er derfor et stort behov for flere boliger i årene fremover. Disse medlemmer viser til at det i femårsperioden fra 2016–2020 ble igangsatt bygging av nesten 165 000 nye boliger i Norge. Vi må tilbake til tidlig 80-tall for å finne en tilsvarende periode med like høy byggetakt. Disse medlemmer mener at det er viktig å sikre raskere saksbehandling av byggesaker og forenkle plan- og bygningsloven. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre har senket ambisjonene for sin egen boligpolitikk og utsatt den varslede stortingsmeldingen for en helhetlig boligpolitikk mot slutten av inneværende stortingsperiode (2024).

Disse medlemmer mener at det er et politisk ansvar å hjelpe vanskeligstilte med å komme seg inn på boligmarkedet. Det viktigste virkemiddelet for å gjennomføre dette er Husbanken, som har en svært viktig rolle som en boligsosial aktør. Disse medlemmer mener at bostøtten er viktig for mange med lave inntekter og høye boutgifter. Disse medlemmer peker på at startlånordningen er en god måte å hjelpe familier og enkeltpersoner som har særskilte økonomiske utfordringer, fra leid til eid bolig.

4.2.4 GENERELLE MERKNADER FRA FREMSKRITTPARTIET

En ny og strammere innvandringspolitikk

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett for 2024. Der legges det opp til en streng, men rettferdig innvandringspolitikk. Når tall fra FN viser at det er over 110 millioner mennesker på flukt per mai 2023, må en finne måter å hjelpe flest mulig på ut fra de midlene en har tilgjengelig, og uten at innvandringen går på bekostning av samfunnets bæreevne.

Disse medlemmer viser til at hvis målet er å hjelpe flest mulig, bør en i størst mulig grad hjelpe mennesker på flukt i deres nærområder. En vil da kunne hjelpe langt flere og også bidra til at det er reelle flyktninger som hjelpes, ikke velferdsmigranter. Dagens asylsystem var ment for en helt annen tid og da primært myntet på politiske dissidenter, ikke på enorme folkeforflytninger. Dagens asylsystem bidrar også til enorme menneskelige lidelser da det er kyniske menneskesmuglere som styrer hvem som får komme til Europa. De med størst behov for hjelp har ikke nødvendigvis mulighet til å betale enorme summer til menneskesmuglere. Disse medlemmer ser også at flere av de som kommer, har passert mange trygge land, men ønsker seg til Norge, bl.a. av hensyn til velferdsnivået her. Et for høyt mottak til Norge vil også medføre utfordringer knyttet til integreringsarbeidet. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet fra første stund har vært klar på at når Russland gikk til sitt brutale angrep på Ukraina, skal Norge bistå ukrainere på flukt. Dette er helt i tråd med Fremskrittspartiets linje om at flyktninger hjelpes best i sine nærområder.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har foreslått at Norge oppretter asylmottak i tredjeland der man oppholder seg mens søknaden behandles og hvis man får innvilget opphold, vil det skje i tredjelandet. Det vil sørge for at mennesker som reelt er på flukt vil få beskyttelse, men det vil ikke være attraktivt for velferdsmigranter. Disse medlemmer viser til at Danmark og Storbritannia allerede har vedtatt et lignende system, og Tyskland og Italia vurderer det samme. Dette vil også kunne føre til at færre flyktninger risikerer livet sitt på vei til Europa.

Integrering

Disse medlemmer mener det er viktig med en integreringspolitikk hvor man møter innvandrere med rimelige krav og klare rammer, blant annet ved å stille krav til gjennomføring av norsk- og samfunnsundervisning og arbeidstrening. Disse medlemmer er opptatte av at kursene i norsk og samfunnskunnskap må holde høy standard, slik at de som har gjennomført og bestått, møter et arbeids- og samfunnsliv som tar dem vel imot. Disse medlemmer mener at gode kunnskaper i norsk er et viktig grunnlag for integrering og for å få innpass på arbeidsmarkedet, og dermed gjør det mulig å oppnå en ordinær yrkeskarriere. Disse medlemmer viser til at med tiltakene i Fremskrittspartiets politikk og forslag som vil medføre færre asylsøkere og flyktninger til Norge, vil også diverse budsjettposter reduseres. Kostnadene til vertskommuner, reiseutgifter, norskopplæring etc. vil reduseres som en konsekvens av lavere mottak.

4.2.5 GENERELLE MERKNADER FRA SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at norske kommuner til nå har tatt imot 65 000 fordrevne fra Ukraina-krigen med rett til midlertidig opphold i Norge. Det er ventet at det kan komme 30 000 ukrainere og 5 000 andre asylsøkere til Norge i 2024. Dette medlem mener det er viktig at Norge, som har ressurser, stiller opp. Kommunene har gjort en formidabel innsats til nå, men dette medlem mener regjeringen allerede nå må forberede seg på å bistå kommunene med ekstraordinære ressurser for at de skal kunne gi både innbyggere og de fordrevne fra krig et nødvendig tjenestetilbud. Dette medlem mener dette er særlig viktig med hensyn til barns behov og rett til skole og utdanning.

Dette medlem mener at det haster, og er særlig viktig å ta grep for å ruste kommunene til å møte krisen i boligsektoren i 2024. Dette både for å sikre innbyggere og alle som bor i Norge midlertidig eller permanent et trygt sted å bo, å gi barn en trygg ramme for sin oppvekst, og flere eldre egnede boliger. Dette medlem mener en ny og forsterket boligpolitikk også er en mulighet for å få gjennomført viktige enøk-tiltak, og for å unngå konkurser og store permitteringer i byggsektoren.

Dette medlem mener at offentlig sektor har et særlig ansvar for å kvalifisere og ansette personer med innvandrerbakgrunn og mennesker med funksjonsvariasjoner. Det er viktig at regjeringen systematisk jobber med rekrutteringsarbeid og langsiktig kompetanseheving for de arbeidsledige.

4.2.6 GENERELLE MERKNADER FRA RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der det gjøres flere omprioriteringer som dette medlem mener er riktige i denne tiden. Dette medlem vil vise til at det i 2023 kom et rekordhøyt antall flyktninger fra Ukraina til Norge, og at Russlands brutale og folkerettsstridige krigføring mot Ukraina fremdeles pågår. Dette medlem vil nok en gang rette en stor takk til landets mange kommuner, lokalsamfunn og frivillige som har vist en enorm solidaritet med flyktningene fra Ukraina og tatt dem imot etter beste evne. Dette medlem mener det har vært riktig og nødvendig av Norge å ta imot så mange som er gjort, og at det etter all sannsynlighet vil være like riktig å fortsette denne politikken også i 2024. Dette medlem vil likevel påpeke at det begynner å bli mer krevende for norske kommuner å ta imot, bosette og integrere alle de flyktningene som ankommer Norge. Dette medlem vet at det er mange ulike faktorer som gjør dette arbeidet krevende, og dette medlem forutsetter at regjeringen i nær dialog med kommunene

og mottaksapparatet gjør nødvendige tiltak som trengs i tiden fremover. Dette medlem mener det er svært usolidarisk at regjeringen nok en gang legger opp til et kutt i antallet kvoteflyktninger Norge forplikter seg til å ta imot i 2024. I en verden der over 100 millioner mennesker er på flukt fra krig, konflikt, sult, klimaendringer og naturkatastrofer er det feil at et rikt land som Norge kun skal ta imot 1 000 kvoteflyktninger i 2024. Dette medlem mener det burde være en selvfølge at Norge følger anmodningen fra FNs Høykommissær for flyktninger, som er 5 000 kvoteflyktninger. Dette medlem vil understreke at FNs kvotesystem er den tryggeste og mest rettferdige ordningen for å ivareta mennesker på flukt. Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative statsbudsjett øker antall kvoteflyktninger til 5 000 for 2024. Dette medlem mener det er viktig å sørge for at de som kommer til Norge som flyktninger og asylsøkere, kan leve et godt og trygt liv her. Dette innebærer også en bedret økonomi for de som bor i asylmottak. Stønadene til livsopphold for de som bor i mottak, har lenge vært langt under det som må anses som forsvarlig, og det siste året har det vært gjentatte eksempler på at beboere i asylmottak har måttet ty til matutdeling i regi av frivillige. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der det prioriteres å løfte alle stønader til beboere i asylmottak med 30 pst. Dette medlem vil påpeke at integrering av flyktninger, innvandrere og asylsøkere er viktig for hele samfunnet, og at et godt introduksjonsprogram er en viktig byggestein i dette arbeidet. For at de som deltar i introduksjonsprogrammet skal kunne prioritere dette, er det viktig at introduksjonsstønnen er nok til livets opphold, slik at innvandrere har råd og mulighet til å prioritere programmet. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, der Rødt øker introduksjonsstønnen med 12 000 kroner fra 1. januar 2024. Dette medlem mener det er viktig med en aktiv og god integreringspolitikk som gjør at alle som kommer til og bor i Norge, får bidratt med det de kan. Dette medlem er av den oppfatning at alle asylsøkere bør få arbeidstillatelse mens de venter på behandlingen av sin asylsøknad. På denne måten kunne alle asylsøkere fått mulighet til å bidra tilbake til samfunnet fra første stund. Dette medlem er også av den oppfatning at papirløse og statsløse som er ureturnerbare, i årevis blir boende i Norge uten muligheter for å bygge en framtid i Norge, og er ofre for en integreringshemmende politikk. Dette medlem viser til Dokument 8:85 S (2022–2023), Innst. 256 S (2022–2023) Representantforslag om en ny engangsløsning for lengeværende asylsøkere og statsløse, der flere partier gikk sammen våren 2023 for å lage en ny engangsløsning for disse menneskene. Blant annet gikk forslagene ut på at papirløse og statsløse skulle sikres tilgang på helsetjenester, tannhelsetjenester og psykisk helsehjelp, samt at det gis mulighet for å få arbeids-

tillatelse og studierett og at det også gis tilgang til kollektivtransport. Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative statsbudsjett for 2024 øker antall norsktimer for beboere på asylmottak fra 175 til 225 timer. I tillegg viser dette medlem til at Rødt i sitt alternative statsbudsjett for 2024 setter av penger til flere minoritetsrådgivere i skolen, styrker bevilgningene til områdesatsingene og øker bevilgningene til organisasjoner som jobber for god integrering.

Dette medlem viser til at boligmarkedet i Norge har blitt en forskjellsmaskin og boligsektoren er en av de minst regulerte i Europa. For stadig flere forblir boligdrømmen en fjern drøm. Dette medlem mener at alle skal ha rett til et godt sted å bo og til en rimelig penge, uansett om man leier eller eier. Dette medlem mener kommunene må settes i stand til å bli mer aktive i boligpolitikken og ikke vente på at markedet skal løse problemene. Dette medlem mener kommunenes boligpolitiske verktøykasser må styrkes og oppgraderes. Dette medlem viser til at et stort problem i flere distriktskommuner er det de store kostnadene knyttet til bygging av boliger, samtidig som kjøper opplever et stort fall i boligens verdi med en gang kjøper setter nøkkelen i døra. Dette medlem mener det trengs en mye mer aktiv boligpolitikk i distriktene. Dette medlem mener Husbanken må gjenreises slik banken med stolthet var med på å bygge landet i etterkrigstida. Dette medlem mener det også trengs utbygging av gode utleieboliger over hele landet, særlig for studenter og unge i påvente av å komme inn på boligmarkedet, og delfinansiering av boligbygging i distriktene krever friske penger og en større politisk vilje. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der Rødt foreslår å gi kommunene over 9 mrd. kroner mer i økte inntekter, hvorav 3 mrd. kroner er frie inntekter. Dette medlem mener det er viktig for å sette kommunene i stand til å føre en mer aktiv og sosial boligpolitikk tilpasset den enkelte kommune. Dette medlem vil gjenreise Husbanken som et kraftig verktøy for en mer aktiv, sosial boligpolitikk og derfor øker Rødt i sitt alternative statsbudsjett for 2024 lånerammen til Husbanken med 10 mrd. kroner, slik at betydelig flere kan få lån, byggingen av flere boliger- og utleieboliger kan finansieres og aktiviteten i byggenæringen holdes oppe. Dette medlem mener det er helt nødvendig å ta kontrollen over leiemarkedet der leieprisene skyter i været, boligleiene tjener grovt og der utleieboligene for ofte har dårlig standard. Dette medlem viser til at Rødt øker Leieboerforeningens tilskudd i Rødts alternative statsbudsjett slik at flere leietakere kan organisere seg i kampen for bedre rettigheter på leiemarkedet. Rødt mener det trengs et eget husleietilsyn som på leietakernes forespørsel kan komme og kontrollere om utleieboligen man bor i er forsvarlig. Derfor setter Rødt av penger i sitt

alternative statsbudsjett til et pilotprosjekt med et eget husleietilsyn som skal styrke leietakernes rettigheter.

De tte medlem mener det er viktig at det jobbes for levende distrikter i hele Norge. Kommunene er hjertet i vår felles velferd og et av våre viktigste verktøy i kampen mot Forskjells-Norge. Alle skal kunne leve et godt liv uansett hvor mange penger du har på konto eller hvor du bor i landet. De tte medlem viser i denne sammenhengen til Rødts merknader og forslag i Meld. St. 27 (2022–2023), Innst. 110 S (2023–2024) Eit godt liv i heile Noreg – distriktpolitikk for framtida. De tte medlem viser til at Rødt i sitt alternative statsbudsjett for 2024 styrker Merkur-ordninga med 20 mill. kroner.

4.3 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 6

Kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet

4.3.1 KAP. 490 UTLENDINGSDIREKTORATET

4.3.1.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke utgifter til drift av UDI. Dette inkluderer lønn til ansatte, IT-system, utstyr, anskaffelser med unntak av større investeringer og asylmottak, og kontorlokale. Komiteen merker seg at det i sum er foreslått å øke bevilgningen med 97,9 mill. kroner sammenliknet med saldert budsjett 2023. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår en midlertidig bevilgning til å håndtere den økte oppgavemengden som følge av høyere ankomster av fordrevne fra Ukraina, på 160 mill. kroner i 2024. Komiteen merker seg at det blir foreslått å øke bevilgningene med 12 mill. kroner for å styrke informasjonstrykgheten i IT-systemene til UDI. Det foreslås å øke bevilgningene med 5,5 mill. kroner for å forbedre og forenkle søknadsprosessen knyttet til tilbakevending. Det foreslås å redusere den midlertidige bevilgningen til tilbakekall av statsborgerskap med 7,6 mill. kroner. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å redusere den ordinære kvoten for kvoteflyktninger og annen byrdedeling fra 2 000 plasser i 2023 til 1 000 plasser i 2024. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår en bevilgning på posten på 1 298 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener det er viktig å ha en effektiv returpolitikk slik at personer som ikke har rett til opphold, faktisk transporteres ut av landet. Dette viktig av hensyn til samfunnet, troverdigheten i asylsystemet, likebehandling og av hensyn til den enkelte som ikke bør få falske forhåpninger om å skaffe seg opphold selv om en ikke har beskyttelsesgrunnlag, bare ved å trenere

uttransportering. Arbeidet med returer må intensiveres og er et mål i seg selv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det er foreslått et kutt på 59,505 mill. kroner på posten sammenliknet med regjeringen sitt forslag som følge av at Fremskrittspartiet reduserer antall kvoteflyktninger til null for 2024. Dette skyldes et meget høyt antall ukrainere som kommer til Norge, og disse medlemmer mener at kapasiteten til å hjelpe folk i Norges nærområder derfor må prioriteres. Disse medlemmer mener at flyktninger i andre steder i verden må hjelpes sine nærområder, gjerne med norsk støtte til FN-drevne flyktningleirer.

Komiteens medlem fra Rødt er skuffet over at det nok en gang legges opp til en reduksjon i antall kvoteflyktninger Norge forplikter seg til å ta imot i forslaget til statsbudsjett for 2024. Dette medlem viser til at det i en verden der det er rekordmange mennesker på flukt fra krig, konflikt, sult og klimaendringer, er urovekkende at regjeringen foreslår å kutte antallet overføringsflyktninger fra 2 000 til 1 000 for det kommende året. Dette medlem understreker at dette er nok en reduksjon fra det som var regjeringens budsjettforslag for inneværende år. Dette medlem vil minne om at FNs kvotesystem er den tryggeste og mest rettfærdige ordningen for å kunne ivareta mennesker på flukt. Dette medlem mener Norge må vise mer solidaritet med mennesker på flukt, særlig når antallet mennesker på flukt slår dystre rekorder år etter år. FNs høykommissær for flyktninger har anmodet Norge om å ta imot 5 000 årlig og dette medlem mener det er både rett og rimelig at et land som Norge klarer å etterleve det. Dette medlem viser til at flere høringsdeltakere, deriblant Røde Kors, UNICEF Norge, Norsk Folkehjelp og Redd Barna, deler dette medlemms syn om at Norge burde forplikte seg til å følge UNHCRs anbefaling. Dette medlem vil videre påpeke at UDI bruker mye ressurser på tilbakekallssaker, både når det gjelder statsborgerskap og oppholdstillatelser. Dette krever både menneskelige og økonomiske ressurser som kunne blitt brukt på mer fornuftige formål, etter dette medlemms syn.

4.3.1.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke utgifter staten har til drift av mottak for asylsøkere, inkludert integreringsmottak. Posten omfatter også midler til lokaler og mottaksdriften på Nasjonalt ankomstsenter. Komiteen merker seg at det er ventet at det i gjennomsnitt vil være i overkant av 10 300 beboere på mottakene i løpet av 2024. Komiteen merker seg at

det er foreslått en bevilgning på 2 274,1 mill. kroner på denne posten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2024 har foreslått å redusere antall kvoteflyktninger til null i 2024. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har foreslått å redusere ytelsesnivået til flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, og at dette vil gjøre Norge mindre attraktivt for velferdsmigranter og stimulere til økt yrkesdeltakelse. Disse medlemmer viser til at med Fremskrittspartiet sin politikk vil antall asylsøkere bli færre og utgiftene reduseres, og viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, der det er foreslått et kutt på 253,819 mill. kroner på posten sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at over 400 enslige mindreårige asylsøkere har forsvunnet fra norske mottak og omsorgssentre siden 2015. Dette medlem mener at det burde være barnevernets oppgave å ta vare på alle enslige mindreårige asylsøkere, og at det kunstige skillet mellom de over og under 15 år må bort. Derfor viser dette medlem til Rødts alternative statsbudsjett, der det settes av midler til å påbegynne overføringen av ansvaret for alle enslige mindreårige asylsøkere, også de mellom 15 og 18 år, til barnevernet fra og med 1. juli 2024. Dette medlem viser til at forslaget om å gi barnevernet ansvar for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år får støtte fra flere høringsinstanser, deriblant UNICEF Norge og Redd Barna.

4.3.1.3 Post 22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse

Komiteen viser til at posten skal dekke tolking og oversettelse i kommunikasjon mellom søkere og UDI i første instans. Bevilgningen skal også dekke kvalitets-sikringsarbeid i forbindelse med intervju og oversettelse av originaldokument og tolkeutgifter i forbindelse med vedtakssamtale etter avslag på søknad. Bevilgningen kan også dekke tolking og oversetting for kvoteflyktninger som blir valgt ut fra transittområde der det er vanskelig å finne tilstrekkelig med tolker. Komiteen merker seg at det foreslås å bevilge 31,5 mill. kroner på denne posten.

4.3.1.4 Post 23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen på denne posten skal brukes til å støtte oppgaveløsningen i UDI ved å utvikle kunnskap om innvandring. Komiteen merker seg at det foreslått en bevilgning på 7,1 mill. kroner på denne posten.

4.3.1.5 Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, medregnet utgifter til utvikling av IT-system for utlendingsforvaltningen. Komiteen merker seg at det er foreslått en samlet bevilgning på 45,4 mill. kroner på denne posten.

4.3.1.6 Post 46 Investeringer i Schengen IKT-systemer, kan overføres

Komiteen viser til at posten omfatter prosjektutgiftene UDI har til utvikling og implementering av nye felleseuropeiske IT-system for styrket grensekontroll, bedre informasjonsdeling og trygghet. Komiteen merker seg at det er foreslått en samlet bevilgning på 64,5 mill. kroner på denne posten.

4.3.1.7 Post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak

Komiteen viser til at vertskommunetilskuddet skal dekke gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av mottak og omsorgssenter i kommunen. I tillegg til det ordinære vertskommunetilskuddet omfatter ordningen et særtilskudd ved omsorgsplassering og tilskudd til kommuner som tar imot og følger opp personer med alternativ mottaksplassering. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å videreføre tilbud om gratis barnehageplass for alle barn i asylmottak fra ett år og frem til skolestart, i tillegg til tilbud om gratis skolefritidsordning for barn i integreringsmottak. Komiteen merker seg at det er foreslått en bevilgning på 515,5 mill. kroner på denne posten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at med Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås null kvoteflyktninger og å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, vil dette føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer mener dette også vil føre til mindre bosetting og at utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av mottak og omsorgssenter i kommunen vil reduseres. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, der det derfor er foreslått et kutt på 31,6 mill. kroner på posten sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

4.3.1.8 Post 70 Stønader til beboere i asylmottak

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke utgifter til stønadsordningen som omfatter økonomiske ytelser til livsopphold for beboere i asylmottak

som ikke kan dekke dette selv, og andre nødvendige ytelser. Komiteen merker seg at det er foreslått en bevilgning på 563,9 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at med Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås null kvoteflyktninger og å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, vil det føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer mener at med denne politikken vil det bo færre på asylmottak og færre vil måtte trenge ekstra økonomiske ytelser fordi de ikke klarer å dekke det selv. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, der det derfor er foreslått et kutt på 30 mill. kroner sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, og at her økes stønaden til beboere på asylmottak, slik at de som bor på asylmottak ikke skal gå sultne eller mangle helt essensielle hverdagsartikler. I en tid der prisene øker drastisk, er det viktig å øke støtten til de som har minst i samfunnet. I Rødts alternative statsbudsjett økes stønaden til beboere på asylmottak med 30 pst. sammenliknet med regjeringens forslag til statsbudsjett, slik at satsen økes med om lag 400 kroner i måneden i mottak med kantine og 1 300 kroner i mottak uten kantine.

4.3.1.9 Post 71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke utgifter til en tilskuddordning til aktivitetstilbud for barn i mottak og utgifter til tilskudd til informasjons- og veiledningstiltak for au pairer. Komiteen merker seg at det er foreslått en bevilgning på 9,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt mener at barn og unge som bor på asylmottak har akkurat like stort behov for lek, aktivitet og fritid som andre barn. Dette medlem vil også understreke at et godt aktivitetstilbud for barn i asylmottak har en integreringsfremmende effekt, det gir dem muligheten til å bli bedre kjent med det nye landet de bor i, og gir dem muligheten til sosialisering med andre barn i lokalsamfunnet. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der bevilgningen på kap. 490 post 71 økes med 10 mill. kroner utover regjeringens forslag.

4.3.1.10 Post 72 Assistert retur og reintegrering i hjemlandet, kan overføres

Komiteen viser til at formålet med denne posten er å bidra til at personer med endelig avslag på søknad om vern og andre personer uten lovlig opphold i Norge

returnerer til hjemlandet, og at flyktninger kan vende tilbake til hjemlandet når det er trygt. Reisetilskudd ved assistert retur, reintegreringstilskudd ved assistert retur, reintegreringstilskudd til særlig sårbare grupper og enslige mindreårige, reintegreringstilskudd til utlendinger som er særlig kostnadskrevenne for samfunnet, reintegreringstilskudd for personer som blir tvangsreturnerte til land UDI har et eget returprogram for og tilbakevendingsstilskudd for personer med oppholdstillatelse blir finansiert over denne posten. Komiteen merker seg at det foreslås en bevilgning på 32,3 mill. kroner.

4.3.1.11 Post 73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak

Komiteen viser til at formålet med posten er å finansiere støtte til arbeidet til FNs høykommissær for flyktninger og eventuelt andre organisasjoner som holder på med overføring av flyktninger. Komiteen merker seg at det er foreslått en bevilgning på 14,3 mill. kroner.

4.3.1.12 Post 74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., kan overføres

Komiteen viser til at posten dekker utgifter til internasjonale forpliktelser på migrasjonsområdet, blant annet EUs organ for samarbeid på asylfeltet (European Union Agency for Asylum, EUAA), IT-systemet VIS, som er et system for grensekontroll som Norge er forpliktet til å ta i bruk som følge av at Norge deltar i Schengensamarbeidet, og Eurodac, som er et biometrisystem for asylsøkere. Komiteen merker seg at det er foreslått en bevilgning på 87,9 mill. kroner.

4.3.1.13 Post 75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen dekker reiseutgifter for kvoteflyktninger og eventuelt annen byrdedeling som skal til Norge. Bevilgningen skal også dekke utgifter i forbindelse med mottak av kvoteflyktninger. Komiteen merker seg at det er foreslått en bevilgning på 20,3 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås null kvoteflyktninger, og at det derfor vil føre til mindre utgifter på denne posten. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, der det derfor er foreslått et kutt på 8,49 mill. kroner på posten sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

4.3.1.14 Post 76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, kan overføres

Komiteen viser til at formålet med posten er å bidra til at migrasjon går for seg på en velordnet, trygg og regulert måte, og at det blir mindre irregulær migrasjon

fra enkelte land og regioner. Posten skal bli brukt til tilskudd til prosjekt som støtter opp om dialog og forhandlinger med viktige opphavs- og transittland om retur og om velordna, trygg migrasjon. Komiteen merker seg at det er foreslått en bevilgning på 27,2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett for 2024, hvor det er foreslått en omlegging av innvandrings- og integreringspolitikken.

4.3.2 KAP. 3490 UTLENDINGSDIREKTORATET

4.3.2.1 Post 1 Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.2.2 Post 3 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.2.3 Post 4 Asylmottak, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.2.4 Post 5 Refusjonsinntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.2.5 Post 6 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.2.6 Post 7 Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.2.7 Post 8 Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.3 KAP. 491 UTLENDINGSNEMNDA

4.3.3.1 Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at med Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås null kvoteflyktninger og å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, vil dette føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer mener at med denne politikken vil dette føre til at færre søker om opphold og UNE må behandle færre klagesaker. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, der det derfor er foreslått et kutt på 31,4 mill. kroner sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

4.3.3.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, kan nyttes under post 1

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

Kapitler under Kommunal- og distriktsdepartementet

4.3.4 KAP. 500 KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024).

4.3.4.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

4.3.4.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.4.3 Post 50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.4.4 Post 70 Diverse formål, kan overføres, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.5 KAP. 553 REGIONAL- OG DISTRIKTSUTVIKLING

Komiteen viser til Stortingets behandling av Meld. St. 5 (2019–2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden – Distriktsmeldingen. I Innst. 88 S (2020–2021) slo komiteen da fast:

«levende lokalsamfunn i hele landet som en viktig forutsetning for at Norges ressurser kan brukes og forvaltes til det beste for alle innbyggerne. Et levende lokalsamfunn med engasjerte innbyggere og næringsliv er en forutsetning for at vårt velferdssystem med bosetting over hele landet kan ivaretas også for framtiden».

Komiteen viser til at regjeringen har lagt fram en ny distriktsmelding, Meld. St. 27 (2022–2023) Eit godt liv i heile Noreg – distriktpolitikk for framtida, og til komiteens behandling, Innst. 110 S (2023–2024).

Komiteen merker seg målene for programkategori Distrikts- og regionalpolitikk i forslaget til statsbudsjett for 2024:

- Næringsutvikling, verdiskaping og attraktive arbeidsmarknader i regionar og distrikt
- Regional utvikling over landegrensene og i nordområda
- Styrkt utviklingkapasitet og velfungerande tenestetilbod i distrikta.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at Distrikts-Norge står overfor flere utfordringer i årene som kommer, og viser til at befolkningsframskrivningen fra SSB viser en befolkningsnedgang og en aldrende befolkning, samtidig. Disse medlemmer viser til at det må føres en aktiv distriktpolitikk som gjør det attraktivt å skape arbeidsplasser, og å flytte til og bli boende i distriktene. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Solberg styrket overføringene til Distrikts-Norge, særlig knyttet til infrastruktur over hele landet. Disse medlemmer påpeker at investeringer i infrastruktur, som vei og samferdsel, vil gi større bo- og arbeidsmarkedsregioner, og vil gi flere muligheten til å bo og jobbe i større deler av landet. I perioden 2013–2021 nær doblet regjeringen Solberg samferdselsbudsjettene. I tillegg flyttet og nyetablerte regjeringen Solberg mer enn 1 200 statlige arbeidsplasser utenfor Oslo-regionen.

Disse medlemmer mener at noe av det viktigste for å sikre vekst og gode lokalsamfunn i distriktene er et privat næringsliv som har gode muligheter for å vokse. Disse medlemmer mener at regjeringens

næringsfiendtlige politikk har fått store konsekvenser for distriktene, og viser til at regjering har gjennomført flere tiltak som hindrer vekst og verdiskaping gjennom blant annet å øke formuesskatten, skape uforutsigbare rammevilkår for bedriftene, og satse mindre på å bygge vei enn regjeringen Solberg gjorde. Disse medlemmer viser til at det nå er forbundet med politisk risiko å investere i Norge. Disse medlemmer viser til at formuesskatten betales i særlig grad av bedrifter i typiske distriktsfylker, som de kunne brukt til å investere i nye arbeidsplasser og i lokalsamfunnet.

Disse medlemmer viser til at regjeringens innstramminger på innleie gjør det vanskelig for mange bedrifter, spesielt i reiselivs- og byggenæringen. Disse bransjene har gjerne sesong- og oppdragsbestemte toppe, som ikke kan dekkes av faste ansatte alene. Denne politikken skaper uforutsigbarhet og unødvendige utfordringer for næringslivet, spesielt i distriktene.

Disse medlemmer viser videre til at den såkalte midlertidige økningen i arbeidsgiveravgiften på inntekter over 750 000 i 2023 og 850 000 i 2024 rammer arbeidsplasser over hele Norge, også i distriktene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, merker seg at Høyre i sitt alternative statsbudsjett kutter i en rekke distriktstiltak og ikke prioriterer ett eneste målretta distriktpolitisk tiltak. Flertallet viser til Innst. 110 S (2023–2024), der et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt skriver:

«Flertallet mener det må legges til rette for trygge, bærekraftige og levende lokalsamfunn i hele landet gjennom desentraliserte løsninger».

Med løsningene og distriktpolitiske tiltak som fremmes av et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, for statsbudsjett for 2024, går man fra ord til handling i distriktpolitikken.

4.3.5.1 Post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene

Komiteen merker seg at det i forslag til statsbudsjett for 2024 er opprettet en ny post, med forslag til bevilgning på 62,9 mill. kroner, overført fra kap. 572 post 60 Innbyggertilskudd. Komiteen registrerer at formålet med ordningen er å mobilisere til utdanning og kompetanseheving, legge til rette for desentrale tilbud og å kvalifisere flere til utdanning og arbeid, i tråd med etterspørsel etter arbeidskraft. Komiteen viser til at midlene foreslås tildelt fylkeskommunene, som selv prioriterer bruken av midlene innenfor målene for ordningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 har foreslått å redusere post 60 med 62,94 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer merker seg at dette er en ny ordning, og vil heller prioritere midlene på bedre tjenester, mer digitalisering og bedre privatøkonomi.

4.3.5.2 Post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.5.3 Post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), og merker seg at Kommunal- og distriktsdepartementet overtar ansvaret for det norske Barentssekretariatet fra Utenriksdepartementet 1. januar 2024. Komiteen viser til de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.5.4 Post 64 Pilot nærtjenestesenre, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og forslaget om bevilgning på 5 mill. kroner til pilot med nærtjenestesenre. Komiteen viser til de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.5.5 Post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 har foreslått å redusere post 65 med 40 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer mener det viktigste for å sikre utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer er å gi bedre rammebetingelser for et konkurransedyktig næringsliv og sikre gode og attraktive lokalsamfunn.

4.3.5.6 Post 66 Bygdevekstavtaler, kan overføres

Komiteen merker seg omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og viser til de respektive partienes generelle merknader. Komiteen viser til at det er foreslått en økning på 50 mill. kroner, til 76,9 mill. kroner, til posten.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at det går godt i distriktene. Disse medlemmer vil fortsette å legge til rette

vekst og verdiskaping i hele landet. Disse medlemmer mener de viktigste tiltakene er en forutsigbar og god næringspolitikk. Derfor vil disse medlemmer fortsette å utvikle bedre infrastruktur og legge til rette for verdiskaping i privat sektor for å sikre vekst i distriktene. Disse medlemmer mener bygdevekstavtaler ikke er et egnet virkemiddel for å lykkes med dette, og at andre virkemidler vil ha bedre effekt. Disse medlemmer viser til at det blant annet er massive skatteøkninger for folk og bedrifter rundt omkring i landet som må betale for bygdevekstavtalene, og disse menneskene og bedriftene kunne skapt flere jobber ved å beholde kapital i virksomhetene.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, der det er foreslått å redusere posten med 76,931 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett, hvor det er foreslått å redusere posten med 76,9 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

4.3.5.7 Post 67 Utviklingstiltak i Andøy kommune

Komiteen viser til forslaget i Prop. 1 S (2023–2024) om å bevilge 20 mill. kroner til Andøyfondet som øremerkede midler til The Whale. Komiteen har ingen ytterligere merknader.

4.3.5.8 Post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.5.9 Post 71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og de respektive partiers generelle merknader.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at flere deler av virkemiddelapparatet allerede legger til rette for nye, grønne investeringer fremover. Disse medlemmer er positive til at virkemiddelapparatet har mulighet til å bistå kommuner og virksomheter med å gjennomføre bærekraftige prosjekter. Samtidig peker disse medlemmer på viktigheten av at bedrifter selv beholder kapital som gir muligheten til å gjennomføre grønne investeringer. Disse medlemmer mener regjeringens uforutsigbare skattepolitikk gjør dette vanskeligere. Disse medlemmer vil opprioritere midlene for å kunne gi

skattelettelser til folk og bedrifter som kan utløse investeringer fra privat kapital.

Disse medlemmer viser til at de respektive partier i sine alternative statsbudsjett for 2024 foreslår å redusere post 70 med 101,528 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

4.3.5.10 Post 74 Klynger og innovasjon

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) der det foreslås å flytte 24,8 mill. kroner til kap. 500, post 50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m., samt en reduksjon på 2,5 mill. kroner som følge av bevilgning i 2023 til Alvdal kommune for å bygge et magasin for lagring av Kjell Aukrusts verker. Det er foreslått å bevilge 28,3 mill. kroner til kap. 553 post 74. Komiteen viser til de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.5.11 Post 76 Nordisk og europeisk samarbeid, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.6 KAP. 554 KOMPETANSESENTER FOR DISTRIKTSUTVIKLING

4.3.6.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at kompetansesenteret for distriktsutvikling er et nasjonalt kompetansesenter for lokal samfunnsutvikling, som skal bidra til at distriktskommuner blir gode samfunnsutviklere. Komiteen viser til at det er foreslått en bevilgning på 35,6 mill. kroner til senteret for 2024, og at senteret bl.a. skal bidra til å styrke kapasitet og kompetanse i kommunene på innovasjon, fornying og omstilling og bidra til boligutvikling i distriktskommuner i samarbeid med Husbanken.

4.3.6.2 Post 73 Merkur, kan overføres

Komiteen viser til at det per 1. januar 2023 var 578 Merkur-butikker og at Merkurprogrammet skal sikre innbyggere i distriktene tilgang til en nærliggende dagligvarebutikk med god kvalitet, med tilleggstjenester som øker omsetningen, sikrer videre drift og gir innbyggerne i lokalsamfunnet bedre tjenester. Programmet skal også styrke grunnlaget for lønnsom bokhandeldrift i distriktene. Det foreslås i budsjettet en bevilgning på 69,5 mill. kroner til formålet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt viser til at nærbutikkene er viktige for å holde liv i bygder og distriktsområder rundt i hele Norge. Disse medlemmer viser til rapporten «Gjennomgang av Merkur-programmet» utført av Menon Economics på oppdrag for daværende Kommunal- og

moderniseringsdepartementet. Rapporten sier blant annet følgende:

«For det første anbefaler vi at adgangen til å delta i Merkur-programmets kompetanseprogram vidnes ut. For dagligvareprogrammet anbefaler vi en oppheving av krav om fullverdig dagligvarehandel og krav om helårig drift. Holdningen vår her er at det ikke er en stor tilleggsbelastning for programmet å inkludere disse butikkene om de ønsker å delta, og samtidig kan det være en fordel for dem og potensielt øvrige deltakere i kurset som drar nytte av at nye perspektiver tilføres programmet. Dette innebærer at kiosker og bensinstasjoner bør kunne delta i Merkur Utvikling.»

Disse medlemmer mener servicehandelbedriftene som bensinstasjoner er viktig for tilbudet av dagligvarer i distriktene.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å utvide Merkurordningen til å omfatte servicehandel.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Merkur-programmet er viktig for distriktene. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024 der kap. 554 post 70 foreslås økt med 20 mill. kroner slik at flere bedrifter kan inkluderes i Merkur-programmet. Dette medlem viser til at det dessverre er flere småbutikker som sliter som følge av strømpriskrisa, og at det derfor vil være nødvendig å se på muligheter for å sørge for å avhjelpe flere småbutikker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere situasjonen for småbutikkene i lys av strømprissituasjonen og vurdere å styrke og utvide Merkurordningen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024.»

4.3.7 KAP. 560 SAMISKE FORMÅL

Komiteen viser til Grunnloven § 108 og sameloven, som sammen utgjør det rettslige grunnlaget for samepolitikken. I tillegg kommer også de føringer som følger av Norges folkerettslige forpliktelser på området. Komiteen peker også på at det er Kommunal- og distriktsdepartementet som har det overordnede samordningsansvaret for samepolitikken, og skal arbeide for helhet og sammenheng på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

4.3.7.1 Post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Komiteen merker seg at denne posten utgjør hovedbevilgningen til Sametinget. Sametingets bruk av midler bevilget over statsbudsjettet går fram av Sametingets årsmelding.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke bevilgningen til Sametinget. Flertallet foreslår derfor at kap. 560 post 50 økes med 20 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024 hvor bevilgningene til Sametinget foreslås økt med 50 mill. kroner kap. 560 post 50. Dette medlem mener det er riktig å styrke Sametingets økonomiske overføringer i en tid hvor forrnorskingspolitikken særlig har fått økt fokus som følge av rapporten fra Sannhets- og forsoningskommissjonen og de pågående menneskerettighetsbruddene som finner sted på Fosen. Dette medlem mener at staten ikke har noen tid å miste når det gjelder å legge til rette for at Sametinget innenfor egne rammer får muligheten til å styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv. Dette medlem mener det også haster med å rive vindturbinene på Fosen og viser videre til Dokument 8:8 S (2023–2024) representantforslag om å stanse vindkraftutbygging i reinbeiteområder frem til menneskerettighetsbruddet på Fosen er reparert.

4.3.7.2 Post 51 Divvun

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.7.3 Post 55 Samisk høyskole

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.8 KAP. 563 INTERNASJONALT REINDRIFTSSENTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.8.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.8.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.9 KAP. 3563 INTERNASJONALT REINDRIFTSSENTER

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.9.1 Post 2 Diverse inntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.10 KAP. 567 NASJONALE MINORITETER

Komiteen viser til at Norges politikk overfor nasjonale minoriteter er forankret i internasjonale menneskerettighetskonvensjoner, som Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter, den europeiske pakten om regions- eller minoritetspråk og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. Politikken bygger på prinsippet om likeverd og ikke-diskriminering.

Komiteen viser til at det er et mål at de nasjonale minoritetene, i dialog med offentlige myndigheter, selv skal kunne ta aktivt del i arbeidet med å bevare og utvikle eget språk og egen kultur.

4.3.10.1 Post 60 Romer, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.10.2 Post 70 Nasjonale minoriteter, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at i Rødts alternative statsbudsjett for 2024 settes det av 5 mill. kroner i tilskudd til nasjonale minoriteters kultur, språk og egenorganisering.

4.3.10.3 Post 72 Jødiske samfunn i Norge

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke bevilgningen til de jødiske samfunnene i Norge. Flertallet foreslår derfor at kap. 567 post 72 økes med 1 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

4.3.10.4 Post 73 Kvensk språk og kvensk/norsk-finsk kultur, *kan overføres*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er

foreslått å øke bevilgningen til Norske kveners forbund med 2 mill. kroner og til kvensk språk og kultur med 3 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Fler tallet foreslår derfor at kap. 567 post 73 økes med 5 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

4.3.10.5 Post 74 Kultur- og ressurscenter for norske romer

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.10.6 Post 75 Romanifolket/taterne, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.11 KAP. 581 BOLIG- OG BOMILJØTILTAK

Komiteen viser til viktigheten av gode boliger og trivelige bomiljø for alle uavhengig av sosiale og geografiske forskjeller. Komiteen viser for øvrig til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at det blir stadig vanskeligere for unge å komme inn på boligmarkedet, særlig i pressområdene. Økte boligpriser kombinert med utlånsforskriften bidrar til behov for økt oppsparing av egenkapital. Samtidig er det mange førstegangskjøpere som har betjeningsevne, men ikke tilstrekkelig egenkapital til å kunne kjøpe egen bolig. Disse medlemmer mener derfor at det er viktig å se på tiltak som kan legge til rette for at denne gruppen enklere kan komme inn på boligmarkedet. Et slikt tiltak er Boligsparing for ungdom (BSU). Under regjeringen Solberg økte det maksimale årlige sparebeløpet fra 150 000 kroner til 300 000 kroner, og ordningen ble mer målrettet mot unge voksne, førstegangskjøpere. Disse medlemmer viser til at det ble kuttet i BSU-ordningen i budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti i statsbudsjettet for 2023 og at dette sveket BSU-ordningen. I tillegg til å legge til rette for økt sparing mener disse medlemmer at er det viktig med fortsatt fleksibilitet i utlånsforskriften. Ved neste revidering av utlånsforskriften bør det vurderes en større fleksibilitet for de som har betjeningsevne, men ikke nok egenkapital.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre har prioritert å styrke BSU-ordningen i sitt alternative statsbudsjett for 2024 og foreslått å gi tusen kroner i skattefradrag på de første 10 000 kroner spart i året til ungdom som sparer i BSU.

Disse medlemmer viser til enigheten mellom regjeringen og Sosialistisk Venstreparti der det ble enighet om følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å utrede hvordan ikke-kommersielle boliger, med pris- og omsetningskontroll, kan defineres, og komme tilbake på egnet måte innen 1. juli 2024.»

Disse medlemmer viser til at denne problemstillingen har vært oppe tidligere og viser til brev fra tidligere statsråd Gjelsvik datert 1. november 2022 i behandlingen av Dokument 8:16 S (2022–2023), der statsråden viser til at det er flere utfordringer med ikke-kommersielle sektorer i andre land. Videre viser statsråden til at det er vanskelig å målrette subsidiene til dem som trenger det mest. Disse medlemmer er enige i denne vurderingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, der det er foreslått å doble skattefradraget og øke sparebeløpet til 30 000 kroner neste år på BSU slik at flere unge kan spare opp egenkapital for å komme inn på boligmarkedet. Disse medlemmer viser også til at Fremskrittspartiet foreslår avgiftsfritak på de to første millionene når unge under 30 år kjøper sin første bolig. Dette gir en besparelse på 50 000 kroner. Disse medlemmer viser til at mange unge ikke har råd til å kjøpe og må leie bolig. Disse medlemmer vil påpeke at regjeringens politikk med å øke verdsettingen av sekundærboliger til 100 pst. fører til at det blir færre og dyrere utleieboliger. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, hvor Fremskrittspartiet har foreslått å sette ned verdsettingen av sekundærboliger til 80 pst. Lavere skatt for dem som investerer i en utleiebolig gir lavere utleiepriser.

4.3.11.1 (NY) Post 60 Tilskudd til samarbeid om vann og avløp

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at vann- og avløpssektoren i hovedsak er organisert innenfor den enkelte kommune. Disse medlemmer viser til at Oslo Economics, COWI og Kinei utarbeidet rapporten «Mulighetsstudie for VA-sektoren med samfunnsøkonomiske analyser» på oppdrag for Kommunal- og distriktsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. Denne ble lagt fram våren 2022 og viser blant annet til at samarbeid mellom kommuner og organisering i større enheter forventes å gi bedre vann- og avløpstjenester per gebyrkrone. I 2020 var det 279 kommuner som ikke hadde etablert noe samarbeid med andre innen vann- og avløpssektoren. Kommuner med få innbyggere hadde i gjennomsnitt de høyeste gebyrene i 2021. Disse

medlemmer viser videre til at Mulighetsstudien viser at en mer effektiv drift og organisering innenfor større enheter kan bidra til at gebyrene for den enkelte innbygger går ned. Disse medlemmer mener at en incentivordning for å øke samarbeid mellom kommuner vil kunne bidra til at den enkelte innbygger får lavere vann- og avløpsgebyrer. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024 foreslår å øke satsningen på post 60 med 20 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag hvor det ikke er foreslått noen bevilgning til en incentivordning for mer samarbeid og større enheter innenfor vann- og avløpssektoren på denne posten.

4.3.11.2 Post 70 Bostøtte, *overslagsbevilgning*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å skjerme beregningen av bostøtte mot etterbetaling av trygdeoppgjøret, og å kompensere for avkorting av bostøtte som følge av økning i minstesatser. Flertallet foreslår derfor at kap. 581 post 70 økes med til sammen 73 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at det i Rødts alternative statsbudsjett for 2024 foreslås 623 mill. kroner mer til bostøtte på kap. 581 post 70. Dette for å sikre at flere får rett på bostøtte, samt sikre økte satser. Dette medlem mener det er svært viktig i dagens priskrise hvor boutgifter skyter i været, at bostøtteordningen styrkes. Dette medlem viser også til at et annet viktig tiltak for å sikre folk lavere boutgifter er tiltak som makspris på strøm til 35 øre/kwt, samt tak på at husleien ikke kan økes mer enn 2 pst. i året, slik Rødt har foreslått.

4.3.11.3 Post 76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at regjeringen to år på rad nærmest har foreslått å fjerne ordningen med tilskudd til utleieboliger. I forslag til statsbudsjett for 2023 foreslo regjeringen å kutte hele ordningen, mens i forslag til statsbudsjett for 2024 foreslår regjeringen å gi en bevilgning som akkurat dekker tilsagn som allerede er gitt. Disse medlemmer minner om at Norge opplever en historisk flyktningkrise, og at kommunene begynner å få utfordringer med å håndtere den flyktningstrømmen som kommer. Disse medlemmer merker seg at kommunene har behov for økt tilskudd til utleieboliger. Disse medlemmer merker seg KS' høringsinnspill:

«Når tilgang på boliger er en begrensende faktor i kommunene, er Husbankens tilskudd til kjøp av utleieboliger et av flere tiltak for å skaffe egnede boliger. KS er

kritiske til at dette målrettede tilskuddet foreslås avvirket i dagens situasjon. Dette tilskuddet styrker også kommunenes boligsosiale arbeid mer generelt.»

Disse medlemmer er bekymret for at regjeringen ikke kommer med tilstrekkelige tiltak for å håndtere den store flyktningkrisen landet står i. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett for 2024 foreslår å øke satsningen på post 76 med 73,5 mill. kroner.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen raskt legge frem en tiltaksplan for å sikre at bosettingstakten holdes oppe, for eksempel gjennom et forslag om å øke bevilgningene på kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak, post 76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller.»

Komiteens medlem fra Rødt deler forslagsstillernes intensjon, men mener en bedre måte å løse dette behovet på er ved å øke Husbankens ramme for utlån til bygging av utleieboliger i kommunene. Selv om boligene da tar noe lenger tid å realisere, så tilfører en slik løsning samtidig flere boliger totalt sett. Dette medlem viser derfor til Rødts alternative forslag til statsbudsjett, hvor Husbankens utlånsramme er foreslått økt med 10 mrd. kroner, blant annet til dette formålet.

4.3.11.4 Post 78 Boligtiltak, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det stadig blir vanskeligere for unge å komme inn på boligmarkedet, særlig i pressområdene. Disse medlemmer viser til at det er mange førstegangskjøpere som har betjeningsevne, men ikke tilstrekkelig egenkapital til å kunne kjøpe egen bolig. Disse medlemmer viser til at det i Høyres alternative statsbudsjett for 2024 er foreslått et prøveprosjekt for å hjelpe personer i lavinntektsgrupper inn på boligmarkedet. Det foreslås å opprette en ordning hvor Husbanken «matcher» egenkapitalen til den som skal kjøpe bolig.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2024, har foreslått å øke post 78 med 50 mill. kroner til dette prøveprosjektet.

Disse medlemmer viser til at boligmarkedet i Norge er sammensatt, men hovedårsaken til at boligprisene har steget mye over lang tid, er at det bygges for få boliger, og at det er for få boliger til salgs. Tall fra Boligprodusentene viser at antallet solgte nye boliger i 2022 var 10 000 under behovet. Disse medlemmer viser til at for å holde prisveksten nede er det viktig å gjøre det enklere å bygge flere boliger raskere. God tilgjengelighet på byggeklaare tomter er en forutsetning for dette. Forenklinger i plan- og bygningsloven og i reguleringsprosesser, raskere saksbehandling, modernisering av teknisk

forskrift samt digitalisering og bruk av kunstig intelligens er andre tiltak som kan bidra til at det bygges flere boliger, og at byggekostnadene reduseres. Disse medlemmer mener videre at det er viktig at kommuner har klare måltall for boligbygging i sin kommune.

Komiteens medlem fra Rødt mener det er helt nødvendig å ta tilbake kontrollen over boligmarkedet, men også leiemarkedet der leieprisene skyter i været, bolighaiene tjener grovt og der utleieboligene for ofte har dårlig standard. Dette medlem viser til at Rødt under kap. 581 post 78 foreslår å øke Leieboerforeningens tilskudd i Rødts alternative statsbudsjett med 2 mill. kroner slik at flere leietakere kan organisere seg i kampen for bedre rettigheter på leiemarkedet. Dette medlem mener det også trengs et eget husleietilsyn som på leietakernes forespørsel kan komme og kontrollere om utleieboligen man bor i er forsvarlig. Derfor setter Rødt av penger i sitt alternative statsbudsjett for 2024 til et pilot-prosjekt med et eget husleietilsyn som skal styrke leietakernes rettigheter. Nesten 1 million nordmenn befinner seg på leiemarkedet og de trenger økt beskyttelse.

4.3.11.5 Post 79 Heis og tilstandsvurdering, kan overføres

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Rødt under kap. 581 post 79 foreslår en styrking av støtteordningen i Husbanken til heis og tilstandsvurdering med 10 mill. kroner. Dette medlem viser til at samtlige høringsinstanser har vært svært kritiske til å avvike dette tiltaket under denne posten.

4.3.12 KAP. 585 HUSLEIETVISTUTVALGET

Komiteen viser til at Husleietvistutvalget er et alternativt tvisteløsningsorgan til domstolene. Komiteen mener ordningen er viktig for å sikre partens rettsikkerhet.

4.3.12.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.13 KAP. 3585 HUSLEIETVISTUTVALGET

4.3.13.1 Post 1 Gebyrer

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.14 KAP. 587 DIREKTORATET FOR BYGGKVALITET

4.3.14.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at posten dekker lønn, husleie og andre faste utgifter for Direktoratet for byggkvalitet. Komiteen merker seg at det blir foreslått å omdisponere ytterligere 3 mill. kroner fra kap. 587 post 22 til kap. 587 post 1, for å vri ressursbruken fra bruk av konsulenter til interne ressurser. Komiteen merker seg at det blir foreslått å øke bevilgningen med 7,8 mill. kroner, tilsvarende økningen i gebyrinntektene på kap. 3587 post 4. Komiteen merker seg at det samlet blir foreslått å bevilge 127,7 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

4.3.14.2 Post 22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling, kan overføres

Komiteen viser til at posten skal bidra til kunnskapsutvikling og formidling av informasjon om bygningspolitiske temaer og finansierte utredninger og samhandlings- og kommunikasjonsaktiviteter. Komiteen merker seg at på grunn av strenge prioriteringer foreslår regjeringen å avvike statens pris for byggkvalitet og kutte i midlene til oppfølging av Bygg21. Dette vil ha en innsparing på 2,15 mill. kroner. Komiteen merker seg at det blir foreslått å omdisponere 3 mill. kroner fra kap. 587 post 22 til kap. 587 post 1 for å vri ressursbruken fra bruk av konsulenter til interne ressurser. Komiteen merker seg at det samlet blir foreslått å bevilge 36,4 mill. kroner.

4.3.15 KAP. 3587 DIREKTORATET FOR BYGGKVALITET

4.3.15.1 Post 4 Gebyrer

Komiteen viser til at posten gjelder gebyrinntekter fra den sentrale godkjenningsordningen for foretak med ansvarsrett. Komiteen merker seg at fra 1. januar 2024 øker Kommunal- og distriktsdepartementet årsgebyret for sentral godkjenning fra 3 100 kroner til 3 650 kroner. Gebyrøkningen innebærer at gebyrinntektene på posten øker med 6,4 mill. kroner i 2024. Komiteen merker seg at det samlet blir foreslått en økning i gebyrinntektene på 7,8 mill. kroner til 42,7 mill. kroner. En økning av anslaget for gebyrinntekter innebærer en tilsvarende økning i bevilgningen på kap. 587 post 1.

4.3.15.2 Post 85 Diverse inntekter

Komiteen viser til at posten gjelder inntekter fra tvangsmulkt og lovbruddsgebyrer som Direktoratet for byggkvalitet gir dersom produkt blir omsatt eller brukt

til byggverk som ikke er i tråd med kravene i plan- og bygningsloven. Posten gjelder også inntekter fra lovbruddsgebyrer for misbruk av logo og innsending av uriktig informasjon i forbindelse med sentral godkjenning. Komiteen merker seg at det er foreslått å bevilge 115 000 kroner.

4.3.16 KAP. 590 PLANLEGGING OG BYUTVIKLING

4.3.16.1 Post 65 Områdesatsning i byer, kan overføres

Komiteen merker seg at det er foreslått å auke midlane til denne posten som går til avtalebaserte langsiktige samarbeid for ekstra innsats i befolkningstette områder med konsentrasjon av levekårsutfordringer. I tillegg til midlar til eksisterende avtaler med Oslo, Drammen, Bergen, Stavanger, Trondheim, Sarpsborg, Fredrikstad, Kristiansand og Skien, blir det foreslått å løyve midlar til sju nye avtaler som går til Stavanger, Trondheim, Tromsø, Halden, Larvik, Gjøvik og Indre Østfold. Det blir også løyvd midlar over andre departement sine budsjett slik at det i 2024 er foreslått å bruke 259 mill. kroner til områdesatsingar. Det vart løyvd 25 mill. kroner til sommerjobbar for unge i samband med revidert nasjonalbudsjett 2023.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at i Rødts alternative statsbudsjett for 2024 foreslås kap. 590 post 65 økt med 10 mill. kroner. Dette medlem mener områdesatsingene er svært viktige og mener det er riktig å styrke ordningen ytterligere.

4.3.16.2 Post 71 DOGA

Komiteen merker seg at det for 2024 er foreslått å redusere løyvingane til stiftinga DOGA (Design og arkitektur Norge), som fylgje av innsparing i tilskot til namngjevne tilskotsmottakarar. DOGA er ein nasjonal verkemiddelaktør som gjennom arkitektur og design arbeider særskilt med innovasjon i offentleg og privat sektor.

4.3.16.3 Post 72 Bolig- og områdeutvikling i byer, kan overføres

Komiteen viser til at ordninga skal bidra til å forbetre bustadmiljø og løyse lokale utfordringar i område med særskilte levekårsutfordringar. Komiteen registrerer at posten ikkje er foreslått å auke monaleg, at tilskotet vert forvalta av Husbanken, og i 2022 har løyvinga gått til bustadmiljøprosjekt i Oslo, i Bergen og noko til Trondheim.

4.3.16.4 Post 81 Kompetansetiltak, kan overføres

Komiteen viser til at denne posten har kompetansetiltak, kunnskapsdeling, og utvikling av nye verk-

tøy som støttar opp om planarbeidet i fylkeskommunar og kommunar. Midlane skal gå til å utvikle tilbod som er tilgjengelege over heile landet. For 2024 er det særleg aktuelt å gi tilskot til prosjekt knytte til etter- og videreutdanningstilbod innan areal- og samfunnsplanlegging, kart, geodata, og kompetansehevingstiltak innan klimasikkerheit og attraktive lokalsamfunn. Komiteen merker seg at posten er redusert med om lag 1 mill. kroner som fylgje av innsparing til namngjevne tilskotsmottakarar, Bylivssenteret.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, hvor posten foreslås økt med 5 mill. kroner for å styrke kompetansen og saksbehandlingsskapasiteten om arealforvaltning, natur og friluftsliv i kommunene. Dette medlem viser til at flere høringsinnspill etterlyste planvask i kommunesektoren. Dette medlem mener det er nødvendig.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen kartlegge kommunenes behov for revidering av arealplanverket og komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan kommunene kan styrke kompetansen og saksbehandlingsskapasiteten om arealforvaltning, natur og friluftsliv i kommunene.»

4.3.17 KAP. 595 STATENS KARTVERK

Komiteen viser til at Statens kartverk er statens fagorgan for kart, geodata og eiendomsinformasjon. Kartverket skal dekke et felles databehov hos mange brukere for kart, stadfesting og annen geografisk informasjon. Kartverket skal bygge og vedlikeholde en nasjonal geografisk infrastruktur på land og sjø, og samarbeide med kommunene, statlige etater og andre som bidrar til det offentlige kartgrunnlaget. Komiteen viser til at hovedmål for drifta er oppdaterte grunnkartdata for norske land- og sjøområder, forsvarlig og effektiv tinglysing og matrikkel med god kvalitet og effektiv tilgang til, og bruk av, kart og eiendomsinformasjon.

4.3.17.1 Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21 og 45

Komiteen merker seg at det på posten foreslås 967,8 mill. kroner i budsjettforslaget for 2024. Bevilgningen skal dekke Kartverkets utgifter til lønn, varer og tjenester, pensjon, husleie, IKT og andre faste driftsutgifter. Utgiftene er knyttet til hele Kartverkets ansvarsområde, blant annet drift av matrikkel og tinglysing, den geografiske infrastrukturen i Norge og sjømåling. Komiteen viser til at det forventes at Kartverket også i 2024 må bruke mye av sin kompetanse til å støtte Forsvaret. Komiteen merker seg at det er foreslått en økning på 16,5 mill. kroner som følge av økning av inntekter fra salg av abonnement/tjenester og samfinansier-

ing. Komiteen merker seg at det er foreslått en reduksjon på 2 mill. kroner som følge av at midler tilbakeføres til Samferdselsdepartementet etter utvikling av ny løsning for «Nasjonalt luftfartsregister».

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024.

4.3.17.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45

Komiteen viser til at bevilgningen i hovedsak skal dekke tidsavgrensede prosjekter og kjøp av tjenester fra private leverandører. Komiteen merker seg at det er foreslått en økning på 22,3 mill. kroner som følge av økte inntekter fra salg av abonnement/tjenester og samfinansiering. Komiteen merker seg at det er foreslått en økning på 63 mill. kroner i tråd med prosjektplanen for utvikling av et nytt system for verdsetting av fritidsboliger gjennom matrikkelen. Prosjektet startet i 2023 og er treårig, med samlet 156 mill. kroner til utvikling i Kartverket og faste driftskostnader på 20 mill. kroner fra 2025. Komiteen merker seg at det er foreslått en økning på 5,8 mill. kroner i tråd med framdriftsplanen for IT-prosjektet Nautilus. Komiteen merker seg at det foreslås en endring i bokføring av PRIMAR som fører til økte utgifter på 29 mill. kroner. Komiteen merker seg at det foreslås en økning på 2,6 mill. kroner som følge av planlagt framdrift i prosjektet Nautilus. Komiteen merker seg at posten foreslås på 360,3 mill. kroner i budsjettforslaget 2024.

4.3.17.3 Post 30 Geodesiobservatoriet, kan overføres

Komiteen viser til at det foreslås å bevilge 31,5 mill. kroner i tråd med prosjektets oppdaterte fremdriftsplan. Komiteen viser til at midlene i denne posten skal gå til det tidsavgrensede prosjektet med etablering av nytt geodetisk observatorium i Ny-Ålesund. Prosjektet skal etablere en moderne stasjon for geodetiske målinger som kan virke sammen med et nettverk av tilsvarende stasjoner fordelt over hele verden. Komiteen merker seg at prosjektet forventes ferdigstilt 2025, og hadde en kostnadsramme på 411,7 mill. kroner per 1. juli 2022, men har nå en kostnadsramme på 419,4 mill. kroner per 1. juli 2024.

4.3.18 KAP. 3595 STATENS KARTVERK

4.3.18.1 Post 1 Gebyrinntekter tinglysning

Komiteen viser til at det foreslås å bevilge 477,7 mill. kroner. På posten blir det ført inntekter knyttet til gebyr for rettsregistrering av boretter og tinglysninger i fast eiendom. Gebyrene er fastsatt i forskrift. Omfanget av gebyrinntekter er i hovedsak gitt av omsetningen i

boligmarkedet. Komiteen merker seg at inntektene fra gebyrene er foreslått redusert med 10,3 mill. kroner. Komiteen merker seg at statens utgifter til tinglysning og matrikkel er i statsbudsjettet for 2024 på om lag 506 mill. kroner. På grunn av satsninger på matrikkelen som følge av prosjektet på verdsetting av fritidsboliger i matrikkelen på 83 mill. kroner, er utgiftene vesentlig høyere enn tidligere år. Statens utgifter til tinglysning og matrikkel er samlet sett om lag 30 mill. kroner høyere enn inntektene for 2023.

4.3.18.2 Post 2 Salg og abonnement m.m.

Komiteen viser til at det på posten føres inntekter fra ulike salg og abonnement i Kartverket. Inntektene er i hovedsak knyttet til salg av posisjonstjenester, blant annet CPOS og salg av geodata. Komiteen merker seg at posten er foreslått økt med 21,4 mill. kroner som følge av økte inntekter. Komiteen merker seg at samlet blir det foreslått å bevilge 149,1 mill. kroner.

4.3.18.3 Post 3 Samfinansiering

Komiteen viser til at det på posten føres inntekter knyttet til tidsavgrensede prosjekter som skal samfinansieres. Inntektene fra samfinansiering kommer fra statsetater, kommuner og private aktører. Komiteen merker seg at det er foreslått en økning på 17,4 mill. kroner, blant annet knyttet til større deltakelse i Geovekst-samarbeid. Komiteen merker seg at samlet blir det foreslått å bevilge 204,4 mill. kroner.

Statsbankene

4.3.19 KAP. 2412 HUSBANKEN

Komiteen viser til at Husbanken skal være en faglig støttespiller for kommunene, frivillig sektor og andre som støtter opp om målene for den sosiale boligpolitikken og målet om egnede boliger i hele landet. Komiteen viser til at Husbanken skal være et supplement til private kredittinstitusjoner, og bidra til å nå boligpolitiske mål som ellers ikke ville blitt nådd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner. Flertallet viser til Husbanken sin unike rolle som det viktigste statlige verktøyet i boligpolitikken, og til at staten gjennom Husbanken legger til rette for at kommunene kan lykkes med sin boligpolitikk.

Flertallet viser videre til at økningen i Husbankens låneramme blir behandlet av finanskomiteen i Innst. 5 S (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Husbanken spiller en veldig viktig rolle for å hjelpe

vanskeligstilte på boligmarkedet. Disse medlemmer viser til at målgruppen for startlån og bostøtte ble snevret inn fra 1. april 2014 ved at unge førstegangsetablerere med gode inntektsutsikter ble tatt ut. Disse medlemmer viser til at Solberg-regjeringen valgte å målrette startlånet mot familier og personer i vedvarende lavinntektssituasjon og at resultatene av denne endringen raskt ble synlig. Disse medlemmer viser til svar 19/6185-3 fra daværende kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland datert 16. desember 2019. Svaret viser fordelingen mellom vanskeligstilte og førstegangsetablere i startlåninnvilgningene. Andelen vanskeligstilte som fikk startlån i 2013 var 21 prosent, dette økte til 98 pst. i 2017. Gjennom å målrette ordningen sørget regjeringen Solberg for at de som trengte det mest, fikk mer. Flere fikk mulighet til å fullfinansiere kjøp av egen bolig. Disse medlemmer mener at startlansordningen dermed ble bedre og mer treffsikker under Solberg-regjeringen og mener videre at Husbankens startlån skal være et supplement til vanlige lån i private banker, ikke en konkurrent. Disse medlemmer viser videre til at under Solberg-regjeringen fikk over 50 000 mennesker til sammen 50 mrd. kroner i startlån fra Husbanken, noe som har bidratt til at flere har fått mulighet til å kjøpe egen bolig og en mer stabil hverdag for mange personer og familier.

4.3.19.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.19.2 Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.19.3 Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.19.4 Post 71 Tap på lån

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.19.5 Post 72 Rentestøtte

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.20 KAP. 5312 HUSBANKEN

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.20.1 Post 1 Gebyrer m.m.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.20.2 Post 11 Diverse inntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

Renter og utbytte

4.3.21 KAP. 5615 HUSBANKEN

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.21.1 Post 80 Renter

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner. Flertallet foreslår derfor at kap. 5615 post 80 økes med 21 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet

4.3.22 KAP. 670 INTEGRERINGS- OG MANGFOLDSDIREKTORATET

4.3.22.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen vil vise til prioriteringer og budsjettforslag for 2024 hvor det fremkommer av budsjettproposisjonen at bevilgningen på posten skal dekke utgiftene til drift av IMDi. Komiteen viser til at posten er foreslått til 377,1 mill. kroner. IMDi skal sørge for iverksetting og oppfølging av integreringspolitikken, være pådriver og bidra til samordning av integreringsarbeidet. Komiteen viser for øvrig til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at kampen mot negativ sosial kontroll må trappes opp. Disse medlemmer viser til at Høyre har fremmet flere forslag for å øke innsatsen mot negativ sosial kontroll, og viser til Representantforslag 258 S (2022–2023), Innst. 90 S (2023–2024). Disse medlemmer mener at minoritetsrådgivere gjør en viktig jobb for å forebygge og hjelpe personer som utsettes for negativ sosial kontroll. Disse medlemmer mener det kan være

hensiktsmessig at minoritetsrådgivere også kommer tidligere inn for å forebygge bedre, for eksempel i ungdomsskolen. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2024, der det er foreslått å øke satsningen på post 1 med 5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at barn i innvandremiljøer, spesielt jenter, blir utsatt for sterk sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Disse medlemmer mener at i et land som Norge skal det være en nulltoleranse for slike holdninger og praktiseringer. Disse medlemmer viser til at kjønnslemlestelse praktiseres i mange flyktningers hjemland, og at barn blir sendt til skoler i utlandet for å bli disiplinert. Disse medlemmer mener det er et grovt overgrep mot barn å sende dem til koranskoler i utlandet der unge utsettes for vold og fysisk avstraffelse. Disse medlemmer mener det er viktig at regjeringen gjennomfører tiltak, slik at barn skal unngå å bli utsatt for sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Disse medlemmer mener at kampen mot negativ sosial kontroll er en av vår tids største frihetskamper og må ha maksimal oppmerksomhet og effektive virkemidler for å bekjempe. Dette innebærer tap av oppholdstillatelse, bøter, fengsel og at de som bidrar til negativ sosial kontroll ikke kvalifiserer for statsborgerskap.

Disse medlemmer viser til at med Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det foreslås null kvoteflyktninger og å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, vil dette føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer mener at med denne politikken vil det føre til at færre flyktninger kommer til Norge, og mindre bruk av ressurser til integrering. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det er foreslått et kutt på 130,145 mill. kroner på posten sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener at bekjempelse negativ sosial kontroll og æresvold er viktig for å gi alle den grunnleggende friheten og tryggheten de har rett på i Norge.

Flertallet viser til at handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold har 33 konkrete tiltak som følges opp av regjeringen. Når denne handlingsplanen løper ut i 2024 vil det bli utarbeidet en ny for de neste fire årene. I tillegg vil temaet bli løftet med flere tiltak i den kommende opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

Flertallet viser videre til at det er nedsatt et lovutvalg om negativ sosial kontroll og æresrelatert vold som arbeider med en helhetlig utredning av juridiske problemstillinger på feltet. Arbeidet omfatter saker om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold. Problemstillinger som gjelder ufrivillige utenlandsopphold, hvor barn og unge etterlates i utlandet mot sin vilje, inngår også her. Utvalget er bedt særskilt om å utrede hvorvidt æresmotiv bør inntas som et straffeskjerpene moment i straffeloven. Flertallet imøteser rapporten fra dette utvalget, og mener dette vil danne et viktig grunnlag for den videre innsatsen mot negativ sosial kontroll og æresvold.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at statsbudsjettet for 2024 innebærer styrking av viktige områder knyttet til dette. Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold samt det eksisterende bo- og støttetilbudet for personer over 18 år utsatt for negativ sosial kontroll styrkes. Videre skal det settes i gang en pilot med et nytt tilbud til personer som er utsatt for ufrivillig opphold i utlandet, men som ikke møter kriteriene for opphold i dagens bo- og støttetilbud. Mangfoldsrådgivere i skolen styrkes også med seks nye stillinger.

4.3.23 KAP. 671 BOSETTING AV FLYKTNINGER OG TILTAK FOR INNVANDRERE

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener bosettingspolitikken er viktig for å sikre en god integrering. Det totale antallet innvandrere som bor i en kommune, vil også påvirke mulighetene for god integrering. Disse medlemmer viser derfor til Fremskrittspartiets politikk om å begrense eller stoppe bosetting og innvandring, så langt det er mulig, til kommuner med høy andel innvandrere.

4.3.23.1 Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.23.2 Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Norge i dag har vesentlig større utgifter knyttet til innvandring og integrering per innbygger i forhold til Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser også til at Sverige forventer å ta

imot 10 000 flyktninger i 2024, dette er færre enn det Norge har estimert med. Noe av dette kan skyldes at Norge har bedre økonomiske ytelser for flyktninger i forhold til våre naboland Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har fremmet et forslag om at flyktninger i Norge ikke skal ha bedre ytelser enn flyktninger i Danmark og Sverige, jf. Dokument 8:44 S (2023–2024). Disse medlemmer legger merke til at andre sammenlignbare land har vesentlig høyere yrkesdeltakelse og dermed selvforsørgelse enn det er for flyktninger bosatt i Norge. Disse medlemmer mener det derfor er grunn til å gå gjennom hele introduksjonsprogrammet og heller innrette systemet slik at det er arbeidssporet en skal inn i raskest mulig etter ankomst, og at opplæring i språk og samfunn skal skje utenom arbeidstid. Disse medlemmer mener at man må sørge for at systemet er tilpasset hvor personen opprinnelig kommer fra. Ukrainere kommer fra et samfunn som er likt som Norge. Det er derfor sløsing med tid, ressurser og fører til passivisering om ukrainere tvinges gjennom et introduksjonsprogram i stedet for å komme seg rett ut i arbeid etter ankomst. Disse medlemmer viser til at forslaget om ytelser kombinert med Fremskrittspartiet sitt forslag til alternative budsjettforslag om null kvoteflyktninger i 2024, vil ha en effekt med lavere ankomst av flyktninger. Disse medlemmer mener at ved at dagens introduksjonsprogram blir mer arbeidsrettet vil dette føre til at flere raskere kommer ut i arbeid, og bli mindre avhengige av ytelser. Dette vil føre til store besparelser. Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det derfor er foreslått kutt på 3,794375 mrd. kroner på posten sammenlignet med regjeringens budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Rødt mener det er svært viktig at Norge tar sin del av ansvaret for å bosette noen av verdens asylsøkere og flyktninger. Dette medlem viser til at Ukraina-krigen har ført til den største flyktningkrisen i Europa siden 2. verdenskrig. På verdensbasis befinner over 100 millioner mennesker seg på flukt. I en slik situasjon er det viktig og riktig at Norge hjelper folk på flukt som trenger en trygg havn. For distriktskommuner kan bosetting av flyktninger, samt øvrig innvandring bidra til tiltrengt befolkningsvekst. I tillegg er dette mennesker som kan være viktige ressurser for lokalsamfunnet. Dette medlem viser til Dokument 8:84 S (2022–2023) Representantforslag fra Rødt om bedre og raskere integrering i hele landet. I representantforslaget står det:

«Kommunene i hele landet har bidratt med det de kan, og lokalbefolkningen har siden starten vist både hjerte- og husrom. Også små kommuner som ut ifra kriteriene fra Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting ellers kun unntaksvis ville fått bosette flyktninger, har

blitt inkludert. Dette viser at også kommuner med en mindre befolkning er mer enn godt nok rustet til å bosette flyktninger som kommer til Norge, gitt muligheten til å gjøre det. Dette viser også at det er liten grunn til å bruke antallet innbyggere mot en kommune når det gjelder bosetting. Ved å vektlegge kommunens befolkningsstørrelse med så mye som 40 prosent, som var tilfellet frem til 2022, gir man avkall på gode arenaer for integrering og positive bidrag til små lokalsamfunn landet over. Hvor mange innbyggere en kommune har, burde ikke være relevant for hvorvidt den får muligheten til å bosette flyktninger. Det burde vurderes ut ifra resultater den kan vise til, og kommunens eget ønske og behov».

Dette medlem vil derfor understreke at dagens politikk hvor også distriktskommunene med lave innbyggertall, men med gode forutsetninger både for bosetting og integrering, får muligheten til å bosette flyktninger, er svært viktig å videreføre.

4.3.23.3 Post 61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, overslagsbevilgning

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at med Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det er foreslått null kvoteflyktninger og å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, vil dette føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge og det vil bli mindre utgifter. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det er foreslått et kutt på 286,25 mill. kroner på posten sammenlignet med regjeringens sitt forslag.

4.3.23.4 Post 62 Kommunale integreringstiltak

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre mener et av de viktigste tiltakene for å sikre god integrering er bedre språkkunnskaper. Å kunne norsk gjør det enklere å delta i arbeidslivet og i samfunnet ellers. Disse medlemmer viser til at ukrainske flyktninger i Norge i mindre grad har kommet ut i jobb sammenlignet med for eksempel Danmark. Disse medlemmer mener mer bransjenær norskopplæring, fleksibel og digital norskopplæring og en styrking av norskopplæringsordningen er viktige tiltak for å få flere raskere ut i arbeidslivet. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, der det er foreslått å øke satsningen på post 62 med 35,05 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at med Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det er foreslått null kvoteflyktninger og å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, vil dette føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer vil påpeke at ved at det kommer færre flyktninger til Norge vil færre dra nytte av tilskuddsordningene på denne posten. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det derfor er foreslått et kutt på 25 mill. kroner på posten sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

4.3.23.5 Post 70 Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Komiteens medlem fra Rødt vil påpeke at god integrering er viktig for hele samfunnet, og at et godt introduksjonsprogram er en viktig byggestein i dette arbeidet. For at de som deltar i introduksjonsprogrammet skal kunne prioritere dette er det viktig at introduksjonsstøtten er nok til livets opphold, slik at innvandrere har råd og mulighet til å prioritere programmet. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett der Rødt foreslår å øke introduksjonsstøtten med 12 000 kroner fra 1. januar 2024. Dette medlem vil for øvrig understreke at det er urimelig at introduksjonsstøtten ikke kan medregnes i inntektsgrunnlaget ved søknad om familieforening.

4.3.23.6 Post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Komiteens medlemmer fra Høyre mener et av de viktigste tiltakene for å sikre god integrering er bedre språkkunnskaper. Å kunne norsk gjør det enklere å delta i arbeidslivet og i samfunnet ellers. Disse medlemmer foreslår derfor å øke norskopplæringsordningen med 2 000 opplæringstilbud, tidl. klippekort.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, der det er foreslått å øke satsningen på post 71 med 20 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at med Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det er foreslått null kvoteflyktninger og å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland,

vil dette føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer vil påpeke at ved at det kommer færre flyktninger til Norge vil det være mindre bruk for frivillige organisasjoner til integreringsarbeid, mindre bruk for nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet og færre som tar i bruk norskopplæringsordningen. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det er foreslått et kutt på 170 mill. kroner på posten sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

Komiteens medlem fra Rødt mener at sivilsamfunnet og frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i integrering av innvandrere i Norge, likestillingsarbeid, kampen for et antirasistisk samfunn og bedre rettssikkerhet for minoritetsgrupper. Dette medlem mener at dette er et viktig arbeid som vi trenger i samfunnet. Dette er organisasjoner som i hovedsak drives på frivillig basis og som er avhengige av støtte fra det offentlige. Dette medlem viser derfor til Rødts alternative statsbudsjett for 2024 der det foreslås å øremerke en styrket økonomisk støtte til MiRA-Senteret, NOAS, Antirasistisk Senter og Stiftelsen Fargespill under kap. 671 post 71 på til sammen 9 mill. kroner. Dette er organisasjoner som arbeider for minoriteters rettigheter, integrering, et antirasistisk samfunn og bedre rettssikkerhet for flyktninger og asylsøkere, noe dette medlem mener er helt nødvendig arbeid som absolutt burde støttes ytterligere økonomisk.

4.3.23.7 Post 72 Kvalifiseringsordninger for tolker mv.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.23.8 Post 73 Tilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.24 KAP. 3671 BOSETTING AV FLYKTNINGER OG TILTAK FOR INNVANDRERE

4.3.24.1 Post 4 Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.25 KAP. 672 OPPLÆRING I NORSK OG SAMFUNNSKUNNSKAP FOR VOKSNE INNVANDRERE

Komiteen mener at opplæring i norsk og samfunnskunnskap er grunnleggende for alt integreringsarbeid. Gode kunnskaper på disse områdene er avgjørende for å komme i jobb og for å være aktive deltager i det norske samfunnet.

4.3.25.1 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.25.2 Post 22 Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.25.3 Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.25.4 Post 60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at med Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det er foreslått null kvoteflyktninger og å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, vil dette føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer viser til at økningen i bevilgningsbehovet på denne posten skyldes i hovedsak en økning i antall personer i målgruppa for tilskuddet som følge av de økte ankomstene av fordrevne fra Ukraina i 2022 og 2023, samt en forventning om at ankomstene vil fortsette i 2024. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt forslag i Dokument 8:44 S (2023–2024), om å gjøre introduksjonsprogrammet mer arbeidsrettet etter dansk modell og dermed vil kostnadene for samfunnet reduseres. Disse medlemmer mener at opplæring i språk og samfunn skal skje utenom arbeids-

tid. Disse medlemmer vil påpeke at ved å sette antall kvoteflyktninger til null vil færre ta i bruk denne ordningen. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024 hvor det er foreslått et kutt på 389,375 mill. kroner på posten sammenlignet med regjeringen sitt forslag.

Komiteens medlem fra Rødt mener at gode norskkunnskaper er en viktig del av å lykkes for den individuelle innvandrer i det norske samfunn. Derfor mener dette medlem at satsningen på norskopplæring bør begynne så tidlig som mulig, uavhengig av om personene det gjelder får varig opphold eller ikke. Språk åpner dørene til arbeidsliv, utdanning og deltakelse i lokalsamfunn. Dette medlem viser derfor til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der Rødt prioriterer flere norsktimer i asylmottak, og foreslår å øke dette antallet fra 175 til 225 timer.

4.3.25.5 Post 61 Kompetansekartlegging i mottak før bosetting

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.3.26 KAP. 3672 OPPLÆRING I NORSK OG SAMFUNNSKUNNSKAP FOR VAKSNE INNVANDRARAR

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

4.3.26.1 Post 1 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjende utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

4.4 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger/alternative statsbudsjetter under rammeområde 6

Tabell 2a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 6. Bare poster med avvik er med. Avvikstall i parentes. Forslaget fra regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet har subsidiær tilslutning fra Sosialistisk Venstreparti, og er derfor komiteens tilråding. Øvrige forslag uttrykker alternativbudsjettene standpunkter.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
Utgifter rammeområde 6 (i tusen kroner)							
490	Utlendingsdirektoratet						
	1 Driftsutgifter	1 297 957	1 297 957 (0)	1 297 957 (0)	1 238 452 (-59 505)	1 342 957 (+45 000)	1 334 957 (+37 000)
	21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak	2 274 108	2 274 108 (0)	2 274 108 (0)	2 020 289 (-253 819)	2 247 108 (-27 000)	2 165 608 (-108 500)
	22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	31 542	31 542 (0)	31 542 (0)	31 542 (0)	32 542 (+1 000)	31 542 (0)
	60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	515 463	515 463 (0)	515 463 (0)	483 863 (-31 600)	520 463 (+5 000)	510 963 (-4 500)
	70 Stønader til beboere i asylmottak	563 887	563 887 (0)	563 887 (0)	533 887 (-30 000)	563 887 (0)	695 887 (+132 000)
	71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	9 519	9 519 (0)	9 519 (0)	9 519 (0)	15 519 (+6 000)	10 519 (+1 000)
	73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	14 325	14 325 (0)	14 325 (0)	14 325 (0)	41 325 (+27 000)	40 861 (+26 536)
	75 Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet	20 313	20 313 (0)	20 313 (0)	11 823 (-8 490)	50 313 (+30 000)	48 817 (+28 504)
	76 Internasjonalt migrasjonsarbeid	27 220	27 220 (0)	27 220 (0)	7 788 (-19 432)	27 220 (0)	27 220 (0)
491	Utlendingsnemnda						
	1 Driftsutgifter	287 951	287 951 (0)	287 951 (0)	256 551 (-31 400)	289 951 (+2 000)	287 951 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling mv.	7 382	7 382 (0)	7 382 (0)	7 382 (0)	39 382 (+32 000)	7 382 (0)
500	Kommunal- og distriktsdepartementet						
	1 Driftsutgifter	296 275	296 275 (0)	296 275 (0)	291 375 (-4 900)	296 275 (0)	296 275 (0)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
553	Regional- og distriktsutvikling						
	60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene	62 940	62 940 (0)	0 (-62 940)	62 940 (0)	62 940 (0)	62 940 (0)
	65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer	120 559	120 559 (0)	80 559 (-40 000)	120 559 (0)	120 559 (0)	120 559 (0)
	66 Bygdevekstavtaler	76 931	76 931 (0)	0 (-76 931)	31 (-76 900)	76 931 (0)	76 931 (0)
	71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer	101 528	101 528 (0)	0 (-101 528)	0 (-101 528)	101 528 (0)	101 528 (0)
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling						
	73 Merkur	69 531	69 531 (0)	69 531 (0)	69 531 (0)	69 531 (0)	89 531 (+20 000)
560	Samiske formål						
	50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv	641 721	661 721 (+20 000)	641 721 (0)	401 721 (-240 000)	691 721 (+50 000)	691 721 (+50 000)
567	Nasjonale minoriteter						
	70 Nasjonale minoriteter	10 117	10 117 (0)	10 117 (0)	0 (-10 117)	12 117 (+2 000)	15 117 (+5 000)
	72 Jødiske samfunn i Norge	13 806	14 806 (+1 000)	13 806 (0)	13 806 (0)	14 806 (+1 000)	13 806 (0)
	73 Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur	12 679	17 679 (+5 000)	12 679 (0)	12 679 (0)	22 679 (+10 000)	12 679 (0)
581	Bolig- og bomiljøtiltak						
	60 Tilskudd til samarbeid om vann og avløp	0	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	70 Bostøtte	3 895 246	3 968 246 (+73 000)	3 895 246 (0)	3 895 246 (0)	4 395 246 (+500 000)	4 518 246 (+623 000)
	76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller	162 720	162 720 (0)	236 220 (+73 500)	162 720 (0)	412 720 (+250 000)	162 720 (0)
	78 Boligtiltak	26 799	26 799 (0)	76 799 (+50 000)	26 799 (0)	36 799 (+10 000)	33 799 (+7 000)
	79 Heis og tilstandsvurdering	27 810	27 810 (0)	27 810 (0)	27 810 (0)	27 810 (0)	37 810 (+10 000)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
587	Direktoratet for byggkvalitet						
	1 Driftsutgifter	127 708	127 708 (0)	127 708 (0)	126 508 (-1 200)	127 708 (0)	127 708 (0)
590	Planlegging og byutvikling						
	65 Områdesatsing i byer	152 650	152 650 (0)	152 650 (0)	152 650 (0)	152 650 (0)	162 650 (+10 000)
	81 Kompetansetiltak	6 714	6 714 (0)	6 714 (0)	6 714 (0)	11 714 (+5 000)	11 714 (+5 000)
595	Statens kartverk						
	1 Driftsutgifter	967 776	967 776 (0)	967 776 (0)	958 176 (-9 600)	967 776 (0)	967 776 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter	360 308	360 308 (0)	360 308 (0)	360 308 (0)	400 308 (+40 000)	360 308 (0)
670	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet						
	1 Driftsutgifter	377 140	377 140 (0)	382 140 (+5 000)	246 995 (-130 145)	405 140 (+28 000)	403 820 (+26 680)
671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere						
	60 Integreringstilskudd	23 627 135	23 627 135 (0)	23 627 135 (0)	19 832 760 (-3 794 375)	24 099 135 (+472 000)	24 099 135 (+472 000)
	61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger	1 788 725	1 788 725 (0)	1 788 725 (0)	1 502 475 (-286 250)	1 808 725 (+20 000)	1 788 725 (0)
	62 Kommunale integreringstiltak	291 393	291 393 (0)	326 443 (+35 050)	266 393 (-25 000)	308 393 (+17 000)	506 393 (+215 000)
	71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	217 493	217 493 (0)	237 493 (+20 000)	47 493 (-170 000)	267 493 (+50 000)	226 493 (+9 000)
672	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere						
	21 Spesielle driftsutgifter	85 665	85 665 (0)	85 665 (0)	85 665 (0)	85 665 (0)	125 595 (+39 930)
	60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	2 262 211	2 262 211 (0)	2 262 211 (0)	1 872 836 (-389 375)	2 306 211 (+44 000)	2 262 211 (0)
	Sum utgifter rammeområde 6	43 205 449	43 304 449 (+99 000)	43 127 600 (-77 849)	37 531 813 (-5 673 636)	44 825 449 (+1 620 000)	44 810 099 (+1 604 650)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
Inntekter rammeområde 6 (i tusen kroner)							
5615	Husbanken						
	80 Renter	5 581 000	5 602 000 (+21 000)	5 581 000 (0)	5 581 000 (0)	5 584 000 (+3 000)	5 581 000 (0)
	Sum inntekter rammeområde 6	9 359 878	9 380 878 (+21 000)	9 359 878 (0)	9 359 878 (0)	9 362 878 (+3 000)	9 359 878 (0)
	Sum netto rammeområde 6	33 845 571	33 923 571 (+78 000)	33 767 722 (-77 849)	28 171 935 (-5 673 636)	35 462 571 (+1 617 000)	35 450 221 (+1 604 650)

5. Rammeområde 18 – Rammeoverføringer til kommune-sektoren mv.

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2023–2024) for rammeområde 18. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 18

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023–2024)
Utgifter			
<i>Kommunal- og distriktsdepartementet</i>			
571		Rammetilskudd til kommuner	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 165 000
	60	Innbyggertilskudd	169 718 456 000
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	874 619 000
	62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 429 852 000
	64	Skjønnstilskudd.....	1 000 000 000
	65	Regionsentertilskudd	221 555 000
	66	Veksttilskudd	282 395 000
	67	Storbytilskudd.....	671 333 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd	47 616 308 000
	62	Nord-Norge-tilskudd	773 174 000
573		Kommunestruktur	
	62	Delingskostnader.....	213 674 000
575		Ressurskrevende tjenester	
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	12 983 505 000
	61	Tilleggskompensasjon.....	88 409 000
578		Valgdirektoratet	
	1	Driftsutgifter.....	61 265 000
Sum utgifter rammeområde 18			236 957 710 000
Netto rammeområde 18			236 957 710 000

5.1 Innledning

Komiteen viser til Stortingets vedtak 4. desember 2023, der netto utgiftsramme for rammeområde 18 er fastsatt til 238 151 010 000 kroner.

For nærmere omtale av de enkelte poster vises det til Prop. 1 S (2023–2024) Kommunal- og distriktsdepartementet.

5.2 Generelle merknader

5.2.1 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET, SENTERPARTIET OG SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til partienes generelle merknad under rammeområde 1.

5.2.2 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener barnehage, skole, eldreomsorg og helsetjenester er viktig i folks hverdag og det viktigste man kan bruke fellesskapets penger på. For å bygge ut og styrke disse tjenestene mener disse medlemmer at det trengs en sterk og forutsigbar kommuneøkonomi. Når mange merker høyere priser og renter i hverdagen, mener disse medlemmer at det er viktig å sikre gode velferdstjenester for alle i Norge. Disse medlemmer peker på at kommunene har krevende og viktige oppgaver som skal løses for å gi folk en bedre hverdag. For at folk skal kunne leve gode liv i hele landet, anser disse medlemmer det som en forutsetning at kommunene har en god og forutsigbar økonomi. Disse medlemmer viser også til at fylkeskommunene har viktige oppgaver knyttet til fylkesvei, kollektivtransport, båt og ferje, tannhelse, videregående

skole og som samfunnsutviklere. En grunnleggende forutsetning for at det fortsatt skal bo folk i hele landet, er at det skal være gode tjenester der folk bor. Videre viser disse medlemmer til at nytt inntektssystem for fylkeskommuner trer i kraft fra 2024, tilpasset endret fylkesstruktur fra og med 2024.

Disse medlemmer viser til at kommunenes inntekter for 2024 er foreslått å øke mer enn varslet i kommuneproposisjonen for 2024. Økningen i inntekter kommer av at veksten i sektorens samlede pensjonskostnader nå anslås høyere enn i kommuneproposisjonen. Veksten i demografi- og pensjonskostnader anslås nå til om lag 5,9 mrd. kroner, men ble varslet å være 5,1 mrd. kroner. Disse medlemmer mener det er riktig og viktig av regjeringen å følge opp sin lovnad fra kommuneproposisjonen og følge opp merkostnadene til demografi og/eller pensjon som endte utenfor det varslede intervallet.

Disse medlemmer vil videre understreke viktigheten av at regjeringspartiene og budsjettpartner Sosialistisk Venstreparti har prioritert velferd i budsjettet med flere styrkinger som gir bedre velferd i Kommune-Norge, som billigere barnehage, gratis SFO, en tannhelsereform der flere får billigere tannhelsehjelp, økt bostøtte og sosialhjelp. Disse medlemmer mener det er viktig at dette budsjettet ivaretar de svakeste og mest sårbare i samfunnet. Der har kommunene en sentral rolle.

5.2.3 GENERELLE MERKNADER FRA HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre understreker viktigheten av et levende lokaldemokrati og mener at kommunene er grunnmuren i det norske demokratiet og de fremste leverandører av velferdstjenester i folks hverdag. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er derfor et viktig fundament for det norske velferds-samfunnet og noe av det viktigste Stortinget kan bidra med i hverdagslivet til enkeltpersoner og familier. Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren gjennomgående hadde en god realvekst i de årene regjeringen Solberg styrte. Det har bidratt til at kommunene har bygget opp betydelige disposisjonsfond. Disse medlemmer viser til at kommunesektoren derfor er godt stilt til å håndtere økte utgifter selv om det er stor variasjon mellom kommunene. Disse medlemmer understreker at kommunesektoren har et godt økonomisk fundament for å møte fremtidens utfordringer. Disse medlemmer vil peke på tydelige demografiske utviklingstrekk som betyr at kommunene også i årene fremover må være forberedt på store omstillinger. Kommunereformen har bidratt til å styrke en god del kommuner, men fortsatt vil det være mange små kommuner som vil være sårbare i møtet med de krav og forventninger dagens samfunn stiller. Fra 2020 ble antallet kommuner redusert med 17 pst. fra 428 til 356 kommuner. Dette har gitt større fagmiljøer og mer hensiktsmes-

sige løsninger rundt organisering av kommunens tjenester.

Disse medlemmer viser til at det fra 1. januar 2020 er 11 fylker i Norge, og at ingen fylkeskommune har under 240 000 innbyggere. Disse medlemmer mener at vedtaket om å dele opp tre av fylkeskommunene til syv nye er svært uheldig og spesielt viser utredningene for disse oppdelingene at det vil påvirke tjenesteproduksjonen og tilbudet til innbyggerne negativt. Disse medlemmer mener på et prinsipielt grunnlag at fylkeskommunen må legges ned, og at det holder med to forvaltningsnivåer i Norge: stat og kommune. En viktig faktor for å kunne fordele oppgavene mellom stat og kommune, og dermed legge ned fylkeskommunene, er å fortsette arbeidet for større og mer robuste kommuner med tilgang på god fagkompetanse.

5.2.4 GENERELLE MERKNADER FRA FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at kommunene er grunnmuren i det norske demokratiet og de fremste leverandører av velferdstjenester i folks hverdag. Disse medlemmer ønsker sterke kommuner som kan være en positiv bidragsyter for folk sitt liv, enten ved å sørge for gode tjenester eller legge til rette for aktivitet.

Fortsatt styrking av kommuneøkonomien

Disse medlemmer viser til viktigheten av at kommunene er i stand til å levere gode tjenester. Disse medlemmer ønsker at mer av kommunen sine inntekter skal komme fra næringsliv og folk lokalt og mindre som overføringer fra staten. På den måten sikres det at det er kopling mellom lokal verdiskaping og lokale inntekter. Men også at fokuset handler om å tiltrekke seg næringsliv og folk fremfor fokus på å øke overføringene. Landet viser tydelige demografiske utviklingstrekk som betyr at kommunene også i årene fremover må være forberedt på store omstillinger. Staten må lage gode digitale virkemidler, slik at effektivisering av offentlig sektor blir mulig. Det er et stort uutnyttet effektiviseringspotensial. Kommunereformen har bidratt til å styrke en god del kommuner, men fortsatt vil landet ha mange små kommuner som vil være sårbare i møte med de krav og forventninger dagens samfunn stiller. Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren gjennomgående har hatt en god realvekst i de siste årene, og at man nå har lavt antall kommuner på den såkalte ROBEK-listen. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å fortsette arbeidet med å stimulere til god skattevekst i kommunene ved å legge til rette for verdiskaping, særlig i distriktene. Disse medlemmer viser til at svært mange kommuner opplever at 2024-budsjettet lokalt er krevende og vanskeligere å lage enn på mange år.

Familien trenger det private barnehagetilbudet

Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag om å kutte i pensjonstilskuddet til de private barnehagene er en målrettet giftpil inn i de private barnehagene. Dette forslaget vil sette en rekke private barnehager i fare for konkurs. Private barnehager er et viktig supplement til de kommunale barnehagene, og foreldre med barn i de private barnehagene er mer fornøyde enn foreldre med barn i de kommunale barnehagene. Disse medlemmer ønsker en fullstendig gjennomgang av finansieringen av de private barnehagene. Derfor vil det være helt feil å trekke ut ett av elementene i denne finansieringen og gjøre endringer i den, før man ser hele systemet i sammenheng. Disse medlemmer kan ikke akseptere dette kuttet, og prioriterer derfor å reversere regjeringens kuttforslag. Videre er regjeringspartienes ambisjon om å tvangskommunalisere effektive og godt fungerende private tjenester å gå helt feil retning. Dette vil ødelegge mangfoldet i ulike tjenester og det vil koste skattebetalerne dyrt om kommunene skal kjøpe opp det som i dag, med fordel, drives privat.

Kutt i unødvendige skatter og avgifter

Disse medlemmer vil vise til at mange husstander sliter økonomisk, og at eiendomsskatten er en belastning. Dette er en god grunn for kommunene til å fjerne eiendomsskatten. Disse medlemmer viser til at da Fremskrittspartiet satt i regjering, ble makssatsen for eiendomsskatt redusert fra 7 til 4 promille, altså en reduksjon på over 40 pst. Disse medlemmer viser til Dokument 8:187 L (2022–2023), Innst. 343 L (2022–2023), hvor Fremskrittspartiet fremmet forslag om å fjerne kommunenes mulighet til å kreve inn eiendomsskatt.

Sikre gode og rimelige kollektivtilbud i distriktene

Disse medlemmer vil legge til rette for fergeavløsning ved å legge til rette for mer bygging av bruer der det er mulighet for det. Disse medlemmer viser til at det finnes og har vært målrettede ordninger for fylkeskommunene for å vedlikeholde og investere i fylkesveinettet. Disse medlemmer vil styrke disse ordningene, slik at fylkeskommunene kan gjøre flere investeringer og vedlikeholde veinettet i større grad enn i dag.

Norske verdier skapes i distriktene

Disse medlemmer vil styrke det lokale handlingsrommet med å la kommunene forvalte større deler av skatteinntektene og skatteinnkreving. Distriktene vil ha en større egeninteresse av vekst dersom de får beholde mer av egne midler. Distrikts-Norge er rikt på areal med kystlinje, fjell og skog. Dette er arealer som kommuner, næring og privatpersoner må få forvalte uten overstyring fra staten og Statsforvalteren. Distriktene trenger ikke bistand fra byene om de får råde over egne inntekter og arealer. Bygging i strandsonen og særlig lokale kutt i formuesskatten er avgjørende tiltak for å til-

trekke næringslivet til å etablere seg i usentrale strøk. Disse medlemmer mener formuesskatten skal fjernes i sin helhet, men at kommunene i større grad må få styre over nødvendige skatteutt uten at det påvirker skatteutjevningen. Disse medlemmer vil fjerne Statsforvalterens innsigelsesmulighet i areal-, plan- og bygningslovgivningen. Disse medlemmer vil styrke eiendomsretten ved å fjerne boplikten og fjerne Statens vegvesens innsigelsesrett i arealsaker. Disse medlemmer vil endre skatteutjevningssystemet, slik at kommunene selv kan velge å kutte i formuesskatten uten at det påvirker resten av landets kommuner. Det er viktig å la kommunene sitte igjen med mer av verdiene de selv skaper. Disse medlemmer ser at det er nødvendig med en kritisk gjennomgang av vernebestemmelser for å forenkle lovverket og legge til rette for vekst uten for mange hindringer. Å sette et tak på byggesaksgebyrer ut ifra de mest effektive kommunene, er en nødvendighet for å stimulere til vekst og utvikling.

5.2.5 GENERELLE MERKNADER FRA SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Norge er et land med relativt små forskjeller, en sterk velferdsstat, høy arbeidsdeltakelse blant begge kjønn, sterke fagforeninger og en stabil økonomi. Dette har gjort Norge til et av verdens beste land å bo i.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har fremmet et alternativt budsjettforslag for 2024 som vil verne om dette, ved å foreslå kraftfulle tiltak for å redusere forskjellene og med viktige løft for velferden og fellesskapet. Dette medlem viser til regjeringens varslede omlegging av inntektssystemet til kommunene i 2024. Dette medlem mener det er viktig med et inntektssystem som utjevner forskjeller. I tillegg er det viktig å utforme et inntektssystem som tar inn over seg at Norge må være en del av klimaløsningen, ikke klimaproblemet. Skal Norge nå sine klimamål er det viktig at fylkeskommunenes inntektssystem tar høyde for og kompenserer for ekstraordinære kostnader forbundet med å innføre utslippsfrie løsninger, slik at fylkenes anbud kan gå ut med utslippskrav.

Dette medlem mener at offentlige anskaffelser er et avgjørende virkemiddel for å drive fram nye innovasjoner fra norsk næringsliv og bedre tjenester for innbyggerne. Det er viktig at offentlige etater og virksomheter bruker anskaffelser som et strategisk virkemiddel for å oppnå en bærekraftig miljøutvikling og stimulering av lokalt og regionalt næringsliv. Det offentlige er en meget stor innkjøper av varer og innenfor bygg og anlegg. Det er derfor nødvendig at det i alle relevante tildelingsbrev, rundskriv, lovverk, anbud og bevilgninger gis klare føringer om å gjøre innkjøpene grønnere. Dette medlem mener regjeringen må

forplikte seg til å følge opp dette i egen virksomhet. I en overgangsfase kan det bety økte kostnader, og det forutsettes at regjeringen tar høyde for dette også i rammene som foreslås i Kommuneproposisjonen for 2025. Tilsvarende føringer om å gjøre innkjøpene bærekraftige må også legges overfor kommuner og fylker.

5.2.6 GENERELLE MERKNADER FRA RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til at illusjonen om at Norge er et land med små forskjeller slår sprekker. Den pågående priskrisen, høy inflasjon og skyhøye renter har vist at det er store forskjeller mellom de som har mest og de som nå sliter med å få endene til å møtes, eller de som allerede slet fra før. Dette medlem viser at 600 000 nordmenn gruer seg til jul ifølge UNICEF Norges sin årlige juleundersøkelse og dette medlem mener det er alarmerende tall. Dette medlem viser videre til at flere frivillige organisasjoner som blant annet bidrar med matutdeling til mennesker som har dårlig råd, har merket en enorm pågang de siste årene. Mange av de som nå sliter økonomisk, er familier som tidligere hadde en grei økonomi, men som grunnet prisøkning og renter ikke lenger får husholdningsøkonomien til å gå rundt.

Dette medlem viser derfor til Rødts alternative statsbudsjett for 2024 der Rødt viser en rettferdig vei ut av forskjellskrise. Dette medlem viser til at Rødt gjennom sitt alternative budsjett viser at det går an å gi folk bedre økonomi og kutte i regningsbunken samtidig som Norge fører en offensiv klimapolitikk, gir kommunene et løft og styrker sikkerheten til befolkningen. Dette medlem mener at kommunene er hjertet i vår felles velferd og et av våre viktigste verktøy i kampen mot Forskjells-Norge. Dette medlem mener alle skal kunne leve et godt liv uavhengig av hva de har på konto eller hvor de bor. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, hvor kommuneøkonomien er en av de tyngste satsningene.

Trang økonomi i mange kommuner resulterer ofte i kutt og sentralisering av tjenestene til innbyggerne. Dette medlem mener at kommunene må settes i stand til å tilby gode tjenester for folk i hele landet. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024 som styrker kommunene med over 9 mrd. kroner, hvorav 3 mrd. kroner er frie inntekter. Dette medlem har stor tillit til at kommunene selv vet hva innbyggerne deres trenger mest, om det så er flere ansatte i eldreomsorgen, styrke hele laget i skolen eller bygge en ny barnehage.

I dagens priskrise er det viktig med målrettede tiltak for å sørge for at vanlige folk får det bedre. Dette medlem viser til at i Rødts alternative statsbudsjett for 2024 settes det av midler til å øke sosialhjelpen og styrke bostøtteordninga. Dette medlem viser til at i Rødts al-

ternative statsbudsjett blir det satset på toppet bemaning i barnehagene og Rødt setter av penger til flere lærere og miljøarbeidere i skolen. Dette medlem viser til at i Rødts alternative statsbudsjett blir innslagspunktet for ressurskrevende tjenester senket, noe som er viktig for å ivareta innbyggerne som trenger det mest. I Rødts alternative statsbudsjett blir det satt av midler til et søkbart fond for kommunene til oppkjøp av strandsoneareal og midler til ulovlighetsoppfølging i strandsona til det beste for folk og natur. Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative budsjett også har foreslått at det bevilges penger til å styrke kompetansen og kapasiteten om arealforvaltning, natur og friluftsliv i kommunene.

Dette medlem er av den oppfatning at fylkeskommunene spiller en stor rolle i å skape gode lokalsamfunn landet rundt. Dette medlem viser til at Rødt har vært sterke motstandere av regjeringen Solbergs kommune- og regionreform og forkjempere for at makta skal flyttes nærmere folk. Dette medlem mener derfor det er veldig bra at Norge igjen får flere fylkeskommuner fra 1. januar 2024 slik at lokaldemokratiet styrkes.

Dette medlem viser til det store vedlikeholds- etterslepet på fylkesveier. Derfor setter Rødt i sitt alternative statsbudsjett for 2024 av penger for å ta igjen noe av dette etterslepet. Dette medlem viser til at tannhelsetjenesten, kultur, folkehelsearbeid og videregående opplæring krever betydelig mer penger i årene fremover. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024 der det blir satt av penger til å styrke de frie inntektene til fylkeskommunene med 600 mill. kroner. Dette medlem viser til at Rødt i tillegg foreslår 1 mrd. kroner til å ruste opp fylkesveiene, og setter av penger til å innføre gratis hurtigbåter til øysamfunn uten fastlandsforbindelse og reduserer billettprisene med 50 pst. for øvrige båtruter.

5.3 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 18

Kapitler under Kommunal- og distriktsdepartementet

5.3.1 KAP. 571 RAMMETILSKUDD TIL KOMMUNER

Komiteen viser til at kommunale tjenester som eldreomsorg, skole, barnehage og helsetjenester er tjenester alle innbyggere er avhengig av i løpet av livet. De siste årene har det vært gjennomført en rekke endringer i inntektssystemet som har gitt ulike utslag i kommunene. Komiteen viser til at det er nødvendig med jevnlig og helhetlige gjennomganger av inntektssystemet til kommunene, med mål om at alle innbyggere skal ha et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bakgrunn, lommebok og hvor de bor. Komiteen viser videre til at re-

gjeringen har varslet at det skal komme en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet i form av en melding til Stortinget våren 2024, jf. Prop. 112 S (2022–2023).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener at en god og forutsigbar kommuneøkonomi er avgjørende for at kommunene skal kunne levere de tjenestene som innbyggerne forventer og har krav på i hverdagen. Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren gjennomgående hadde en god realvekst i de årene regjeringen Solberg styrte. Disse medlemmer viser videre til at disposisjonsfondene for alle kommuner samlet har vokst fra 22,8 mrd. kroner i 2013, til 82,8 mrd. kroner i 2022. Disse medlemmer viser til at som følge av gode driftsresultater de senere årene, har antall kommuner i ROBEK gått kraftig ned. I august 2023 var kun 12 kommuner registrert i ROBEK. Til sammenligning var tallet 46 i 2013. Disse medlemmer mener at frie inntekter i hovedsak bør fordeles etter objektive kriterier og ikke kriterier som legger føringer på kommunens prioriteringer lokalt.

5.3.1.1 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen går til forskning og utredning om kommuneøkonomi, kommunelova og annet juridisk rammeverk m.m. Komiteen viser videre til partienes generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

5.3.1.2 Post 60 Innbyggertilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024) Grønt hefte (H-2548 N), og videre til partienes generelle merknader.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke den årlige minstesatsen for mottakere av kvalifiseringsstønad med 5 000 kroner fra 1. juli, tilsvarende 0,041 G. Satsen for personer under 25 år er fremdeles 2/3 av ordinær sats. Flertallet foreslår derfor at kap. 571 post 60 økes med 17 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Flertallet viser til at det i budsjettforliket er foreslått å gi gratis deltids plass (12 timer per uke) på SFO til 3. klassinger. Flertallet foreslår derfor at kap. 571 post 60 økes med 856,3 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Flertallet viser til at utvidelse av gratis deltids plass for første- og andreklassinger har vært et attraktivt tilbud som har ført til økt deltakelse. Med utvidelse til å omfatte tredjeklassingene vil flertallet oppfordre regjeringen til å fremover vurdere behovet for en opptrapping av bemanningen for å sikre kvalitet og kompetanse

i hele skolefritidsordningen. Økt behov for bemanning må ses i sammenheng med den reelle bruken av tilbudet.

Flertallet foreslår på denne bakgrunn en samlet økning på kap. 571 post 60 med 873,3 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at frie inntekter i hovedsak bør fordeles etter objektive kriterier og ikke kriterier som legger føringer på kommunens prioriteringer lokalt. Disse medlemmer viser derfor til Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å la kommunene bruke midlene som har vært bundet til antall skoler fritt, for å heve kvaliteten i skolen. Disse medlemmer mener det er viktigere at kommunene bruker sine midler på å utvikle kvaliteten i skolen istedenfor å bruke penger på å opprettholde flest mulig skoler.

Disse medlemmer viser til at det er viktig å sikre dem som trenger det mest, billigere barnehage. Derfor foreslås det å prisjustere barnetrygdens satser fra 1. januar, og at satsen for barn under seks år økes med ytterligere 1 000 kroner i måneden fra 1. august. Satsen for makspris på barnehage opprettholdes på et 2023-nivå. Disse medlemmer viser til at det er flere barnetrygdmottakere enn brukere av barnehagen og derfor vil flere komme bedre eller like godt ut av Høyres alternative budsjett ved å få økt barnetrygd. Disse medlemmer viser videre til at Høyre foreslår å øke grensen for gratis kjernetid i barnehagen fra 642 700 til 800 000 kroner i samlet inntekt før skatt. Dette vil gjøre at 13 500 flere barn får lavere barnehagepris. Disse medlemmer viser til at Høyre i tillegg foreslår å fase inn rett til barnehageplass for barn født i desember. Disse medlemmer mener at disse tiltakene vil ha flere positive konsekvenser gjennom at færre trenger å ta ulønnet permisjon for å være hjemme med barn, og at flere foreldre kan komme raskere tilbake i arbeid. Disse medlemmer mener også at det å få flere barn med innvandrerbakgrunn i barnehagen vil bidra positivt til både integrering og å få flere kvinner med innvandrerbakgrunn i arbeid.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg gjennomførte flere tiltak for å styrke realfagene i skolen. For 2022 ble denne satsingen foreslått forsterket gjennom en ekstra time naturfag på ungdomsskolen, men regjeringen Støre kuttet dette forslaget. Disse medlemmer mener det er behov for en ny satsing på ungdomsskolen for å gi elevene en mer tilpasset og praktisk opplæring. Fagfornyelsen legger godt til rette for det. Den nye læreplanen i naturfag legger vekt på at faget skal bli mer praktisk og utforskende. Målet med en ekstra naturfagtime er å gi mer tid til opplæringen i naturfag, og å heve elevenes resultater i faget. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2024 hvor det foreslås å styrke satsingen på naturfag

med en ekstra uketide, og dermed øke innbyggertilskuddet til kommunene med 120 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett 2024, der bevilgningen på post 60 reduseres med 2 579,8 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024 hvor kommunesektoren foreslås tilført mer midler. Disse medlemmer viser til at disse midlene går til at kommunene kan løse flere av Statsforvalterens oppgaver. Disse medlemmer mener det er viktig å sikre de private barnehagene, både små og store, kommersielle og ideelle. Private barnehager sparer skattebetalingene for flere mrd. kroner og gir økt kvalitet og valgfrihet. Det er et godt samspill mellom private aktører og det offentlige, der private står for omtrent halvparten av tilbudet nasjonalt.

Disse medlemmer viser til at private barnehager ikke får dekket pensjonskostnadene sine. Miksen mellom kommunale, ideelle og private barnehager har vært suksessen til nær sagt full barnehagedekning. Disse medlemmer er opptatt av kvaliteten som gis, ikke hvem som driver barnehagen. Disse medlemmer mener reell likebehandling av de private barnehagene er en forutsetning for et godt og rettferdig barnehagetilbud. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024, der det foreslås en økning på 600 mill. kroner til kommunene sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at kommunene over tid er blitt underfinansiert og viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, hvor kommunenes frie inntekter er foreslått økt med totalt 3 000 mill. kroner. Dette medlem viser også til at det blir foreslått totalt 3 583 mill. kroner til ulike øremerkede satsninger, hvor de største er skolemat i hele grunnskolen fra neste skoleår, økte sosialhjelpssatser og økt bemanning i barnehager. Dette medlem viser til at mange kommuner signaliserer at de sliter med de økonomiske konsekvensene som følge av implementeringen av barnevernsreformen. Dette medlem deler bekymringene for de økonomiske utfordringene dette gir særlig for de mindre folkerike kommunene.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en evaluering av barnevernsreformen og av hvordan reformen har påvirket norske kommuners økonomi og tilbud av tjenester.»

Dette medlem vil framheve at barnehagesektoren opplever en bemanningskrise. Hverdagens realitet

består av høyt arbeidspress, ikke lovpålagt bemanning hele dagen og høy vikarbruk. Dette medlem vil understreke alvoret i at Utdanningsforbundet i år offentliggjorde en undersøkelse som dokumenterer at én av tre barnehagelærere vurderer å slutte. De ansatte beskriver en hverdag hvor de opplever å ikke strekke til og det er et høyt sykefravær i sektoren.

God kvalitet i barnehagen er avhengig av barnehagefaglig kompetanse og god bemanning. Dette medlem viser derfor til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der det foreslås å bevilge 900 mill. kroner til å fase inn toppet grunnbemanning, der alle barnehager med mer enn 50 barn får én ekstra pedagog eller fagarbeider i 2024.

Dette medlem viser til at erfaringene med denne modellen så langt viser at sykefraværet går ned og stabiliteten for barna øker.

Dette medlem viser til at dagens modell for pensjonstilskudd til private barnehager fører til både underdekning og overdekning av reelle utgifter. Barnehager med ansatte med lang ansiennitet og høye utgifter får ikke dekket sine behov, imens nyere barnehager med en yngre ansattgruppe har høyere kompensasjon enn de trenger. Storberget-utvalget foreslo i 2021 å innføre krone-for-krone-dekning av pensjon til barnehageansatte. Dette medlem viser til Finansdepartementets budsjettsvar, der det framkommer at dette ville gitt en besparelse på 494 mill. kroner for 2024, og at dette foreslås innført i Rødts alternative statsbudsjett for 2024.

Dette medlem vil understreke at næringsrik og nok mat er en forutsetning for at barn skal kunne lære og utvikle seg. I dag lever 11 pst. av alle barn i Norge i lavinntektsfamilier, og mange familier har faktisk ikke nok mat. Dette medlem viser til at ny forskning fra Fafo viser at flertallet av de som står i matkø, har barn. Levekostnadene i hele landet har økt dramatisk, til bolig, strøm, drivstoff – og mat.

Dette medlem viser til at mange av de store byene har gjennomgått et borgerlig maktskifte, og at gratis skolemåltid avvikles der det har vært under innfasing eller utprøving, til fordel for «frie midler» til skolene. Dette setter i realiteten den enkelte rektor i en situasjon der de må velge mellom mat og bedre bemanning, noe dette medlem finner beklagelig. Videre ønsker dette medlem å vise til Hurdalsplattformen, der gratis skolemat er et uttalt mål. Rødt har støttet dette, og viser til Rødts alternative statsbudsjett, der det er foreslått 1 209 mill. kroner til gratis skolemåltid for alle barn på 1. til 10. trinn fra høsten 2024.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er viktigere å prioritere kunnskap og kvalitet i skolen fremfor et gratis skolemåltid til alle.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at bemanningssituasjonen i grunnskolen gjør det krevende å

følge opp elevene faglig og psykososialt. Lærernormen regulerer hvor mange elever det kan være per lærer, men andre yrkesgrupper i skolen er ikke tilsvarende regulert. Det gjør dem svært utsatt når kommuner med svak økonomi må kutte i skolebudsjettene. Dette medlem vil understreke at dette fører til overbelastning på både undervisningspersonalet og andre ansatte, og at den eneste måten å avlaste på er å bemanne opp. Kontaktlærere er særlig utsatt blant lærerne, fordi oppfølgingen av elevene er mer omfattende enn den avsatte tiden gir inntrykk av.

Dette medlem vil videre understreke at de mest sårbare elevene trenger støttepersonalet i skolen aller mest. For eksempel har lærerorganisasjonene i Oslo i mange år beskrevet hvordan spesialpedagoger rutinemessig blir brukt som vikarer for klasselærere, men at det ikke settes inn vikar for spesialpedagogen, så ingen gjør den jobben. Summen av dette gjør at de mest sårbare elevene får et dårlig og mangelfullt tilbud.

Dette medlem viser derfor til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der det er foreslått midler til 150 flere miljøarbeidere og spesialpedagoger inn i grunnskolen, og 100 flere stillinger i PP-tjenesten, samt oppbemanning av undervisningspersonale, nok til å frigjøre i snitt 15 min. mer til kontaktlærere daglig.

5.3.1.3 Post 61 Distriktstilskudd Sør-Norge

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og de respektive partiers generelle merknader.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, hvor posten totalt foreslås økt med 132 mill. kroner.

5.3.1.4 Post 62 Distriktstilskudd Nord-Norge

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og de respektive partiers generelle merknader.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, hvor posten økes med 368 mill. kroner.

5.3.1.5 Post 64 Skjønnstilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024) og merker seg at regjeringen vil komme med forslag til tilleggsbevilgning i nysaldering av statsbudsjettet for 2023 som følge av ekstremværet «Hans».

5.3.1.6 Post 65 Regionsentertilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

5.3.1.7 Post 66 Veksttilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

5.3.1.8 Post 67 Storbytilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024), de respektive partiers generelle merknader og har ingen øvrige merknader.

5.3.2 KAP. 572 RAMMETILSKUDD TIL FYLKESKOMMUNER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at fylkeskommunene blant annet har ansvaret for videregående opplæring, lokal kollektivtransport, fylkesveier, tannhelse, regional utvikling og kulturoppgaver. Fylkeskommunen er samfunnsutvikler, myndighetsutøver og et demokratisk regionalt forvaltningsnivå. Disse medlemmer viser til at fylkeskommunene under regjeringen Solberg har hatt gode økonomiske resultater, og viser videre til økt rammetilskudd og handlingsrom til fylkeskommunene de siste årene. Disse medlemmer viser til at fylkeskommunenes disposisjonsfond har økt fra 7,3 mrd. kroner i 2013 til 28,8 mrd. kroner i 2022.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at fergeavløsningsordningen sikrer at flere øysamfunn får erstattet ferger med bro eller tunnel gjennom at staten istedenfor å subsidiere fergedrift hvert år fremover, gir et stort bidrag til bro eller tunnel over 45 år. Denne ordningen sikrer at det er økonomisk mulig å etablere disse sambandene.

Disse medlemmer ber regjeringen sørge for at ordningen blir gjort godt kjent for fylkeskommunene, og at henvendelser håndteres raskt slik at man kan få erstatta flere ferger med broer og tunneler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen til revidert nasjonalbudsjett 2024 vurdere å innlemme båtruter til øysamfunn uten omkjøringsvei i gratisfergeordningen.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, merker seg at Høyre og Fremskrittspartiet kutter i bevilgningene til fylkeskommunen. Flertallet mener fylkeskommunen har viktige oppgaver knyttet til fylkesvei, kollektivtransport, båt og ferje, tannhelse, videregående skole og som samfunnsutviklere. En grunnleggende forutsetning for at det fortsatt skal bo folk i hele landet, er at det skal være gode tjenester der folk bor. Flertallet mener det er

uklokt å nedprioritere fylkeskommunenes økonomiske rammer, slik Høyre og Fremskrittspartiet ønsker.

5.3.2.1 Post 60 Innbyggertilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke bevilgningen til barnevernet i Oslo med 20 mill. kroner.

Flertallet viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke bevilgningen til fylkeskommunal tannhelse med 300 mill. kroner.

Flertallet viser til at det i dag bare er 15 pst. av de eldre som har rett på tannhelse i den offentlige tannhelsetjenesten som benytter seg av tilbudet. Det økte tilskuddet til den offentlige tannhelsetjenesten skal derfor inkludere et oppsøkende og aktivt arbeid for å sikre at personer som har rett på tannhelsetjenester, får det. Dette kan inkludere tiltak som innkalling og samarbeid med kommunen om transport, og at de med rettigheter i den offentlige tannhelsetjenesten får informasjon om sine rettigheter på SMS, brev eller på annen egnet måte i løpet av 2024.

Flertallet foreslår på denne bakgrunn en samlet økning på kap. 572 post 60 med 320 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at fylkeskommunenes disposisjonsfond har økt fra 7,3 mrd. kroner i 2013 til 28,8 mrd. kroner i 2022. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024 der det foreslås en engangsreduksjon av innbyggertilskuddet til fylkeskommunene på 1 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at fylkeskommunene kan vise til gode økonomiske resultater de siste årene og at disposisjonsfondene har økt. Disse medlemmer mener derfor at i en tid der rentene øker og matprisene og bokostnadene blir høyere, er det viktigere å prioritere tiltak til enkeltpersoner enn å øke disposisjonsfondene til fylkeskommunene enda mer.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har foreslått gratis ferje på trafikksvake samband med under 100 000 passasjerer årlig. Disse medlemmer vil heller redusere takstene for å gi bedre tilbud til flere.

Disse medlemmer mener at det er viktigere å prioritere ventetiden fremfor å innføre gratis og halv pris hos tannlegen for nye aldersgrupper. Tannbehandling er allerede gratis for én av fire innbyggere, inkludert blant annet barn og unge, personer med ruslidelser og dem som får hjemmesykepleie. I tillegg har mennesker som har ulike tannlidelser, gode ordninger med blant annet reduserte priser. Disse medlemmer viser til

Høyres alternative statsbudsjett for 2024 der 420 mill. kroner foreslås prioritert fra tannhelse til sykehus.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, der bevilgningen på post 60 foreslås redusert med 1 645 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positive til at mange ferger har blitt gratis, men er fremdeles overraska over at man skiller mellom båtruter og fergeruter. Mange samfunn, og spesielt småsamfunn, blir betjent med båtruter istedenfor fergeruter, og det fremstår som merkelig at disse småsamfunnene skal ha store utgifter til transport. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, der det foreslås 133 mill. kroner til gratis båtruter til øysamfunn uten fastlandsforbindelse.

Disse medlemmer mener at byråkratiet må reduseres og det lokale selvstyret må løftes frem. Disse medlemmer mener Norge kan klare seg med to administrative nivåer, stat og kommune. Oppgavene fylkeskommunen i dag løser, kan flyttes til kommunene, de private eller staten der det er mest hensiktsmessig. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2024, der det foreslås å redusere overføringene til fylkeskommunen med 1,2 mrd. kroner, hvor målet er å legge ned fylkeskommunen i 2027. Disse medlemmer vil påpeke at kuttet vil gå utover administrasjon og politikerlønninger/godtgjørelser, ikke drift av tjenester.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, hvor posten foreslås økt med totalt 3002 mill. kroner. Av dette er 600 mill. kroner en økning i fylkeskommunenes frie inntekter utover regjeringens forslag til statsbudsjett. Dette medlem viser til at Rødt også setter av penger til flere store nysatsninger, blant annet 2 mrd. kroner til å redusere alle lokale kollektivpriser med i snitt 25 pst. over hele landet og 300 mill. kroner til å innføre gratis eller rabatterte hurtigbåt etter samme regler som for gratis og rabatterte bilferge. Dette medlem er av den oppfatning at det er urimelig at hurtigbåter ikke skal inngå i ordningen med gratis ferge.

Dette medlem viser her også til Rødts alternative statsbudsjett for Rammeområde 17 – transport, hvor det foreslås 1 000 mill. kroner øremerket fylkesveier.

Dette medlem viser til at gode utstyrsparkeer er avgjørende for å sikre høy kvalitet og oppdatert faglighet i yrkesfagsopplæringen. I dag er det en kjensgjerning at flere yrkesfagskoler ikke har tilstrekkelige utstyrsparkeer. Dette medlem viser derfor til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, der det er foreslått 30 mill. kroner til fond for opprustning av verksted på yrkesfag.

Dette medlem er opptatt av at alle som går yrkesfag skal sikres læreplass og en reell mulighet til faktisk å fullføre sin utdanning. Hvert år opplever elever å få sin utdanning satt på pause, og dette gjelder særlig elever med innvanderbakgrunn eller lavt utdanna foreldre. Dette medlem mener derfor det er avgjørende å øke lærlingetilskuddet og slik øke incitamentet blant bedrifter til å ansette lærlinger, og viser til Rødts alternative statsbudsjett der det foreslås å øke lærlingetilskuddet med 2 500 kroner.

5.3.2.2 Post 62 Nord-Norge-tilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

5.3.3 KAP. 573 KOMMUNESTRUKTUR

Komiteen viser til at Stortinget ved behandlingen av Prop. 113 LS (2021–2022) og Prop. 127 S (2021–2022), jf. Innst. 451 L (2021–2022), Innst. 452 S (2021–2022) og Innst. 467 S (2021–2022), har vedtatt å dele fylkeskommunene Vestfold og Telemark, Troms og Finnmark og Viken, samt Ålesund kommune med virkning fra 1. januar 2024. Komiteen viser videre til at direkte delingskostnader vil bli kompensert gjennom en søknadsbasert ordning. Komiteen viser til at det foreslås en bevilgning på 213 mill. kroner i 2024.

5.3.3.1 Post 62 Delingskostnader

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til behandlingen av og merknader til Prop. 113 LS (2021–2022) i Innst. 452 S (2021–2022). Disse medlemmer mener at innholdet og kvaliteten i tjenestene er det viktigste for innbyggerne. Disse medlemmer påpeker at regjeringen heller velger å bruke menneskelige ressurser, tid og penger på reverseringer av viktige reformer. Disse medlemmer mener at samfunnets ressurser heller må prioriteres til de viktigste oppgavene og viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2024, der bevilgningen på post 62 foreslås kuttet med 213,674 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt registrerer at komiteens medlemmer fra Høyre har gjort det til sin farnesak å være motstandere av å løse opp tvangssammenlåtte kommuner og fylker. Dette medlem mener nærheten mellom lokalpolitikere som tar viktige beslutninger, og folk som påvirkes, er sentralt for å sikre best mulige beslutninger. Det innebærer også at innbyggerne får en reell mulighet til å delta i avgjørelser som gjelder hverdagen og livet deres. Dette medlem mener derfor det er gledelig at Troms, Finnmark, Buskerud, Østfold, Akershus, Vestfold og Telemark blir egne fylker igjen fra 1. januar 2024. Dette medlem viser ellers til at den totale prislappen på regjeringen Solbergs kommu-

ne- og regionreform er over 3,2 mrd. kroner, ifølge en artikkel i Kommunal Rapport 17. januar 2022.

5.3.4 KAP. 575 RESSURSKREVENDE TJENESTER

5.3.4.1 Post 60 Toppfinansieringsordning, overlagsbevilgning

Komiteen viser til at formålet med toppfinansieringstilskuddet for ressurskrevende tjenester er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. I Prop. 1 S (2023–2024) er det foreslått en bevilgning på 12 983,5 mill. kroner. Regjeringen foreslår å sette innslagspunktet til 1 608 000 kroner. Dette er en økning som tilsvarer den anslåtte lønnsveksten for 2023 på 5,4 pst.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, hvor posten økes med 136 mill. kroner. Dette medlem vil videre peke på at ordningens aldersgrense på 67 år slår uheldig ut for kommunene, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen igangsette en konsekvensutredning med mål om å innlemme brukere over 67 år i ordningen for ressurskrevende tjenester.»

5.3.4.2 Post 61 Tilleggskompensasjon

Komiteen viser til at formålet med tilleggskompensasjonen er å legge til rette for at mindre kommuner som har spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester, kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. Komiteen viser til at terskelverdien er beregnet til 5 300 kroner per innbygger for 2024. Den faktiske terskelverdien vil bli beregnet i forbindelse med Helsedirektoratets tildeling av tilskuddet sommeren 2024, og kan avvike fra denne beregningen. Komiteen merker seg at det blir foreslått en bevilgning på 88,4 mill. kroner, som er en økning på 5,6 mill. kroner fra saldert budsjett for 2023.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2024, hvor posten foreslås økt med 21 mill. kroner.

5.3.5 KAP. 578 VALGDIREKTORATET

5.3.5.1 Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2023–2024).

5.4 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger/alternative statsbudsjetter under rammeområde 18

64

Tabell 3a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 18. Bare poster med avvik er med. Avvikstall i parentes. Forslaget fra regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet har subsidiær tilslutning fra Sosialistisk Venstreparti, og er derfor komiteens tilråding. Øvrige forslag uttrykker alternativbudsjettene standpunkter.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
Utgifter rammeområde 18 (i tusen kroner)							
571	Rammetilskudd til kommuner						
	60 Innbyggertilskudd	169 718 456	170 591 756 (+873 300)	167 138 656 (-2 579 800)	170 318 456 (+600 000)	172 858 456 (+3 140 000)	175 639 406 (+5 920 950)
	61 Distriktstilskudd Sør-Norge	874 619	874 619 (0)	874 619 (0)	874 619 (0)	874 619 (0)	1 006 619 (+132 000)
	62 Distriktstilskudd Nord-Norge	2 429 852	2 429 852 (0)	2 429 852 (0)	2 429 852 (0)	2 429 852 (0)	2 797 852 (+368 000)
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner						
	60 Innbyggertilskudd	47 616 308	47 936 308 (+320 000)	45 971 308 (-1 645 000)	46 549 308 (-1 067 000)	49 083 308 (+1 467 000)	50 618 253 (+3 001 945)
573	Kommunestrukt-ur						
	62 Delingskostnader	213 674	213 674 (0)	0 (-213 674)	213 674 (0)	213 674 (0)	213 674 (0)
575	Ressurskrevende tjenester						
	60 Toppfinansieringsordning	12 983 505	12 983 505 (0)	12 983 505 (0)	12 983 505 (0)	13 283 505 (+300 000)	13 119 505 (+136 000)
	61 Tilleggskompensasjon	88 409	88 409 (0)	88 409 (0)	88 409 (0)	88 409 (0)	109 409 (+21 000)
Sum inntekter rammeområde 18		0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Sum netto rammeområde 18		236 957 710	238 151 010 (+1 193 300)	232 519 236 (-4 438 474)	236 490 710 (-467 000)	241 864 710 (+4 907 000)	246 537 605 (+9 579 895)

Inst. 16 S – 2023–2024

6. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen raskt legge frem en tiltaksplan for å sikre at bosettingstakten holdes oppe, for eksempel gjennom et forslag om å øke bevilgningene på kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak, post 76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Rødt:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen vurdere å gi strømstøtte til kulturhistoriske eiendommer og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utvide Merkur-ordningen til å omfatte servicehandel.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen vurdere situasjonen for småbutikkene i lys av strømprissituasjonen og vurdere å styrke og utvide Merkur-ordningen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen til revidert nasjonalbudsjett 2024 vurdere å innlemme båtruter til øysamfunn uten omkjøringsvei i gratisfergeordningen.

Forslag fra Rødt:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen lage en helhetlig plan for å ta tilbake privatiserte tjenester i egenregi i statlig sektor samt å pålegge statlige virksomheter å redusere bruken av private tilbydere på områder der virksomhetene kan utføre oppgaver med egne ansatte.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen kartlegge kommunenes behov for revidering av arealplanverket og komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan kommunene kan styrke kompetansen og saksbehandlingsskapasiteten om arealforvaltning, natur og friluftsliv i kommunene.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en evaluering av barnevernsreformen og av hvordan reformen har påvirket norske kommuners økonomi og tilbud av tjenester.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen igangsette en konsekvensutredning med mål om å innlemme brukere over 67 år i ordningen for ressurskrevende tjenester.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 1 (Statsforvaltning mv.)

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
				Utgifter
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	14 768 000	
	50	Det kongelige hoff	258 482 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff.....	6 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1 Apanasje	12 292 000	
20	Statsministerens kontor		
	1 Driftsutgifter.....	107 671 000	
21	Statsrådet		
	1 Driftsutgifter.....	180 299 000	
24	Regjeringsadvokaten		
	1 Driftsutgifter.....	119 438 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	16 553 000	
577	Tilskudd til de politiske partier		
	1 Driftsutgifter.....	7 891 000	
	70 Sentrale organisasjoner.....	364 019 000	
	71 Kommunale organisasjoner	39 201 000	
	73 Fylkesorganisasjoner.....	85 668 000	
	75 Fylkes ungdomsorganisasjoner	31 036 000	
	76 Sentrale ungdomsorganisasjoner.....	12 349 000	
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet		
	1 Driftsutgifter.....	251 356 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	24 251 000	
	50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.....	101 700 000	
	51 Gjennomstrømmingsmidler til forskningsinstitutter.....	48 437 000	
	70 Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	600 000	
1510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	1 Driftsutgifter.....	762 891 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	76 066 000	
	22 Fellesutgifter.....	151 491 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	66 510 000	
	46 Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i>	12 958 000	
1511	Prosjekter tilknyttet nytt regjeringkvartal		
	25 Prosjektstyring, <i>kan overføres</i>	4 520 000	
	30 Ombygging av Ring 1, <i>kan overføres</i>	545 000 000	
1512	Diverse fellestjenester		
	23 Husleie for fellesarealer m.m.	129 809 000	
	27 Sak- og arkivløsning, <i>kan overføres</i>	66 447 000	
1520	Statsforvalterne		
	1 Driftsutgifter.....	2 271 829 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	89 047 000	
1530	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen		
	31 Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	169 000 000	
	33 Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	4 385 000 000	
	36 Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	59 081 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 146 900 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1531		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Driftsutgifter.....	31 788 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	42 523 000	
1533		Eiendommer utenfor husleieordningen		
	1	Driftsutgifter.....	27 947 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	35 000 000	
1540		Digitaliseringsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter.....	159 610 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 370 000	
	22	Bruk av nasjonale fellesløsninger	179 000 000	
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i>	422 308 000	
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	136 329 000	
	26	Stimulab, <i>kan overføres</i>	5 202 000	
	27	Tilsyn for universell utforming av ikt, <i>kan overføres</i>	19 133 000	
	29	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	137 500 000	
	71	IT-tilskudd.....	8 922 000	
1550		Datatilsynet		
	1	Driftsutgifter.....	82 241 000	
1551		Personvernemnda		
	1	Driftsutgifter.....	2 778 000	
1560		Tariffavtalte avsetninger mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	1 000 000	
	70	Kompetanseutvikling mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 000 000	
	71	Opplæring og utvikling av tillitsvalgte.....	233 100 000	
	72	Pensjonskostnader tjenestemannsorganisasjonene	43 000 000	
2445		Statsbygg		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter.....	-6 364 000 000	
	2	Driftsutgifter	2 695 358 000	
	3	Avskrivninger	1 614 000 000	
	4	Renter av statens kapital	1 720 000 000	-334 642 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	439 000 000	
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
	32	Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	277 000 000	
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	5 306 140 000	
	34	Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	850 000 000	
	39	Byggelånsrenter, <i>kan overføres</i>	667 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	352 985 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	49 Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	77 019 000	
	Totale utgifter		20 932 813 000
Inntekter			
3024	Regjeringsadvokaten		
	1 Erstatning for utgifter i rettssaker	22 237 000	
4510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	2 Diverse inntekter	44 293 000	
	3 Brukerbetaling	73 446 000	
4520	Statsforvalterne		
	1 Inntekter ved oppdrag.....	89 047 000	
4533	Eiendommer utenfor husleieordningen		
	2 Diverse inntekter	5 366 000	
4540	Digitaliseringsdirektoratet		
	3 Diverse inntekter	2 285 000	
	5 Bruk av nasjonale fellesløsninger	179 000 000	
	7 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn.....	137 500 000	
	Totale inntekter		553 174 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1500 post 1	kap. 4500 post 1
kap. 1510 post 1	kap. 4510 postene 2 og 3
kap. 1520 post 1	kap. 4520 post 2
kap. 1520 post 21	kap. 4520 post 1
kap. 1533 post 1	kap. 4533 post 2
kap. 1540 post 1	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 21	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 22	kap. 4540 post 5
kap. 1540 post 23	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 27	kap. 4540 post 4
kap. 1540 post 29	kap. 4540 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride bevilgninger til investeringstiltak

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

- overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.
- overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarende netto gevinst fra salg av eiendommer.

IV

Fullmakt til å omdisponere bevilgninger til investeringstiltak

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan omdisponere:

1. under kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33.
2. under kap. 1531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 1 til 45.

3. under kap. 1533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 1 til 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

V

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

1. følge opp fullmakter under andre departementer om oppstart av byggeprosjekt ved å:

bestille og forplikte staten utover budsjettåret i disse investeringsprosjektene:	budsjettkapittel og post	innenfor en kostnadsramme på:
NTNU Campussamling	kap. 1530 post 31	7 239 mill. kroner
Rehabilitering av Bergen tinghus	kap. 2445 post 31	1 180 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for det enkelte prosjekt. Kostnadsrammene er oppgitt i prisnivå per 1. juli 2024. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

2. følge opp allerede igangsatte byggeprosjekter ved å:

bestille og forplikte staten utover budsjettåret i disse prosjektene:	budsjettkapittel og post	innenfor tidligere vedtatt kostnadsramme på:
UiO Livsvitenskapsbygget	kap. 1530 post 33	13 014,9 mill. kroner
UiO Vikingtidsmuseet	kap. 1530 post 33	3 903,4 mill. kroner
Norsk havteknologisenter	kap. 1530 post 33	5 393,6 mill. kroner
Oslo fengsel, avdeling Ullersmo	kap. 2445 post 33	642,7 mill. kroner
Fagskole for brann- og redningspersonell	kap. 2445 post 33	746,0 mill. kroner
Blått bygg ved Nord universitet	kap. 2445 post 33	638,8 mill. kroner
22. juli-senteret	kap. 2445 post 33	541,9 mill. kroner
Samlokalisert nybygg for Samisk videregående skole og reindriftsskole i det samiske nasjonalteateret Beaivváš i Kautokeino	kap. 2445 post 33	536,5 mill. kroner
Byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal	kap. 2445 post 33	23 971,5 mill. kroner
Energiløsningen for nytt regjeringskvartal	kap. 2445 post 33	3 211,0 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for det enkelte prosjekt. Kostnadsrammene er oppgitt i prisnivå per 1. juli 2024. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VI

Brukerutstyringsprosjektet for nytt regjeringskvartal, byggetrinn 1

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan bestille og forplikte staten utover budsjettåret for gjennomføring av brukerutstyringsprosjektet for prosjekt nytt regjeringskvartal, byggetrinn 1, innenfor tidligere vedtatt kostnadsramme på

351,9 mill. kroner (prisinivå per 1. juli 2024) på kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, post 45 Større utstyringsanskaffelser og vedlikehold. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VII

Ombygging av Ring 1

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan følge opp ombygging av deler av Ring 1 i Oslo kommune ved å bestille og forplikte staten utover budsjettåret innenfor tidligere vedtatte kostnadsramme på 3 597 mill. kroner (prisnivå per 1. juli 2024) på kap. 1511 Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal, post 30 Ombygging av Ring 1. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VIII

Brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at de er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer.
2. foreta bestillinger og pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 400 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
1540	Digitaliseringsdirektoratet 25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	131,2 mill. kroner

X

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen i Statsbygg

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

1. postere til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen.
2. føre inn- og utbetalinger knyttet til bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen.
3. føre utlegg som skal viderefaktureres og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen.
4. føre innbetalinger fra oppdragsgiver som delfinansierer innbetalinger mot mellomværendet med statskassen. Innbetalingene blir nettoført på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

XI

Diverse fullmakter vedrørende eiendom

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2024 kan:

1. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner.
2. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49.
3. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke blir realisert.

B.

Rammeområde 6

(Innvandring, regional utvikling og bolig)

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	Utgifter		
490	Utlendingsdirektoratet		
	1 Driftsutgifter.....	1 297 957 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak	2 274 108 000	
	22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	31 542 000	
	23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	7 079 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	45 416 000	
	46 Investeringer i Schengen IT-systemer, <i>kan overføres</i>	64 520 000	
	60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	515 463 000	
	70 Stønader til beboere i asylmottak.....	563 887 000	
	71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	9 519 000	
	72 Assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	32 298 000	
	73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	14 325 000	
	74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	87 894 000	
	75 Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, <i>kan overføres</i>	20 313 000	
	76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, <i>kan overføres</i>	27 220 000	
491	Utlendingsnemnda		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	287 951 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	7 382 000	
500	Kommunal- og distriktsdepartementet		
	1 Driftsutgifter.....	296 275 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	53 144 000	
	50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.	73 741 000	
	70 Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21.</i>	2 293 000	
553	Regional- og distriktsutvikling		
	60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene	62 940 000	
	61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	802 091 000	
	63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet	145 403 000	
	64 Pilot nærtjenestesentre, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer	120 559 000	
	66 Bygdevekstavtaler, <i>kan overføres</i>	76 931 000	
	67 Utviklingstiltak i Andøy kommune	20 000 000	
	69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon	66 332 000	
	71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer.....	101 528 000	
	74 Klynger og innovasjon.....	28 322 000	
	76 Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	18 659 000	
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1 Driftsutgifter.....	35 599 000	
	73 Merkur, <i>kan overføres</i>	69 531 000	
560	Samiske formål		
	50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv	661 721 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	51 Divvun	12 919 000	
	55 Samisk høyskole.....	8 150 000	
563	Internasjonalt reindriftssenter		
	1 Driftsutgifter.....	6 613 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 141 000	
567	Nasjonale minoriteter		
	60 Romer, <i>kan overføres</i>	6 937 000	
	70 Nasjonale minoriteter, <i>kan overføres</i>	10 117 000	
	72 Jødiske samfunn i Norge.....	14 806 000	
	73 Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur, <i>kan overføres</i>	17 679 000	
	74 Kultur- og ressurscenter for norske romer	18 266 000	
	75 Romanifolket/taterne, <i>kan overføres</i>	5 825 000	
581	Bolig- og bomiljøtiltak		
	70 Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 968 246 000	
	76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, <i>kan overføres</i>	162 720 000	
	78 Boligtiltak, <i>kan overføres</i>	26 799 000	
	79 Heis og tilstandsvurdering, <i>kan overføres</i>	27 810 000	
585	Husleietvistutvalget		
	1 Driftsutgifter.....	40 150 000	
587	Direktoratet for byggkvalitet		
	1 Driftsutgifter.....	127 708 000	
	22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling, <i>kan overføres</i>	36 370 000	
590	Planlegging og byutvikling		
	65 Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	152 650 000	
	71 DOGA.....	43 813 000	
	72 Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	20 870 000	
	81 Kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	6 714 000	
595	Statens kartverk		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	967 776 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45</i>	360 308 000	
	30 Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	31 500 000	
670	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
	1 Driftsutgifter.....	377 140 000	
671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	48 940 000	
	60 Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	23 627 135 000	
	61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 788 725 000	
	62 Kommunale integreringstiltak	291 393 000	
	70 Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging.....	2 645 000	
	71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner.....	217 493 000	
	72 Kvalifiseringsordninger for tolker	21 513 000	
	73 Tilskudd	20 150 000	
672	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	85 665 000	
	22 Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere..	34 225 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
	60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	2 262 211 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	1 045 000	
2412		Husbanken		
	1	Driftsutgifter.....	382 678 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 431 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	83 730 000	
	71	Tap på lån.....	30 100 000	
	72	Rentestøtte.....	400 000	
		Totale utgifter		43 304 449 000
Inntekter				
3490		Utlendingsdirektoratet		
	1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	2 192 000	
	3	Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	33 201 000	
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter.....	2 634 796 000	
	5	Refusjonsinntekter.....	2 878 000	
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	14 325 000	
	7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter.....	29 588 000	
	8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter	34 839 000	
3563		Internasjonalt reindriftssenter		
	2	Diverse inntekter	3 141 000	
3585		Husleietvistutvalget		
	1	Gebyrer.....	3 271 000	
3587		Direktoratet for byggkvalitet		
	4	Gebyrer.....	42 705 000	
	85	Diverse inntekter	115 000	
3595		Statens kartverk		
	1	Gebyrinntekter tinglysing.....	477 700 000	
	2	Salg og abonnement m.m.	149 106 000	
	3	Samfinansiering	204 439 000	
3671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	4	Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter.....	12 779 000	
3672		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter.....	40 261 000	
5312		Husbanken		
	1	Gebyrer m.m.....	6 890 000	
	11	Diverse inntekter	86 652 000	
5615		Husbanken		
	80	Renter.....	5 602 000 000	
		Totale inntekter		9 380 878 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 490 post 1	kap. 3490 post 5
kap. 491 post 1	kap. 3491 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

IV

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2024 kan inngå avtaler med varighet utover 2024 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom beho-

vet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2024 eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering utover det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 3,0 mrd. kroner i 2024, og forpliktelsene utover 2024 skal ikke overstige en samlet ramme på 3,0 mrd. kroner.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 2
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 595 post 1	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VI

Samfinansiering

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte prosjekter før finansieringen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, forut-

satt at det er inngått en bindende avtale med betryggen- de sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten begrenses oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 3 Samfinansiering.

VII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Statens kartverk fullmakt til å foreta bestillinger av kartgrunnlag utover gitt

bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 40 mill. kroner.

VIII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
567	Nasjonale minoriteter	
	74 Kultur- og ressurscenter for norske romer	4,1 mill. kroner
581	Bolig- og bomiljøtiltak	
	76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller	77,2 mill. kroner
	78 Boligtiltak	26,3 mill. kroner
590	Planlegging og byutvikling	
	72 Bolig- og områdeutvikling i byer	22,3 mill. kroner

IX

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan:

1. tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet, post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer og post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon.
2. tildele midler til Innovasjon Norge som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 71 Investeringstilskudd for store grønne investeringer og post 74 Klynger og innovasjon.

X

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romani-folket/taterne fra 2024 til 2025.

XI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen i Husbanken

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2024 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetalinger knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen samt tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

XII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 670 post 1	kap. 3670 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

C.

Rammeområde 18
(Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.)

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
Utgifter			
571	Rammetilskudd til kommuner		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 165 000	
	60 Innbyggertilskudd	170 591 756 000	
	61 Distriktstilskudd Sør-Norge	874 619 000	
	62 Distriktstilskudd Nord-Norge	2 429 852 000	
	64 Skjønnstilskudd.....	1 000 000 000	
	65 Regionsentertilskudd	221 555 000	
	66 Veksttilskudd	282 395 000	
	67 Storbytilskudd.....	671 333 000	
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60 Innbyggertilskudd	47 936 308 000	
	62 Nord-Norge-tilskudd	773 174 000	
573	Kommunestruktur		
	62 Delingskostnader.....	213 674 000	
575	Ressurskrevende tjenester		
	60 Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	12 983 505 000	
	61 Tilleggskompensasjon.....	88 409 000	
578	Valgdirektoratet		
	1 Driftsutgifter.....	61 265 000	
Totale utgifter		238 151 010 000	

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 8. desember 2023

Lene Vågslid

leder og ordf. for kap. 491, 510, 1510, 2445, 3510
og 4510

Heidi Greni

ordf. for kap. 553, 554 og 571

Mudassar Kapur

ordf. for kap. 530, 573, 1530, 2412, 5312 og 5615

Birgit Oline Kjerstad

ordf. for kap. 20, 21, 24, 590 og 3024

Kathrine Kleveland

ordf. for kap. 1, 2, 531, 546, 1531 og 1551

Anne Kristine Linnestad

ordf. for kap. 525, 545, 560, 567, 1520, 1550,
3525 og 4520

Tobias Drevland Lund

ordf. for kap. 502, 671, 1560 og 3671

Mari Holm Lønseth

ordf. for kap. 672 og 3672

Helge André Njåstad

ordf. for kap. 533, 575, 595, 1533, 3533, 3595 og
4533

Rune Støstad

ordf. for kap. 540, 572, 577, 578, 1500, 1511, 1512,
1540, 3540 og 4540

Siri Gåsemyr Staalesen

ordf. for kap. 581, 585, 670 og 3585

Terje Sørvik

ordf. for kap. 500, 563 og 3563

Erlend Wiborg

ordf. for kap. 490, 587, 3490 og 3587

VEDLEGG

**DET KONGELEGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT**

Kommunal- og distriktsministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026OSLO

Dykkar ref

Vår ref

Dato

23/3-44

6. november 2023

Feil i Prop. 1 S (2023–2024) for Kommunal- og distriktsdepartementet

Eg vil med dette gjere merksam på følgjande feil i Prop. 1 S (2023–2024) for Kommunal- og distriktsdepartementet:

I Berekningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2023–2024) for Kommunal- og distriktsdepartementet (Grønt hefte 2024) er det etter at heftet vart trykt oppdaga ein feil i fordelinga av det førehandsfordelte skjønstilskotet til kommunane i Østfold, Akershus og Buskerud. Dette påverkar størrelsen på samla rammetilskot til desse kommunane i 2024 (vist i tabell 1-k) og anslaget på vekst i frie inntekter frå 2023 til 2024 (vist i tabell 3-k). Korrigerte tabellar for desse kommunane er publisert på [regjeringa.no/Grønt hefte](https://regjeringa.no/Grønt_hefte). Fordelinga av skjønstilskotet og rammetilskotet vil bli retta opp i den endelege berekninga av rammetilskotet til kommunane etter Stortingets vedtak om statsbudsjettet for 2024.

Med helsing

Erling Sande

